Quodlibetica decisio perpulchra et deuota de ſeptem doloribus xp̄ifere v̾ginis marie ac communi ꝛ ſaluberrima cõfraternitate deſuper inſtituta ad eius honorem ꝛ gloriam

Nam et ſi dominus per prophetam de loco natiuitatis ſue dixerit Et tu betlehem effrata terra iuda nequaq̄ minima es in principibꝰ iuda. Ex te enim exiet mihi dux qui regat populum meum iſrahel que licet inſtructuris ⁊ munitionibus abiecta fuiſſe legatur tamen preceteris commendabilis redditur propter eum qui exortus eſt in eodem loco lumen rectis corde. Et quia quicquid laudis honoris atqꝫ excellentie glorioſe dei genitrici exhibetur dei filio impenſum eſſe ſciamus progreſſum atqꝫ dilatationem huius ſacratiſſime fraternitatis cum ſingulis doloribus et compaſſionibus in ſimplici deſolatoqꝫ loco quicunqꝫ ad oculum conſpicere voluerit dominicam diē poſt feſtum corporis chriſti conſiderare poterit ſeqꝫ in Schratſtall conferre vbi exultabimur et letabimur in domino quoniam magna erit dei genitricis gloria et chriſti paſſionis memoria.

¶ Tabula alphabetica principalium materiarum in preſenti ope. e contentarum.

A

Alternationib' vti in ſeruitio xp̄i vel virgis (dūmō neceſſaria nō obmittant) bonum eſt. in fine concluſionis ſeu tertie propoſitionis ſcōi ordinis in ſolutione ad tertium.
Angeli quō in morte xp̄i fleuerunt. In concluſione primi ordinis in ſexto et ſeptimo dolore.
Angelorum ordines quorum noīa ſumūt a ſeruitute dei ſunt ſupiores. hīs quorum noīa a p̄latiōe ſup creaturas accipiūt i p̄ma pte ꝯcluſiōis ſcōi ordinis. ¶ Aue maria laudes. i fine ſcōe ꝓpōnis ſcōi ordinis.

C

Corpus humanū duplicibus ſubicit defectibus. p̄ma pte p̄me propoſitionis primi ordinis.
Crux circa quā maria ſtetit merito dicit crux chriſti. In cōcluſione primi ordinis in quinto dolore.
Cōtēplatio nō ꝯſiſtit i pura ſpeculatiōe. ſcōa ꝓpōne ſcōi ordinis.
Cōtemplatiōi hui' fraternitatis ſeptē dolorum virgis n̄ ē neceſſe addere orōnē vocalē ſꝫ h̄ ſolum eſt de bene eſſe. ibidem.
Cōtēplatōi ſeptem dolorum virgis/cur ſeptem Pater nr̄ et ſeptē Aue maria addunt. Ibidem
Cōtemplatio ſeptē dolorum virgis q̄tuor bona facit. ibidem p totum

D

Doctores ſeu p̄dicatores muti maledicūt ſꝫ docētes bn̄dicent. In
Dolores marie q̄re in Mariam ꝓlogo poſt principium
Dolor et triſtitia quō ſe habent inter ſe et quō differūt. prima pte ſcōe ꝓpoſitionis primi ordinis.
Dies noſtri in ſe ſunt boni nec pctīs inquināt. in ſecūdo p̄ſuppoſito cōcluſionis ſcōi ordīs i ſolutione ad primū et ſcōm.
Dies triplici de cā dā mali dr̄. ibidē i d̄claratiōe ſcōi p̄ſuppoſiti.
Dies nouiſſim' borrendus erit. in fine ſcōi p̄ſuppo. ꝯclu. ſcōi ordīs.
Deuotio qd ē et q̄ ē cā ei'. ſcōa ꝓpoſi. ſcōi ordīs p' q̄tuor vtilitates
Deuotio etiā exercitio bonorum opm acquiritur. ibidem.
Deuotio cauſat dolorē et gaudiū et ex vtroq3 lacbrimas. ibidē et in fine tertie ptīs concluſionis ſcōi ordinis.

F

Fraternitatis i cōi diuiſio/diffinitio cāe q̄tuor et circūſtātie. In p̄ia ꝓpoſitone ſcōi ordinis ad longū.

Fraternitatũ ꝯfratres amẽtes inſide' es ꝛ religioſi ſine ſuoꝝ ꝑlatoꝝ licẽtia eſſe nequeũt ñ in fraternitate de Roſario ꝛ in iſta . Ibidem de cauſa materiali ꝛ formali.
Fraternitatum ap.pbatio.ibi ſem de cauſa efficiente.
Fraternitates multe veniunt re.pbande.ibidem
Fraternitatẽ inſtituere eſt opus virtutis latrie. Ibidem in fine.
Fraternitatis ſeptem doloꝝ virginis quis ſit inſtitutor/temp⁹/loc⁹/ ꝛ modus.in tertio ꝑſuppoſito ꝯcluſionis.ſcdi ordinis.
Fraternitatẽ hãc artãtes q2 debet eſſe cõis/peccant.ibidem.
Fraternitatis hui⁹ iſtitutores nõ ſunt ſiniſtre diiudicãdi/ſ3 laudãdi mercedemq3 reportabũt.in fine ꝯcluſionis ſecundi ordinis
Fratñitas h alias excedit rõne ꝯtẽplatiõis.in ſcda ꝓpo.ſcdi ord.
Fraternitas hec nõ eſt ſupflua nec ſupſtitioſa.in ſolutione ad q̃rtuꝫ in fine concluſionis ſecundi ordinis.
Fraternitatẽ hanc inſtituiſſe nõ ẽ ꝑſumere nec nouitatẽ adinuenire Ibidem in ſolutione ad tertium.
Fratñitatis hui⁹ incitamẽta.in ꝓlogo/ꝛ i fine ꝯclu.tertij ordinis
Fraternitate hac beata virgo ẽ mr̃ nr̃a/ñ ſoror.ibidẽ i ſo.ad tertium

G

Gratie diſpoſitiones.ſcda ꝓpõne ſcdi ordinis q̃rta vtilitate.
Gratiã non meremur ſed gratie augmentũ.ibidem.
Gladius multiplex.in primo dolore concluſionis primi ordinis.

I

Intentio opis facit opus bonũ vel malum.in p̃ma ꝓpoſitione ſecũ di ordinis circa finem.
Iudicare debem⁹ noſmetipſos ñ alios.in p̃.pte ꝯclu.ſcdi ordinis.

M

Malitia multiplex in ſcdo ꝑſupoſito ꝯcluſiõis ſcdi ordis ꝑ totũ
Malitia mũdi ibidem. Finis mũdi.in p̃mo ꝑſupoſito. Ibidem
Marie corpus gladius materialis non ptranſiuit.prima pte p̃me ꝓpoſitionis primi ordinis.
Maria qbus penis vel defectibus corpalib⁹ ſubiecta fuit.ibidem
Maria habuit aureolam martiꝝ ꝛ doctoꝝ/paſſioq3 fuit quatuplex martirium. Ibidem
Maria habuit paſſiones ſic abſq3 pturbatione ꝛ aliter quam nos In ſcda parte prime ꝓpoſitionis prima ordinis.
Maria nullã impacientiã vel geſtũ inordinatũ habuit in xp̄i paſſio ne. Tertia pte prime ꝓpõnis.ibidem

Maria nunq̄ venialiter peccauit. in quarta pte ibidem.
Maria fuit figurata per archam noe. Ibidem.
Maria fuit homo ⁊ habuit omnia q̄ ptinent ad veritatem humane nature ſcđa pte p̄me ꝓpoſitionis p̄mi ordinis.
Maria plena fuit dolore interiori. p. pte ſcđe ꝓpoſitionis. p. ordīs
Maria triplici amore ſumme dilexit filium ſuum. ibidem.
Maria. ꝑ ceteris habuit ꝯmūicatiōez paſſiōis xp̄i. ſ. p. ſ. ꝓpōnis. p̄. or.
Maria in cruce ſcā ē adiutrix ⁊ mr̄ nr̄a / q̄ſi pariens nos. ibidem.
Mariā xp̄s in ſua paſſiōe habere voluit p̄ñtē. In ſcđa pte ſcđe ꝓ pōis p̄mi ordinis. ⁊ in ꝯcluſione eiuſdē ordinis ī q̄to dolore
Marie fides ſola mā̄ſit tpe paſſiōis. ī ſcđa pte ſcđe ꝓpō. p. ordinis
Maria quō ſtabat ꝓpe crucē. in q̄to dolore ī ꝯcluſiōe. p. ordīs.
Marie anima magis erat in corpe chriſti tpe paſſiōis q̄ꝫ in ſuo. ſcđa pte ſcđe ꝓpoſitionis primi ordinis.
Marie ꝯpaſſio habuit quinq̄ꝫ cōditiones acerbas. ibidem.
Marie dolor fuit continuus. ibidem
Maria cum dolore tpe paſſionis habuit gaudiū ment̄ abſq̄ꝫ ꝯtra rietate. tertia pte ſecunde ꝓpoſitionis primi ordinis
Marie priuilegium duplex. ibidem.
Marie cōicatio in dolore filij ſibi ⁊ nobis ꝓfuit. ibidem.
Mariā q̄re chriſt᷒ pſeruans a pccō ſubici penalitatib᷒ quo ad corpus voluit. in fine ſcđe ꝓpōnis primi ordinis in ſolutione ad ſcđm.
Marie virginis dolor̄ nuer᷒ ⁊ declaratio ī ꝯcluſiōe pri ordīs p totū.
Marie dolor grauior fuit q̄ntus. ibidem in quinto dolore.
Maria quot pſonas familiares ſecum habuit circa crucē ibidem in quinto dolore.
Maria habuit duas ſorores ⁊ parentes. vide ibidem.
Mariam q̄re chriſtus poſt ſe in hoc mundo reliquit. ibidem in quinto dolore prima queſtione
Maria quot annis vixit. ibidem in ſecūda queſtione
Mariam cur chriſtus alteri cōmēdauit ī cruce. ibidem ī tcia q̄ōne
Maria habuit angelum cuſtodem. ibidem.
Mariam cur chriſtus vocauit in cruce mulierem.
Ibidem in quarta queſtione.
Maria non fuit ex verbis chriſti facta vera mater iohannis.
Ibidem in quinta queſtione.
Maria cum Iohanne nihil reſponderūt chriſto in cruce eis loquē ti Ibidem in ſexta queſtione.

Marie paupertas laudabilis. In fine cõcluſionis primi ordinis in ſolutione ad tertium.
Marie virtutes apparuerunt in ſuis doloribus. ſcḋa ꝑpõne ſecundi ordinis in principio.
Maria conſolatur eos qui ſuos dolores cõtemplant/ ꝛ multa alia bona facit. ibidem poſt principium.
Marie deuota ſalutatio multũ ꝓdeſt. in fine ſcḋe ꝑpõnis ſcḋi orḋ.
Maria poſt xp̄i mortem fuit inſtructrix diſcipuloꝝ ꝛ ſolatiũ xp̄ianorum. In cõcluſione p̄mi ordinis in q̃nto dolore p̄ma q̃ſtione
Marie in btitudine pfecta exiſtẽti/ cur dolores ſunt ad memoriã reducẽdi. In fine ꝯcluſiõis ſcḋi ordinis. in ſolutione ad p̄mum
Maria ē ſcala iacob q̃ eleuamur ſurſuꝫ. Ibidẽ i ſolutiõe ad q̃rtũ.
Mulieres q̃ ꝛ quot ſecute ſunt xp̄m ꝛ Mariã. In ꝯcluſiõe p̄mi ordinis in quinto dolore
Mulieres ſeu virgĩes ñ debẽt ſole icedere. Ibidem tria q̃ſtiõe.
Mundi finis In p̄mo p̄ſuppoſito ꝯcluſiõis ſcḋi ordinis.
Mundi malitia In ſcḋo p̄ſuppoſito ꝯcluſionis ſcḋi ordinis

N

Numer' ſeptẽari' ē mĩtũ ſcĩt' ꝛ vſitat'. ſcḋa pte ꝯcluſiõis p̄mi ordis
Numero ſeptenario i dolorib' virgis q̃re vtimur. Ibidẽ ad lõgũ
Numero alio ſi vteremur ñ peccarem'. in fine ꝯclu. p̄mi ordinis
Numer' iſte ſeptenari' doloꝝ virgis videt eſſe ex diuina iſpiratiõe. Ibidem in ſolutione ad p̄mum

O

Orationẽ nõ eſt neceſſe eſſe vocalem. ſcḋa ꝑpõne ſcḋi
Oratio duplex. ſcꝫ cõis ſeu publica ꝛ p̄uata ordis ꝯca finem
Orationi q̃re vox adiungit. Orationis dñice Laus
Officiũ miſſe ꝛ horaꝝ de dolorib' virgis habet in fine operis.
Officia alia vel orõnes. et miſſe ꝛ ãniuerſaria huic fraternitati ſupaddunt. In fine ſcḋe ꝑpõnis ſecũdi ordinis

P

Plangẽdi tres modi. tertia pte p̄me ꝑpõnis p̄mi ordinis
Paſſiones aie q̃ ꝛ quot ſunt/ ꝛ quõ pñt eſſe bõe vel male moralit vel quõ pñt regulari rõne vel ipedire eã. ſcḋa pte p̄me ꝑpo. p̄. ordinis
Paſſiones aie aliq̃ñ vocant morbi ꝑturbatiões ſeu egritudines vel paſſiões peccatoꝝ Ibidẽ. Peccãt q̃ obmittũt ea ad q̃ obligant pro alijs nouis ꝛc̄. In fine ꝯcluſionis ſcḋi ordinis
Pene inferni excedũt omnẽ penã huius vite/ ſic gaudia p̄adiſi oĩa

huius mūdi gaudia. In fine p̄me ptis ſcđe ꝓpōnis p̄mi ordis/ ⁊ in quto dolore ꝯcluſiōis eiuſdē ordis ſup tilo. ſi in viridi b faciūt.

T

Xps ī quo ſum⁹ q̄re dr extremū. In ꝯclu. tertij ord. i p̄mo p̄ſuppo.
Tempus p̄ntis vite in ſex diuidit etates Ibidē. Tps in ſe ñ eſt malū. In ſolu. ad primū ⁊ ſecūduz ſcđi p̄ſuppo. ꝯcluſiōis ſcđi ord.
Tempus q̄re erit in dampnatis ⁊ nō erit in btis In ſolu. t. ad primū primi p̄ſuppoſiti. ibidem.
Tempus finis mūdi ⁊ antixp̄i ē incertum. ibidem in ſolu. ad ſcđm.
Temporis in medio xp̄s natus ē. ibidem in ſolu. ad tertium.
Tempus vltimum erit piculoſum. ibidem in ſolu. ad quartū
Tpa poſteriora cōparanť ad priora ⁊ ecōtra. ibidē in ſolu. ad ſciū
Tribulatio paciēter ferenda eſt exemplo virginis ⁊ pueri in fuga in egyptum. in ꝯcluſiōe primi ordinis in fine ſecūdi doloris.
Tribulationis mitigatio p meditationē doloꝝ virginis ſcđa ꝓpōne ſecundi ordinis in tertia vtilitate.

X

Xp̄i dolor in cruce omnē dolorē huius vite exceſſit ptz ad longum prima pte ſcđe ꝓpōnis primi ordinis.
Xp̄s quō q̄rit ⁊ amittiť. in ꝯcluſiōe primi ordis in fine ſcij doloris.
Xp̄s in cruce quō ſe habuit erga matrem/ ⁊ quō eam pie reſpexit ⁊ allocutus eſt. ibidem in quinto dolore.
Xp̄s q̄re matrem ſuam poſt ſe reliquit. ibidem prima queſtione.
Xp̄s dedit nobis formā moriendi ⁊ ꝯdendi teſtamentum. ibidem
Xp̄i dolor erga matrem in cruce ⁊ ecōtra ab Auguſtino pulchre declaratur . ibidem queſtione ſexta.
Xp̄s quō fuit ḋ cruce depoſitus ⁊ ſepult⁹. ibidē in ſexto ⁊ ſept. dolo.
Xp̄i paſſiōis ꝯtemplatio multa bona facit nobis ſcđa ꝓpōne ſcđi ordinis in ſcđa ⁊ tertia vtilitatibus.
Xp̄s nos inuitat ad ꝯtemplationē ſue paſſiōis. ibidē ſtia vtilitate.
Xp̄i dolores excedūt dolores virgis/ ⁊ ex eis potuiſſet fraternitas inſtitui. in fine ꝯcluſiōis ſcđi ordinis in ſolu. ad ſecundū. Et in principio ſcđe ꝓpoſitiōis primi ordinis.
Xp̄i doloꝝ tam exteriorum q̄ȝ interiorum cauſe . ibidem
¶ Explicit tabula alphabetica huius quodlibetice deciſionis.

¶ Sequiť tabula auctoritatū ſacre ſcripture ī h tractatu quodlibetico expoſitarum ſecundū ordinem librorum biblie h annotatarum

Ex libro Geneſis.

Scribit Geñ.xij.ꝙ Abraham dixit vxori ſue. Dic obſecro ꝙ ſoror mea ſis ⁊c̃. quod expoīt de btā virgīe in fine ꝯcluſionis tertij ordis in ſolutione ad terciū argumentū

Item Geñ.iiij. habet. Subter te erit appetitus. ⁊c̃. hoc expon it ſe/cunda pte prime ꝓpōnis primi ordinis

Item ſcribit Geñ.xlvij.ꝙ cū pharao q̄reret a iacob quot ſunt dies ānoꝝ vite tue. Rñdit dies peginatiōis vite mee/centū triginta annoꝝ ſunt parui ⁊ mali. ⁊ nō ꝑuenerūt ad dies patꝝ meoꝝ. h̄ expōit pulchre in cōcluſione ſecūdi ordis in ſecūdo p̄ſupoſito

Ex libro Exodi.

Scribit Exo.xv.ꝙ cū moyſes ad p̄ceptū dñi miſiſſꝫ lignū in aquas amaras/in dulcedinē verſe ſunt. hoc exponit de cruce vel paſſione chriſti ſecūda ꝓpōne ſecūdi ordis pte tertie

Ex Thobia.

Legit thobie.xi.ꝙ Thobias cū vxore recupato filio ceprūt flere p̄ gaudio. quod exponit in fine tertie ptis ꝯclu.tercij ordis an̄ ſolutiones argumētoꝝ. itē i ſecūda ꝓpōne.ij. ordis poſt q̄rtā ptem

Itē thobie.v.dicit Suffitiebat nob̄ pauptas nr̄a vt diuicias ꝯputaremus h̄ quod videbam⁹ filiū nr̄m. Hoc exponit de btā virgīe in tertia ꝓpōne primi ordis circa finem i ſolutione ad tciū argumētū

Item euſdē.xij.dixit angelus Ego ſum raphael vn⁹ de ſeptem qui aſtamus ante deum. hoc exponit in pncipio ſcōe ptis tertie ꝓpōis primi ordinis

Ex libro Job.

Scribit Job.iiij. Corpus eius q̄ſi ſcuta fuſilia. h̄ exponit de corpe dyaboli in ꝯclu. p̄. ordis in primo dolore

Ex pſalterio.

Habet pš.duodecimo. Aſtiterūt reges ⁊ principes ꝯuenerunt in vnū aduerſus dñm. ⁊c̃. Hoc exponit ſecunda ꝓpōne primi ordinis in declaratione ſecūda ꝓbationis prime ptis.

Item pš.xxxi. Verūm in diluuio aquarum multaꝝ. hoc exponitur in ſecundo p̄ſuppoſito ꝯclu. ſecundi ordinis

Item. Libera me de ſanguinibus. hoc exponitur ibidem

Itē. Erit tps eoꝝ in ſecula. Hoc exponit in ꝯcluſione ſcōi ordinis primo p̄ſuppoſito in ſolutione ad primum argumentum

Ex libro Prouerbioꝝ.

Scribit puer.xi. Qui abſcondit frumēta in tpe maledicet in pplis quod exponit de doctoribus. Sed bñdictio ſup caput vendentiū. In prologo ſtatim poſt principium.

Scribit ꝓuerbi.xi.timore dñi declinat ōnis a malo.h̄ exponit in ſe
cundo ꝑſuppoſito ꝯcluſionis ſcđi ordinis.
Item ꝓuerbi.viij.Per me reges regnāt ⁊c̃.Hoc exponit de beata
virgine in ꝓlogo circa finem

Ex libro eccl'aſtes

Scribit eiuſdē.vij.ne dicas qd putas cāe ē ꝙ peiora tpa meliora
fuere ⁊c̃.h̄ expōit i ſolu.ad ſcđm argu.i ſcđo ꝑſup.ꝯclu.ſcđi ordis
Item Eccleſiaſt.i.Generatio ꝑterit.generatio aduenit.⁊c̃.h̄ expo/
nit in ꝯcluſione primi ordis in quinto dolore
Item ibidem Terra ineternū ſtat.h̄ exponit ibidē ⁊ in primo ꝑſuppoſi
to ꝯcluſionis ſecūdi ordinis in ſolutione ad primum

Ex libro Canticoꝝ

Canticoꝝ.i.ſcribit Faſciculꝰ myrre dilectꝰ meꝰ mī inter vbera mea cō/
morabit.botrꝰ cipri ⁊c̃.h̄ expōit i ſcđa ⁊ tertia pte ſcđe ꝓpo.ꝑ.ord.
Item canti.v.Come eius ſicut elate palmaꝝ nigre qſi coruus
Et eiuſdem.vij.Come capitis tui ſicut purpura regis.⁊c̃.h̄ exponit
tertia pte prime ꝓpōnis primi ordinis
Item Canti.i.Trahe me poſt te Curremꝰ in odore vnguētoꝝ tuoꝝ
hoc exponit tertia pte ꝯcluſionis ſecundi ordinis
Itē cāti.ij.Ordinauit i me charitatē.tria pte pri.ꝓpo.primi ordinis.

Ex eccleſiaſtico

Scribit eccle.xi.In die bonoꝝ ne imemor ſis maloꝝ.⁊ eiuſdē.xxij.
Muſica in luctu importūa narratio.hec expo.i ꝯclu.triū ordis in ſol.
ad pmū argumētū.Sūt eiuſdem.vij.Ne deſis plorātibꝰ in ꝯſolatiōe
Item eiuſdem.xi.Malitia vinus hore obliuionē facit luxurie mḡe
h̄ exponit in.ij.ꝑſuppoſito ꝯclu.ſecūdi ordinis.
Item eccle.xxiiij.q elucidāt me vitā eternam habebunt.h̄ exponit in
ꝓlogo de ſapia/⁊ i tria pte ꝯclu.ſecūdi ordinis de btā virgīe
Item ibidem Eccl'.xxiiij. Ego mr̄ pulchre dilectiōis ⁊ timoris ⁊c̃.
hoc exponit pma pte ſecūde ꝓpōnis pmi ordinis
Item eccl.iiij.Gratia dei ſicut padiſus.in ꝯclu.pmi ordinis quinto
dolore.q.pma ⁊ in fine tertie ptis ꝯcluſionis ſecūdi ordinis

Ex Yſaya.

Scribit yſaye.xi.Erit ſepulchrū eius glorioſum. h̄ exponit i ꝯclu/
ſione pmi ordinis in ſeptimo dolore
Item yſaye.lvi. Canes muti non valentes latrare. h̄ exponitur de
doctoribus mutis in ꝓlogo.
Item yſaye.lvij.Cor impij qſi mare feruens.quod gekere nō pōt.

Hoc exponit in ſcđo p̄ſuppoſito cõcluſionis ſcđi ordinis ;
Item yſaie. xxxiij angeli pacis amare flebunt . hec exponit in ꝯclu
ſione primi ordinis in fine ſeptimi doloris .
Item ſcribit Yſaie vltimo nūqd parturiet terra vno die Ar tecū parit
et peperit. ꝛc̃ Hec exponūt de beata virgine in ſcđa pte ſcđe ꝑpoſiti
onis primi ordinis

Ex Ieremia.

Ieremie tertio ſcribit . Frons mulieris meretricis fcā eſt ꝛc̃ . Hoc
exponit in ſcđo p̄ſuppoſito ꝯcluſione. ſcđi ordinis .

Ex lamētationib9 ſeu Trenis.

Scribit trenoꝝ q̄rto. quō obſcuratū ē aurū/mutat9 ē color optimus
Hoc exponit i ſcđo p̄ſuppoſito concluſionis ſcđi ordinis .
Item euiſdē ſcđo Cui ꝯpabo te ꝛc̃ qs te ꝯſolabit ꝛc̃. Hoc exponit
de btā virgine in ſcđa ꝑpoſitione primi ordinis pte prima p totum
ꝛ i ſo. ad primū ꝯtra ſcđꝫ p̄ſuppoſitū i fine ꝯcluſiōis ordinis primi.

Ex Baruth.

Scribit Baruth q̄rto ō deo q̄ pſecit terrā in eterno tpe Hoc expo
nit i ſolutio. ad primū ꝯtra ſcđm p̄ſuppoſitum que ſolutio habet in
fine ꝯcluſionis primi ordinis.

Ex libro Abacuck .

Abacuck tcio i medio ānoꝝ notū facies. Hoc expōit in tcia ꝑpōne
ſeu ꝯclu. ſcđi ordis i pīo p̄ſupōito i ſo. ad tciū.

Ex libro Ozee .

Scribit Ozee q̄rto Nō ē veritas. ñ ē mīa ñ ē ſcia d̄i in fra ꝛc̃. male
dictū mēdaciū/hoīcidiū/fu tū/ꝛ adulteriū/inundauerūt/ꝛ ſanguis
ſanguinē tetigit Hoc exponit tcia ꝑpōne ſcđi ordis i ſcđo p̄ſupoſito
Itē ſcribit Ozee vltimo reddem9 vitulos labioꝝ nroꝝ. Hec exponit
ſcđa ꝑpōne ſcđi ordis circa fi. i q̄rta rōe q̄re vox addit laudi.

Ex euangelio Mathei .

Scribit Mathei vi. Nolite ſoliciti eſſe ꝛc̃. ꝛ ſufficit diei malitia ſua
Hec excludūt in ꝯcluſiōe ſcđi ordis i primo p̄ſuppoſito tcia expōne
Item Mathei vij. Nolite iudicare ꝛ ñ iudicabimini. Hoc exponit
prima pte ꝯcluſionis ſcđi ordinis
Itē Mathei ſcđo ſcribit de perſecutione herodis/ꝛ de fuga in egip
tum cui9 expōnem habes in ſcđo dolore ꝯcluſionis primi ordinis
Item Mathei xxiiij. ſcribitur q̄ apli q̄ſierūt a xp̄o dic nobis qñ hec
erunt ꝛc̃ . ꝛ quō xp̄s r̄ndit . Hec ōnia exponunt in primo p̄ſuppoſito
cōcluſionis ſcđi ordinis in ſo. ad ꝛ in argumento in principio
Item ſcribit Mathei xxiiij. qñ habūdauit iniquitas refrigeſcet ca
ritas multorum. ꝛ niſi breuiati fuiſſent dies illi ñ fieret ſalua omnis
caro. H̄ exponit i ꝯcluſiōe ſcđi ordinis in p̄mo p̄ſuppoſito in ſo. ad q̄rtū

Ex Luca.

cribit Luce.ij. ꝙ ſymeõ dixit ad mrem xp̄i Ecce hic poſit᷒ ē ī ruinā
ꝛ in ſignū cui ꝯtradicet ꝛ tuam ipſius aīaꝫ ptranſibit gladius .ꝛc.
Hec exponūt in primo dolore cõcluſionis primi ordinis
Item ibidem habet ꝙ cuꝫ puer iheſus eſſet duodecim annoꝝ pdit᷒
fuit ꝛc.hoc exponit in ſcḋo dolore cõcluſionis p̄mi ordinis .
Item ſcribit Luce.xi. Si oculus tuus fuerit ſimplex totum corpus
tuum lucidū erit. Si autē neq̄ꝫ fuerit ꝛc. Hec oīa exponunt ī ṗma ꝓ
poſitione ſcḋi ordinis in q̄rto notando circa fraternitates
Itē Luce.xix. Qui abſcondit mnā ſibi a deo datam ꝛc.fuit capitu
lat᷒.hoc expõitur in ꝓlogo de p̄dicatoribus ꝛ doctoribus .
Item Luce xxiij.ſcribit ꝙ ſeq̄bat chriſtū turba multa ppli ꝛ mulie
rum q̄ lamētabāt ꝛc.qbus ille ait Filie ihrlm nolite flere ꝛc . Uſq̄ꝫ
qm̄ ſi in viridi h̄ faciūt in arido qd fiet:Hec oiaexponūt ī q̄to dolore
concluſionis primi ordinis .
Item Luce.xxiij. Subſecute āt mulieres q̄ cū eo venerāt de gali
lea viderūt monumētū ꝛ quēadmodū poſitū erat corp᷒ ihu h̄ expõ
it in ꝯcluſione p̄mi᷒ ordis in ſexto ꝛ ſeptimo dolore

Ex Euangelio Iohannis.

Scribit Ioh.xix. ꝙ ſtabat iuxta crucē mater eiu᷒ ꝛc.vſq̄ꝫ ibi.Ecce
mater tua.q̄ õnia exponunt in ꝯcluſione p̄mi ordinis in quinto do/
lore ad longum.

Ex epiſtolis Pauli.

Scribit Rõ.vij.Cum eſſem᷒ in carne paſſiões pccõꝝ ꝛc. h̄ expõit
in ſcḋa pte p̄me ꝓpõnis primi ordinis
Item ſcribit p̄ma ad Choꝛ.xi. Si noſmetipſos diiudicaremus non
vtiq̄ꝫ iudicaremur.h̄ exponit in pte ꝯcluſiõis ſcḋi ordinis vbi etiaꝫ
exponit illud ad Rõ .xiiij.tu qs es qui iudicas alienū ſeruū:
Et eiuſdem.ij.In quo aliū iudicas teipm̄ condemnas
Itē ſcḋa thi.iij.In diebus nouiſſimis inſtabūt tpa periculoſa.Hoc
expõit ī ꝯcluſiõe ſcḋi ordis ī p̄mo p̄ſuppo.in ſolutiõe ad q̄rtū

Ex actibus apoſtoloꝝ

Scribit Act.i.ꝙ diſcipulis q̄rentibus xp̄o/dñe ſi in tpe h̄ reſtitues
regnū iſrael. Rñdit.nõ eſt veſtꝝ ſcire tempora vel momenta.ꝛc.In
concluſiõe ſcḋi ordinis in ſolutiõe ad ſcḋm.in ſcḋo p̄ſuppoſito/ꝛ in
argumento eodem in principio tituli

Ex apocalipſi.

Scribit Apoc.ij.De ore eius ex vtraq̄ꝫ pte gladi᷒ acutus Hoc ex/
ponit in ꝯcluſiõe p̄mi ordinis in declaratiõe p̄mi doloris.

¶ Prologus quodlibetice deciſionis fratris Michelis fran/
ciſci d̄ Inſulis ſacre pagine pfeſſoris Colonieñ ordinis p̄dica
tor̄ Nec nō ꝯfeſſoris Illuſtriſſimi pricipis dñi Philippi archi
ducis Auſtrie Burgūdie Brabātie rc̄ Sup ſeptē pricipalium
chriſtifere virginis Marie dolor̄/quos ī hoc mūdo d̄ ſuo vni
genito ptulit celeberrima nec minus d̄uota lōgeꝗ vtili frater
nitate/ad trinſq; laudē chriſti colariūq; non mediocrem edifi
cationē pleriſq; locis(eodē principe auctore)nouiter erecta

Prologus.

Q Uoniā Theologice veritatis pfeſſores nō mutos
difficiles/pigroſue quī potius ad laborādū ī vineā
dñi ſabaoth. ꝛ ad veritatem quā pfeſſi ſūt defendē
dā ellucidādāq;/promptos diligentes ꝛ ferueētes
fore condecet p̄ſertim cum ex defectu ſane doctrine in fide vel
moribus periculū imminere conſpexerint Aut quotienſcunq;
fideles/edificationis gratia/ab eis edoceri cupiunt ꝛ requirut
Petro xp̄i vicario prima ſua Canonica iij. caplo pclamante:
Parati ſēper ad ſatiſfactionē omni poſcenti de ea que in vobis
eſt fide ꝛ ſpe: Et iſta caplo ſeqnti: Unuſquiſq; ſicut accepit
gratiam/in alterutrum illam ad miniſtrantes ſicut boni diſpen
ſatores multiformis gratie dei: Ne illud eis impropereť/
yſaie. lvi. Canes muti non valentes latrare: Et ne ſimiles cē
ſeanť illis qui mnā ſibi a deo datam abſcondit ꝛ in ſudario re
poſuit/Luce. xix. Propter quod tandem reprobatus maledic
tionem incurrit/ſecundum illud prouerbiorum. xi. Qui abſcō
dit frumenta in tempore maledicetur in populis. Super quo.
Gregorius: Frumenta abſcondere eſt verbum ſalutis in tem
pore oportuno apud ſe retinere. Quo contra ſequitur in eo/
dem capitulo. Benedictio ſuper caput vendentium. Uende
dere autē ſcienciā cenſendus ille eſt qui ſub ſpe mercedis eter
ne alios īſtruit Ipā ſapiā ꝯfirmāte/Eccl. xxiiij. Qui elucidāt
me vitā eternā hebūt et Daniel. xij. Qui ad iuſticiā erudiūt

mſtos erūt q̄ſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates Hinc ego frater
Michael īter theologie ꝓfeſſores minimus a pleriſq3 neoū
deuotis popularib⁹: veꝝ etiā a nobilibus ⁊ militantibꝰ eccleſi
aſticiſq3 viris ad modū zeloſis atq3 beatiſſimā virginē mariā
ſuis in dolorib⁹ maxie venerātibus multipliciter ⁊ ſepenūe
ro pulſatus: rogatus: tādem q3 rei virtute ſum deuict⁹ vt quē/
admodū certis elapſis annis vtpote, cū in ſancta Colonienſi
ciuitate illo quidem tpe quo in cōuentu noſtri ordinis Regē
tis fungebar officio de preclariſſimi fraternitate Roſarij ad
dei virginiſq3 laudē determinatiōez quādam ſcolaſticā p mo/
du quodlibeti: p deuotoꝝ inſtructione: collegeram ⁊ plurimos
longe lateq3 ad eiuſdem religiōis ardentē amozē atq3 vene/
ratione traxeram: ſic ⁊ de noua eiuſdez virginis deifere Ma
rie cōfraternitate, in honorē ſeptem doloꝝ quos in hoc mūdo
paſſa eſt: dedicata ad ipſius fraternitatis eiuſq3 nouiter plan
tate radicis fructus āpliorem elucidatione cōfirmationē atq3
cōtradicentiū cōfutacionē: necnō ad ipſius omni laude digniſ
ſime gloriā ⁊ honorem nrāz quoq3 edificatiōez aliquod ſimi/
le quodlibet quēdamue tractatulū ſcriptis redigere ſub con/
pendioſaq3 ſalce foras emittere non recuſarem. Et quāuis ad
ſe nū pergens debilis ⁊ multidus variiſq3 curis ⁊ occupatio
nibus inuolutus ſcolaſticus eſſe deſierim. merito q3 ex hoc a
tante rei ꝓpoſite magnitudine ⌊ tametſi placide ⌋ ſupportan
dus: tantorū tamē laudabili inſtantia cōmonitus et ⌊ qđ pre
ſtat ⌋ noſtri benigniſſimi Archiducis tenerrime indolis virtu
te deuictus: ro iugū ⌊ haud mediocri ſtudio dignum ⌋ hume/
ris accōmodaui meis. Cū ꝙ chriſto ⁊ ſue dulciſſime matri ym
o toti ſupernoꝝ ciuium curie ⌊ que ab vtriuſq3 laude nō ceſ
ſat ⌋ tam diuinum ſalubreq3 fraternitatis exercitium atq3 me
dullarem meditacionē: ypocritarū geſtui longe abſimilē: pla/
cerē non dubitaui. Cum etiam ꝙ ipſi mundo in maligno po/
ſito: et iā diu ignauia mētis deuio. mīrꝝ in modū āpliſſimus in
dultus ꝓfuturꝝ exiſtimaui. Ad qđ etiā me potiſſimū impulſum
fateor Illuſtriſſimi noſtri principis in ea fraternitate hac ſua

inſonti iuuentute ardenti deſiderio totoqꝫ eius in te conatu
Hic enim cum necdum decimumquintum. felicis ſui con
pleſſet annum eius fraternitatis auctor eſſe curauit. Idemqꝫ
tam diuinum ſuis inprouincijs demiſſum opus ſuo preclariſſi
mo nomini iuſſit aſſcribi quod nobis validi oris etatis ſue in
gens preſagium grandeqꝫ omen futurum arbitror * dicente
Oratio. Quo primū imbuta ſeruabit odorē teſta diu: ¶ Tali
igitur ac tanto principe quiſqꝫ ſane mentis gaudeat et exul/
tet ſubditus. quoniam cum ſic ſupernm cultu ꝛ pietate adol
leſcat eundem iuſticie cultorem [que reipublice gubernacu/
lum eſt et ampluſtre] ſpe certa expectamꝰ. Scribitur quippe
Prouerbiorꝫ. viij. Per me reges regnant ꝛ legum cōditores
iuſta decernunt. Per me principes imperāt ꝛ potentes de/
cernunt iuſticiam. Que quidem verba ꝛ ſi ad litterā de diuia
ſapientia intellecta conſpiciantur. beato tamen Aurelio Au
guſtino teſte: virginis Marie poſſunt eſſe oracula. Per me
igitur [inquit regina celi] reges regnant: quaſi dicere velit.
Princeps qui [omni ſemota tyrannide] iuſte regnare et in
ſuo throno confirmari cupit vt ad me veniat neceſſe eſt. Veni
at inquam non corporis greſſibus ſed mentis: me diligendo
colendo. venerando: mihi deuotius ac frequentius ſeruiendo
Hunc in ſuo confirmabo throno bonis habundare faciam. ꝛ
tandem de temporali regno ad eternum ipſum ſublimabo.
Que dicta velim pro noſtri Archiducis Illuſtriſſimi in tā di/
uinum opus intentiori perſiſtentia: fidelimmqꝫ placidam ob/
ſeruationem allectione.

Obmiſſis igitur [ne lectoribus faſtidio veniam] varijs di
greſſorijſqꝫ excuſationibus que nonnunquaꝫ arrogantiam af
ferunt Vbi me [et ſi indignum]. tanti principis ſeruitio cō
ſpitio deputatū eius generoſiſſime: necnon nobili: adoleſcen
cie ſalutaribꝰ obſequijs ſubeſſe mihi cōgratulans omnipoten
tia auxilio: ſueqꝫ intemerate matris ſubſidio confiſus necnō
de celeſti premio certior pro eiuſdē noſtri Archiducis ſa[illegible]te
atqꝫ ſubditorꝫ et patriarum felici ſucceſſu ac proſperitate epꝰ

hoc inſtar quotlibeti bimuli ſacre doctrine comedationi ſilo/
ſo aſtico more ſub compendioſa breuitate letus aggredior.
Voſq; lectores beniuoles [quorum magis eſt placare ſuperos]
in virginis fraternitatem aduoco Adeſte pijs animis tollerare
laborem: Venture memores iam nunc eſtote ſenecte. Sic nul/
lum vobis tempus abibit iners. Ne pigeat noſtros iam nunc
tollerare labores. Nō nunc eſt aloes. dultia mella dabit.

Explicit. Prologus.

¶ Incipit titulus principalis preſentis quodlibetice deciſio
onis de fraternitate Septem doloꝝ beate virginis.

¶ Utrum in hoc extremo tempore in quo dies mali ſunt li
citū fuerit ⁊ laudabile/ eccleſiaſticoq; ritui cōſonū/ d̄ ſeptē ehri
ſtifere virginis Marie doloribus nouā inſtituere fraternitatē.

Ista queſtio ſi diligenter cōſideretur/ quatuor p̄
ſuppōit/ ⁊ vnū principaliter querit. Preſuppōit
enim primo q̄ tempus in quo ſumus eſt extremū
Secūdo q̄ dies noſtri mali ſūt. Tertio ſuppōit
i glorioſa virgine Maria quoſdā fuiſſe dolores
Et quarto huiuſmodi dolores ad ſeptenariū reſtringit nume
rum Querit aūt cōſequenter ⁊ principaliter: An licitum ⁊ lau
dabile fuerit. ⁊c. de iſtis ſeptem doloribus nouam iam i ſtituere
fraternitatem Cōtra que omnia ⁊ ſingula ꝓ apertione mate
rie quedam in primis mouebuntur argumenta.
¶ Cōtra primū p̄ſuppoſitū ⁊ ꝓ pte negatiua arguit̄ q̄druplicit
videlicet q̄ tempus in quo ſumus non ſit extremum.
¶ Primo ſic. ¶ Tempus erit eternū/ ſaltem/ a pte poſt vt vi
det. Igitur nō eſt iam extremum tempus. Cōſequētia eſt clara
Et antecedens patet. Primo p illā auctem pſalmiſte. pš. lxxx.
Erit tempus eoꝝ in ſecula id eſt in eternum ſcōm Auguſtinum
Quod verbum intelligit̄ de damnatis. quia p̄mittit̄: Inimici
dn̄i mentiti ſunt ei Scdo patet hoc per illud Baruch. iij. Qui
perfecit terram in ſempiterno tempore.

¶ Secundo arguit ad idē. Finis mūdi ē ĩcertus ꝛ a nobis incognitus. Igit nō poſſumus aſſerere ꝙ ſumus in extremo tē pore. Cōſequētia ē bōa. et añcedēs patꝫ p verba xp̄i. Mathei xxiiij. reſpōdētis ad interrogationem ſibi factā ab apoſtolis/ dic nobis quādo hec erunt/ ꝛ qđ ſignū aduēt⁹ tui ꝛ ꝯſumatio nis ſeculi. De die inquit illa ꝛ hora nemo ſcit neqꝫ āgeli celoꝝ niſi pater ſolus. Idem dīt ꝛ plus Marci. xiij. qa addit. neqꝫ fili⁹ Et iō/ vt dīt ibidē: Uidete. vigilate. orate. neſcitis eni qñ tēp⁹ ſit. Itē Actuū pmo querētibus diſcipulis domine ſi i tempore hoc reſtitues regnū iſrahel īdixit chriſtus Nō eſt veſtꝝ ſcire tē pora vel momenta q̄ pater poſuit in ſua poteſtate. Ad verbum tractans Aurelius Auguſtinus. xviij. de ciuitate dei. ſic inquit Fruſtra ānos q re manēt huic ſeculo cōputare ac diffinire cona mur cū ſcire hoc nō eſſe noſtꝝ ex ore veritatis audiam⁹ Et ſub dit. Omniū de hac re calculātiū digitos reſoluit ꝛ qeſcere iu bet ille q dīt Non ē veſtꝝ ſcire tpa vel momenta.

¶ Tertio ad idem arguit. Filius dī ſcdm theologos ſuā icar natione differre nō debuit vſqꝫ ad finē mundi/ nec a principio incarnari voluit: ſed dūtaxat in medio. Iuxta illud. Abacuck iij. In medio ānoꝝ notū facies. Sed a pncipio mūdi vſqꝫ ad ei⁹ incarnatonē pceſſerūt. 5000. ꝛ 200. āni minus vno iuxta illud Ante chriſtū duo. cc. minus vno milia qnqꝫ. Et hoc ſcdm ꝯputationē venerabilis Bede. Igit cū a xp̄o vſqꝫ i hodi ernū diē nō pceſſerūt niſi mille q̄dringēti ꝛ nonagintaq̄tuor āni: ſi fili⁹ dei in medio⁹ ānoꝝ incarnari debuit/ Uidet ꝙ reſtāt adhuc tria milia ſeptingēti ꝛ quinqꝫ āni vſqꝫ ad finē mundi. Et ſic nō ſumus adhuc in extremo tpe

¶ Quarto ꝛ vltimo arguit ad idem. Extremū dr vltima ps rei cui⁹ eſt extremū. ſed ſcriptura ſacra de quodā alio tpe malo iſtud i quo ſuru⁹ ſubſecuturo mētionē facit etiā añqꝫ mund⁹ ter minet vt ptꝫ. ij. thi. iij. vbi dr quod in dieb⁹ nouiſſimis iſtabūt tpa piculoſa. Item eiuſdē. iiij. Erit eni temp⁹ cū ſanā doctrinā nō ſuſtinebūt. De hoc etiā pdixit xp̄s Math. xxiiij. Erit tūc tribulatio magna q̄lis nō fuit ab initio mūdi vſqꝫ modo neqꝫ fiet ꝛ niſi breuiati fuiſſent dies illi nō fieret ſalua ōms caro

¶ Secūdo ꝑncipaliter ꝯtra ſecundū ꝑſuppoſitū i ꝑfato titulo ⁊ ad partē negatiuā etiā arguit̃. q̄druplicíter. videlicet ꝙ dies noſtri nō ſunt mali. ¶ Primo ſic. Quecūq; a deo ſiunt vel facta ſunt valde bona ſunt. vt patet Geneſis pmo. ſꝫ tempus ⁊ dies a deo ſunt. Eſt enī tempus vnū de q̄tuor coe/ quevis ſecundū dn̄m Albertū. Igit̃ ⁊c̃ ¶ Secūdo arguit̃ ad idē ſic. Dici ō ſecūdū logicos ꝑſupponit eſſe in. Sed in tem poꝛe nulla malicia nec culpe nec pene ſubiectari poteſt ſicut nec in celo. In cuius motu tempus ſubiectat̃ cum ipſū celū etiā a ph̄is ingenerabile incoꝛruptibile ⁊ inanimatū eſſe cenſe atur. Igitur. ⁊c̃. ¶ Tercio ſic arguit̃. Si dies nr̄i mali iam dicerent̃/hoc eſſet compatatiue ad prioꝛa tēpoꝛa Sed hec compatatio videt̃ reprobata Eccleſiaſtes. vij. vbi dicit̃ / Ne/ dicas/ quidputas cauſe eſt ꝙ prioꝛa tempoꝛa melioꝛa fuere q̄̃ nūc ſunt/ſtulta ē enī huiuſmodi iterrogatio. hec ibi. Igit̃ ꝯc̃

¶ Quarto ⁊ vltimo arguit̃ ad idem etiā admiſſa huiuſ/ modi comparatione ad prioꝛa tempoꝛa. Nam aliquādo fuit maioꝛ abundancia mali culpe ſeu peccatoꝝ quam iam. Simi/ liter ⁊ mali pene ſeu tribulacionū. vt videt̃ Igit̃ nō debēt iſti dies plus dici mali quā ꝑcedētes. Añcedēs patet Primo de malicia culpe: qa ante diluuiū fuit tanta malicia i terra ꝙ ſcribi tur Geneſis. vi. vidēs deus ꝙ multa malicia hoīꝫ eſſet i ter ra/ cuncta cogitatio hoīnis intenta eſſet ad malum penituit eū ꝙ hominem feciſſet Et ꝓpterea ſequit̃ ibidem Coꝛrupta ē oīs terra corā deo ⁊ repleta eſt impietate: Omnis quippe caro coꝛrūperat viam ſuam Et hec fuit cauſa diluuij ſub ſequēt̃ in quo omnes periernt/paucis bonis (id ē octo animab⁹) ſaluis. Similiter ⁊ tēpoꝛib⁹ Abrahe Moyſi Dauid/ ⁊ multoꝝ alioꝝ regum ſeu ꝓphetaꝝ plura ⁊ q̄̃uiora peccata videt̃ regnaſſe q̄̃ iam. vtpote/ydolatrie Infidelitatī/luxurie ⁊ auaricie dicente beato Jeronio / ꝙ nulla gens auarior gente iudeoꝝ Vndenō ſine cauſa clamauit Jereias eiuſdē. vi. A minoꝛe vſq; ad mai/ orē ōnes auaricie ſtudēt et a propheta vſq; ad ſacerdotē cunc/ ti faciūt dolum. Sed vt ad viciniora veniamus Tempoꝛe i car/ nacionis ⁊ paſſionis filij dei tempoꝛib⁹ apl̄oꝝ et martirū. ymmo

⁊ quorũdam cõfeſſoꝝ/quot ĩ fidelitatib⁹/quot hereſibus ꝙ ſu perſtitionib⁹/⁊ ſic de alijs grauiſſimis peccatis mũdus mũdauit Et ſic pue tempore beatoꝝ. Dominici ⁊ Franciſci quãdo xp̄s viſus ẽ in aera cũ trib⁹ lanceis igneis velle iteꝝ deſtruere mũ/dum: ꝓpter exceſſum peccatoꝝ: niſi ſua mater maria precibus obſtitiſſet/dictos ſanctos eidem preſentando

¶ Secũdo ꝓbaẜ hoc eciã faciliter de malicia pene. quia eccleſia longe grauiores aliquando paſſa eſt tribulationes ꝗ̄ȝ iam vt pote temporibus tyrannorum ⁊ hereticorum pluribus eciam alijs malis. vtpote fame peſte gladio ãte tempora ſubie/cta fuit quam nunc. Igitur ⁊c̄

¶ Tercio principaliter contra tercium preſuppoſitum in titulo noſtro eciam ad partem negatiuam/arguitur quadrupli citer videlicet ꝙ in glorioſa virgine Maria non fuerunt aliq dolores

¶ Primo ſic. Dolor enim (teſte Auguſtino .xiiij. de ciui tate dei) in corporibus dicitur ex apprehenſione exteriori alic⁹ motiui cauſatus. Sed non legimus aliquid virgini nocuiſſe in ſuo corpore nec ipſam leſiſſe/ymmo nec in partu nec in morte filij leſa fuit. Igiẜ nullus eſt in ea dolor ponend⁹.

¶ Secundo arguitur ad idem ſic. Beata virgo nunquã peccauit/nec alicui peccato ſubiecta fuit. ergo nec debuit pati dolores/nec qbuſcunqȝ penalitatib⁹ ſubijci. Antecedens eſt notum Et conſequentia patet. quia remota cauſa remouetur effectus Omnes autem dolores et penalitates huius vite ſunt effectus peccati. In cuius ſignum in ſtatu innocentie et ante peccatum nullus in hominibus dolor/nullaqȝ pena fui ſſet/vt dicunt communiter doctores.

Nec valeret hic (vt videtur) quorundam reſponſio ſeu euaſio chriſtum allegantium et dicentium/ꝙ et ſi in eo nullum fue rit omnino peccatum huiuſmodi tamen doloribus ⁊ penalitati bus ſubiectus fuit.

Nam ſecus eſt de eo et de eius matre.

Ipſe eni huiuſmodi defcũs ſeu dolores nõ cõtraxit ſȝ volũtarie ꝓ nobis aſſũpſit ⁊ hijs ſe ſpõte ſubiecit vt eſſet redẽptor noſter

Iuxta illud yſaie .liij. Vere languores noſtros ipſe tulit . Et
ſequit̃ poſt pauca : Ipſe vulneratꝰ ē ꝑpter peccata noſtra ciꝰ
liuore ſanati ſumus . Sed eius mater nō ſic tulit peccata noſtra
nec fuit redēptrix noſtra Quare quo ad hoc nō ē ſimile .

¶ Tercio arguit̃ ad idem ſic . Si beata virgo aliquando
habuiſſet dolores/hoc maxime habuiſſet de filio vel eiꝰ acer
biſſima paſſione Sed hoc nō vt videt̃ quia de filij ſui paſſione
(ſicut ⁊ de omibꝰ noſtre redēptōis miſterijs)gaudere debebat
vtpote q̄ ſuā voluntatē diuine voluntati ꝯformare debuit ꝓut
fecit .⁊ q̄ plena caritate exiſtēs bonū ⁊ ſalutē ꝓximi ⁊ ꝑcipue
totius humani generis deſiderare ⁊ ꝓcurare ꝓ poſſe ⁊ tandē
de eodē gaudere curauit. Caritas enī (teſte apoſtolo ꝑma ad
Corinth.xiij.)cōgaudet veritati. Ideſt ſcḋm gloſam/ōni bono
vel virtuti. Cū etiā fuerit optia ⁊ gratia plena (Boni autem
ē bona deſiderare.⁊ optimi optia Deſiderātiūq; mos ſit ſum
me gaudere dum ea que ſumme ꝺſiderāt implet̃)ſequit̃ i tetū
videlicz q̄ debuit gaudere de tāto bono .idē ꝺ paſſione ⁊ mor
te filij ſui. q̄ꝫ nouit ꝓ ſalute humani generis fieri.vtpote que(
magno Alberto teſte)ſcripturas veteris teſtamēti nouerat i qbꝰ
ipſa xp̄i paſſio mirabiliter fuit ꝓfigurata ⁊ ꝓnūtiata. Et ita nō
potuit(vt videt̃)dolere de eadē paſſione.ſaltē ſimul ⁊ ſemel .
quia ꝯtraria(cuiuſmodi ſunt dolor ⁊ gaudiū)nō poſſūt ſimul
alicui ineſſe ¶ Quarto ⁊ vltimo ad idem arguit̃ ſic. Cū
inter quatuor euāgeliſtas de ꝓſentia virginis Marie in xp̄i paſſi
one nullus expſſā faciat mētionem niſi beatꝰ Iohānes q̄ vidit
⁊ teſtimoniū ꝑhibuit ⁊ cui ipſa virgo ſpecialiter tunc fuit ꝯmen
data:de eiꝰ tamen dolore vel fletu ſubticuit/dicēs ſimpliciter .
q̄ ſtabat iuxta crucem iheſu mater eiꝰ ⁊ ſoror matris eiꝰ maria
cleophe ⁊ maria magdalene . Cū vidiſſet ergo iheſus matrem
⁊ diſcipulū ſtantē quē diligebat/dixit matri ſue : Mulier ecce
filiꝰ tuus. Deinde dixit diſciplo Ecce mater tua Et ex illa ho
ra accepit eā diſcipulꝰ i ſuā. Hec beatꝰ Iohannes.qui vt clare
patet/de huiuſmodi doloribꝰ nichil tangit. Et p ꝯſequēs vide
tur.q̄ ipſa virgo tunc nō doluit .quia ſi tātū dolorē tūc habui
ſſet/tātaſq; lacrimas ⁊ geſtus amaros (vt qdā aiūt)emiſiſſ

nõ videt ꝙ tãtus euãgeliſta q̃ p̃ſens fuit de his ſiluiſſet.
¶ Quarto ꝛ vltimo p̃ſupponebat principaliter in dictõ
titulo ꝙ tãtũ fuerũt ſeptẽ virginis dolores. Contra quod etiã
arguẽdũ ẽ q̈drupliciter ¶ Et p̃mo videt ꝙ huiuſmodi do
loꝝ nūer' nõ debeat determinari. quia ip̃a tot ꝛ tãtos paſſa ẽ
vt videt ꝙ fuerũt imẽſi ꝛ pene infiniti ꝛ ↄ̈ſequens inuměrabil
es. Quod patet p̃mo ex hoc ꝙ ſcribit i figura de ea Trenoꝝ
ſcdo. Cui ↄ̈pabo te vel cui aſſimilabo te filia ihrl'm: Cui eq̈bo te
ꝛ ↄ̈ſolabor te filia ſyon: Magna ẽ enī velut mare ↄ̈tritio tua
quis medebit tui: ¶ Secũdo ip̃a fuit p noemi figurata
que dixit Ruth. ij. Nolite me vocare noemi/id ẽ pulchrã/q2
amaritudie repleuit me dñs. Hoc etiã idẽ ſatis patet a ſimili
Quis enī ſufficiẽter exp̃mere poſſet nūeꝝ doloꝝ illius tã bone
matris/que talẽ ꝛ tã p̃fctũ habẽs filiũ videret eũ ita tractari
ꝛ in tãtis dolorib' ↄ̈ſtitutũ/vt ões dolor irrueret ſup eũ: ꝓut
fuerat p̃dictũ Job xx. ¶ Scdo arguit p̃ncipaliter ad idem.
Et videt ꝙ p̃ſũptuoſũ ꝛ piculoſũ' ſit huiuſmodi doloꝝ nūeꝝ
ad ſeptenariũ reducere. quia nõ ẽ audẽdũ aliq̈t dicere vel aſſe
rere de xp̃i aut ſue matris geſtibus vel miſterijs/niſi qδ ex ſcri
ptura autentica ſeu reuelatione diuina haberi poteſt.
Sed ſcriptura ſancta de hoc numero ſeptenario mentionẽ nõ
facit nec alicui legit reuelatus/ Igit piculoſum ꝛ p̃ſũptuoſũ
eſt dictos dolores ad p̃ſatum numeꝝ limitare.
¶ Tertio arguit p̃ncipaliter ꝙ ſit plures q̃3 illi ſeptem d
qbus dicet infra. Nam in p̃mis beatus vincẽtius ordinis p̃di
catoꝝ doctor ꝛ p̃dicat maxim'/i ſuis ſꝫmoib' de ſãctis ſermo
ne tertio de feſto natiuitatis beate Marie virgis. ſꝫm nūeꝝ
gaudioꝝ virginis Marie in hoc mũdo poſuit numeꝝ dolorum
eius dicẽs/ꝙ ipſa virgo in hoc mũdo ſeptem habuit p̃ncipalia
gaudia: ſed in hoꝝ quolibet xp̃s ei' filius ſal doloris ꝛ triſticie
immiſcuit/ſupaddens cuilibet gaudio vnum dolorẽ. vt oſtẽde
ret/ꝓut ſcribit Prouerbioꝝ. xiiij. ꝙ extrema gaudij luctus
occupat Sꝫ i[n]t[er] iſtos ſeptẽ dolores/quos ip̃e beat' vicẽci' d vir
gie tãgit/ſolũ vn'd nr̃is ſeptẽ enũrat. vt patꝫ i tuẽti. Poterũt
igit alij ſex nr̃is ſeptẽ ãnumerari. ꝛ ſic i toto erũt. xiij.

¶ Item pie memorie magiſter Alanus de rupe ſacre
theologie profeſſor eximius ordinis predicatorum quondam
magiſter meus et ipſi virgini deuotiſſimus / aliquando predi/
cauit et aſſeruit . et vt puto ex diuina reuelatione accepit / ꝙ
beata virgo in filij ſui paſſione tot dolores paſſa eſt / quot gau
dia in eius conceptione ſeu in natiuitate habuerat . Puta
centum et quinquaginta.
In cuius ſignum /per pſalterium ſuum/ quod tria Roſaria id
eſt centum et quinquaginta ſalutationes continet/ ad inſtar
centum quinquaginta pſalmorum pſalterij dauitici veneratur
et colitur .

¶ Recordor deniq; in quodam libello deuotionibus
et oracionibus pleno me legiſſe / beatiſſimam Mariam virgi
nem quindecim dolores de filio ſuo in hac vita pertuliſſe.quos
qui venerantur : et ibidem habebatur / non paruum reporta
bunt commodum . Horum primus fuit in circumciſione. In
qua chriſtus eius filius infans octo dierum pro nobis primo
ſanguinem fudit .

¶ Secundus quando in egyptum. propter metum he/
rodis cum paruulo ſuo et ioſeph ſponſo ſuo fugere iuſſa fuit .

¶ Tertius quando cum filius eius duodecim eſſet an
norum / ipſum per triduum amiſit.

¶ Quartus quando filius ſuus ſolus cum ſola miſte
ria ſue paſſionis feria quarta ante paraſceuen ſibi clarius
reuelauit.

¶ Quintus quando beatus Johannes euangeliſta ꝙ
filius ſuus captus fuiſſet in orto & ligatus /ſibi nunciauit

¶ Sextus quando de mane in die paraſceues eductus
de domo /Cayphe et ad inſtar latronis ligatus /ad pilatum
deductus eſt .

¶ Septimus cum filium ſuum corona ſpinea corona/
tum vidit.

¶ Octauus quando Pilatus ſedens pro tribunali cū

condemnauit et morti adiudicauit.

¶ Nonus quando ipſa mater eidem deferenti crucem occurrit.

¶ Decimus quando ictus clauorum manus et pedes filij ſui perforancium audiuit.

¶ Undecimus fuit in eleuacione crucis / cum ex manibus et pedib⁹ filij ſanguis flueret in habundantia.

¶ Duodecimus quando dixit illa verba mulier ecce filius tuus. &c.

¶ Decimuſtertius quando deo patri ſpiritum reddidit.

¶ Decimuſquartus quando miles eius latus lancea aperuit.

¶ Decimuſquintus fuit quando depoſitus de cruce traditus ē ſepulture / & ſic eum amplius non vidit ſaltem vſq; poſt reſurrectionem. rediens triſtis ad ꝓpria / non ſine precedentium pia meditatione.

¶ Ex quibus omnibus patet ꝙ pluſq; ſeptem dolores de filio paſſa eſt.

¶ Inter autem hos quindecim dolores prenominatos ſanctus Bonauentura cum certis alijs doctoribus deuotis vnum precipue approbant / ſcilicet quartum. Nam ſecundum eos propterea chriſtus illa quarta feria ante ſuam paſſionem non iuit in iheruſalem ſicut fecerat in tribus diebus p̄cedentibus ſed māſit in betania / vt ſue future paſſionis miſteria matri ſecretius & clarius reuelaret. que mater piiſſima non ſine mirabili dolore a filio ſuo dilectiſſimō q̄ eſt veritas ſūma audiuit. Alias non oſtendiſſet ſe veram eius matrem. aut ſaltem contra maternalem naturam viſa fuiſſet nullum aut paruum habere ad filiū dolorem. Quod abſit ab ea. Cum ſcribat yſaye. xlix. Nunquid poteſt obliuiſci mulier infantem ſuum / vt non miſereaf filio vteri ſui: Quaſi diceret. non. Et hinc eſt ꝙ non niſi

per prudentes ⁊ cum matura deliberatione filioꝝ dilectorum mors preterita vel futura matribus nunciatur.

¶ Conſequenter poſt omnes dolores pretactos vnū addā beatus. Hy anus memorati digniſſimum/videlicet ꝙ ipſa pia mater de omnibus peccatis humani generis ⁊ eorum grauitate (vtpote q tanta ⁊ tam grauia fuere ꝙ pro eis oportuerit ſuum filium dilectiſſimum crucifigi) valde doluit

¶ Poſſem hic eciam poſtremo adducere multiplices alias virginis miſerias/penurias ſeu paupertates quas ī hoc mundo paſſa eſt/maxime in partu. cum tante fuerit paupertatis ꝙ filium peperit in ſtabulo ⁊ eum reclinauit in preſepio/quia non erat ei locus in diuerſorio. De quibus ōnibus ⁊ ſimilib⁹ veriſimile eſt ꝙ doluerit. Nō quidē ꝑpter ſe/ſed ꝑpter filiū quem nouerat eſſe deum. ⁊ quē decebat honorabilius tractari/libenter q̄ feciſſet ſi facultas affuiſſet.

¶ Ex his omnibus videbit ꝙ dolores virginis fuerūt plures q̄ ſeptem. ⁊ ꝙ ad ſeptenariū numeꝝ reſtringi nō debuerit

¶ Quarto ⁊ vltimo cōtra hūc numeꝝ arguit principaliter. ⁊ videt ꝙ ſint pauciores q̄ ſeptem. Nam prima facie apparet ꝙ ſufficeret ī ea ponere vnū dolorē cōtinuū/vtpote per totum tempus quo ī hac vita mortali fuit. quia tēp⁹ huius vite non eſt tempus gaudij ⁊ leticie ſed fletus ⁊ doloris. In cuius ſignū mundus vallis dicitur lachrymarum. Et ꝓpterea Eccleſiaſtes ſeptimo ſcribitur/ꝙ melior eſt ira riſu Et ꝙ melius eſt ire ad domum luctus q̄ ad domum conuiuij Hinc xp̄s diſcipulis ſuis. Johā. xvi dixit plorabitis ⁊ flebitis vos/mundus aūt gaudebit. Et quod plus eſt/Lugētes beatificauit dicens. Mathei. v. Beati qui lugēt ⁊c.

¶ Ex his itaq; ⁊ ſimilib⁹ ſcripturis pꝫ ꝙ btā virgo q̄ nullo illuſtrium vincitur ⁊ cuius vita inclita cunctas illuſtrat eccleſias

implens q̄ue Chriſtus docuit in cōtinuo luctū ⁊ dolore fuit. vt
in hac vita beatificaret ⁊ vt a nullo excederetur Et ſic patet
intentum videlicet ꝙ in ea nō fuit niſi vnus dolor ꝯtinuus.
¶ Si dicat ꝙ dumtaxat hic loquitur de dolorib⁹ quos de
filio ⁊ eius paſſione habuit/ ⁊ hos ad ſeptenariū numeꝝ redu
cim⁹ .tunc poterit argui ⁊ replicari ꝙ etiā ille dolor d̄ filio fue
rit cōtinuus/ſaltem ab illa hora qua Simeon ꝓphetauit ꝙ ei⁹
aiām ptrāſiret g̃ladi⁹ .quia cōſeruabat ōnia verba hec cōferēs
ea in corde ſuo In prefata aūt ꝓphetia p̄mū noſtre fraternitat̄
dolorē aſſignamus . Poſſent ōnicꝫ hic inſeri multa quorūdā
d̄uotoꝝ ſcripta ⁊ quedā reuelationes/que nō niſi de quinque
virginis doloribus mentionem faciūt . Nā in quodā libello q̄
antidotarius anime dicit̄ nouiter impſſo/ fertur beatā virginē
aliquādo reuelaſſe ꝙ in hoc mundo quincꝫ precipuos paſſa ē
dolores in q̄bus plurimū fuerit ꝑturbata . In quorū memoriā
beatus Anſelmus eius capellanus quincꝫ pulchras orōnes
de huiuſmodi quincꝫ doloribus mentionē facientes edidit/q̄
in eodem libello ad longum continentur .
¶ Similiter in promptuario diſcipuli habemus vnum exem
plum ad hoc ꝓpoſitum : Fertur enī ibi ꝙ q̄dam ſanctus pater
in ſpū vidit chriſtū a ſua matre q̄rentē/quā forent grauiores ⁊
potiores dolores quos ī hoc mundo ptulit. Cui mox illa rūdit
ꝙ quicꝫ Primus ingēs/cū te Symeō occidendū ꝓphetiſauit
Scd̄s cum te ꝑdiduū ꝑdidi Tertius cū te captū ⁊ ligatū au/
diui Quart⁹ cū te crucifixū vidi Quintus cū te ſepeliri cōſpexi
Hoc audito chriſtus ſubiunxit ꝫ Qui me ad tuū p̄mū dolorē cū
vno pater nr̄ ⁊ aue ma. ſalutauerit: dabo ei cognitionē ⁊ ꝯtrici
onem peccatoꝝ Si ad ſcd̄m idem fecerit dabo ei oīū peccatoꝝ
remiſſionē . Si ad terciū idē fecerit virtutes q̄s ꝑpeccatū ami
ſerat reddā ei Si ad q̄rtū dabo ei donum g̃re ⁊ cibabo eū āte
mōtē corpore meo . Si ad quintum apparebo ei in morte ⁊ re
cipiā eū mecū Hec ex diſcipulo. Itaque ſi iſte reuelatio
nes ſint vere potiores habuit virgo maria dolores quam ſep
tem aut ſaltem non fuerunt niſi quinque potiores .

Poſtremo pro iſto argumento poteſt aſſumi et argui conatu
quatuor vltimos dolores quia videntur coincidere cum om/
nes ſint de chriſti paſſione ⁊ eius miſerijs quas paſſus eſt in
cruce: fueruntqꝫ continui. A tempore videlicet quo filium vidit
baiulantem crucem vſqꝫ ad ſepulturam. Si autem dicatur ꝙ
ꝓpter ſpeciales rationes doloris diuiduntur in quatuor: quia
ſecus eſt ipſam crucem baiulare in cruce ſuſpenſum ⁊ matrem
alloquentem de cruce deponi ⁊ in ſepulchro collocari. Tunc
ſecundum hoc poſſet replicari ⁊ argui ꝙ multo plures alij do
lores venient computandi: vtpote quia in ſingulis eius mem
bris ſeu vulneribus dolores ſpeciales paſſus eſt ipſe chriſtus
et per conſequens ipſa virgo. Item ad ſingulas blaſphemias
et iniurias ad coronationem: denudationē: aceti potacionem
ad manuum vel pedum conclauationem: ad lateris apertionē
et ſic de alijs. Et ita erunt longe plures cꝫ ſeptem.
Poſſem etiam hic finaliter impugnare tres primos dolores
vt nullus remaneat intactus. Et primo primum qui eſt de pro
phetia Symeonis. Nam aut beata virgo tunc intellexit hu
iuſmodi prophetiam aut non. Si non: ergo non doluit. nec in
ter eius dolores computari debet. Si ſic: cum dictam ꝓphetiā
in corde vt tactum eſt reſeruauerit: nec obliuioni dederit. ſequi
tur ꝙ ab illa ꝓphetie hora vſqꝫ ad executionem paſſionis filij
ſui in continuo dolore fuerit. Et per conſequēs omnes illi ſep
tem dolores non facient niſi vnum. licet diu continuatum vt
prius arguebatur.
Secundo poteſt etiam impugnari ſecundus dolor de fuga in
egyptum. Nam videtur ꝙ hec fuga magis fuerit virgini mate
ria gaudij cꝫ doloris. quia ex hoc cognouit diuinam ſollicitu
dinem ⁊ prouidentiā ſpecialem de filio ſuo. et ꝙ per huiuſmo
di fugam filius eius manus Herodis euaderet vbi alij pueri
occidebantur. Si dicatur ꝙ via erat eis ignota longa et te
dioſa. Linguaqꝫ extranea. Et ꝙ ꝓpterea materiā doloris ipſi
habebant. Fateor ita eſſe: Sed bona voluntas et prompta
obediendi ei qui precepit: ſocietas etiam grata ⁊ amor eorū
cum quibus quis peregrinatur/ difficultatem vie aut minuunt

aut auferunt vel obliuiſci faciunt: dicente beato Bernardo labor meus vix eſt vnius hore: et ſi amplius eſt, nō ſentio pre amoris magnitudine. Ipſa autē certificata erat de diuia volūtate ex pote quod peregrinarent in egiptū: habebatq; filiū ſuum comitem itineris: quem interdū inter brachia deferebat et cuius amore languebat: Nunciate inquit dilecto meo Can. coꝛ quinto. qꝛ amore langueo. Igitur ꝛcetera.

⁋ Tercio ꝯtra tercium dolorem de perditione filij per triduum poſſet quis allegare ꝙ ille dolor paruus fuerit ꝛ breuis et ꝙ cito tranſiens in gaudium maximum mutatus eſt: quando tertia die filium in templo cum doctoribus diſputantem reperit: qui ſupra modum admirabantur de prudentia et reſponſis eius. Magiſq; et videtur de perditione hominum ꝙ; de filij perditione doluit et tamen dolor ille inter alios non enumeratur. Igitur nec iſte deberet numerari.

⁋ Poſtremo et finaliter ꝯtra principale queſitum in pretacto titulo arguitur etiam quadrupliciter. Et primo ꝙ iſti dolores non ſint beate virginis iam ad memoriā reducendi. Et per conſequēs nec debuerit fraternitas de eis inſtitui. Quia ſicut ſcribitur Eccleſiaſtici. xxij. Muſica in luctu importuna narratio ſic ei qui in gaudio ſtat perfecto non eſt luctus preteritus exprobrandus vel ad memoriam reducendus: Sed beata virgo ſuper omnes puras creaturas in ſummo iam gradu beatitudinis ꝛ gaudij conſiſtit vbi abſterget deus omnem lacrimam ab oculis ſanctoꝝ et vbi iam non eſt amplius neq; luctus neq; dolor: vt dicitur Apocalipſis. xxi. Igitur dolores preteriti non ſunt etiam ad memoriā reducendi nec de eis ſeu eorum contemplatione debuit fraternitas inſtitui.

⁋ Secūdo arguitur ad idem. Et videtur ꝙ magis debuiſſet inſtitui fraternitas de chriſti doloribus quam de maternis compaſſionibus. Tum quia chriſti dolor fuit grauior. Tum quia fuit nobis vtilior. Tū quia ſcriptura ſacra de chriſti doloribus atq; vulneribus expreſſiorem mentionem facit.

¶ Arguitur tertio Videtur enī ꝙ hec noua inſtitutio huius
fraternitatis preſumptuoſa ſit ac periculoſa. melioriſq3 boni im
peditiua. Preſumtuoſa quidem: quia videtur pertinere ad
quandam ſuperbie ſpeciem/que ad inuētio nouitatum dicitur
Preſūtuoſū dem q3 videt cū tāta virginē (q̄ nec pmā ſit ē viſa ē
nec habere ſequētē) velle habere fraternitatē. hoc enī ē quaſi
velle eā in. ſibi ⁊ pari paſſu cū ea ambulare cū fraternitas in ter
equles quodammodo conſiſtat.
Eſt deinde (vti tetigi) piculoſa h nouitas ⁊ maioris bōi im
peditiua/qa ē obligatoria ad nouas orōēs vel cerimonias/ ad
q̄ſcū noua ſemp magis placeāt/⁊ antiqua vileſcāt: maior eſt
deuotio q̄3 ad atiq̄s. Et ita ea q̄ ſunt magis neceſſaria ⁊ atiq
negligūt ⁊ obmittunt/vt nouitates impleātur. ſicut qdā idiſcre
ti ſe obligant p noua vota q nō ſeruant antiqua ⁊ magis ie
iunāt vigiliā beate barbare vel alterius ſancte qdam ſingula
ritate q̄3 ieiunia eccle vel quadrageſime
Quarto ⁊ vltimo arguit ad idem. Et videtur ꝙ hec nouitas
ſit ſupflua ſeu ſupſtitioſa dicēte btō Thoma. ſcda ſcde. q. xciij.
arti. q̄ ꝙſi aliqd fiat in diuino cultu ꝙ q̄ntū eſt de ſe nō ptineat
ad dei gl̄am. nec ad h ꝙ mēs hōis ferat i deū/aut ꝙ carnis cō
cupiſcētie i ordinate refreēt aut etiam ſiſit preter dei ⁊ eccle i
ſtitutionem. vel ꝯtra ꝯſuētudinem cōmunem/q̄ ſcdm Auguſti
num ꝓlege habenda eſt: totum h reputādū eſt ſupfluū ⁊ ſup
ſtitioſum. Hec btūs Tho. Sed ita videt ē de hac noua frater
nitate. cū nō ſit a deo vel eccla inſtituta. nec ad aliqd bon tnū
ꝑ ad dei gloriā/cōcupiſcētiaꝝ refrenacionem/ ⁊ mētis i deū
eleuationēm ptinere videatur. Igit videt ꝙ ſit ſupſtitioſa aut
ſaltem ſuperflua.

In oppoſitū ⁊ ꝓparte affirmatiua ſunt aut ſacre ſcri
pture ⁊ ſanctorum doctoꝝ auctoritates/aut multaꝝ ſo
lemnium eccleſiaꝝ conſuetudines/ approbatione ſue
diuerſorum pontificum/⁊ rationes ſeu declaratiōes plurime
de quibus infra dicetur.

¶ Pro reſpōſione ad dictam q̄ſtionem more Colonienſium
ꝛ ad inſtar quodlibeti de Roſario duos cōcepi ordines ꝓpōnū
quoꝝ q̄lib; tres cōprehēdet duas p̄mas q̄ſi ꝓ p̄miſſis ꝛ terciā ꝓ cō
cluſione. Hoꝝ ordinū p̄mus erit de doloribus virginis ſcḋm ſe ꝛ ab
ſolute ꝛ de numero eoꝝ Secundus de q̄litate ꝛ modo fraternitatis
in huiuſmodi doloꝛib᷒ nouiter iuſtitute ꝛ fundate Quaꝝ ꝓpōnū
declaratiōi ſeu ꝓbatiōi ſigillatim ꝛ ordinate inſiſtā/argumētis p̄tactis
ꝓ poſſe ſatiſfaciēdo/ ꝛ eoꝝ ſolutiōes ſuis in locis/ſcḋm ꝙ materia
occurret /interſerēdo/ad laudē ꝛ glīam tāte virginis/cuius auxilio
ꝛ ſpe innixus hec cepi

¶ Prima ꝓpoſitio primi ordinis.

Et ſi beatiſſime virginis Marie corpus gladius nō ptran
ſierit materialis: fuere tamē in ea vere paſſiones aīme abſq;
omni pturbatiōe ꝛ lōge aliter quā in nobis ¶ Hec p̄ma ꝓpo
ſitio q̄tuor habet partes/que ſunt ꝑ ordinē declarāde. Prima eſt
de virginis marie corpore/ꝙ videlicet gladius materialis ip̄m non
ptrāſierit. Hec patz p̄mo ex quodā dicto beati Ambroſij recitato in
quodā ſermone de aſſumptiōe eiuſdē virginis. in quo ſic habet/Cū
illū verſiculū euangelicū quo Symeon dixit ad dn̄i matrem/ꝛ tuā
ipſi᷒ animā ptrāſibit gladi᷒/beate recordatiōis tractaret. Ambroſi᷒
ait: Nec hiſtoria nec littere docent beatā mariā gladio vitā finiſſe

¶ Itē patz ſ ex dicto Origenis ſup eadē Symeōis ꝓphetia
dicētis/ꝙ nulla docz hiſtoria beatā mariā ex hac vita gladij occiſio
ne migraſſe/p̄ſertim cū nō aīa ſed corpus ferro ſoleat interfici. Vn̄
reſtat intelligi gladiū illū de quo dicit in pſalmo. Et gladi᷒ ilabijs
eoꝝ Hoc eſt dolorem dn̄ice paſſiōis aīām ei᷒ ptrāſiſſe. q̄ ꝛ ſi xp̄m/
vtpote dei filiū ſpōte ꝓpria mori mortēq; ipſam dubitaret eſſe dui
tur/ex ſua tamē carē ꝓcreatū nō ſine doloris affectu potuit videre
crucifigi. Hec Origenes. ¶ Sed (ꝓ āpliori dicte Sy
meōis ꝓphetie declaratiōe vſq; ad terciā ꝓpoſitiōem ſeu ꝯcluſionē
huius ordinis In q̄ de ſingulis virginis doloꝛib᷒ in ſpeciali agetur
reſeruata) cauſam hui᷒ dicti/ſcilicet q̄re gladi᷒ materialis corpus
eiu᷒ nō ptrāſierit. diligēti᷒ ingram᷒. Pro quo notandum ꝙ duplex
impedimentū huic gladio obſtitit. Primū fuit ipſa ſpecialis diuina
ꝓuidentia ſeu filij erga matrē honor ꝛ pietas. qui ſic piiſſime ma/
tris corp᷒ potius q̄ ſuū a violēta ꝑcuſſione ſeu materiali gladio pre
ſeruare curauit. Ipſe enī q beato (teſtante ambroſio) malum

aliquos de ſilio ortũ q̄ȝ de matris pudore dubitare . ꝛ q corpꝰ illud
ſanctiſſimum vnde carnē ſumpſerat / tam ĩ ortu ſuo q̄ȝ poſt mortē
voluit hõrare / ꝛ ab õni corruptioē p̄ſernare Gladio materiali ferí
ri ſeu vulnerari noluit / et ꝛ quātū matrē diligeret declararet . ꝛ vt
alijs exēplū hõrandi parētes tribueret . Secūdū fuit ipſiꝰ virginis
circūſpectio ſeu ꝓudētia pmaxima . tāte nēpe ↄ̄cūſpectiōis ꝛ ꝓui
dētie fuit : ꝙ excluſa õni negligētia l' ĩ aduertētia õne nociuū vitā/
dum vitauit / ꝛ ab õni exteriori leſiuo mira q̄dā ĩ genij ſubtilitate
ꝛ g̃cia ſe p̄ſeruauit . Ad quod etiā nõ paꝝ effecit ſue ↄditiōis ꝛ vo
catiōis ſtatꝰ . optīnꝰ quoq; eiꝰ viuēdi modꝰ Nõ enĩ ad diſcurrēdū
p mūdū ad p̄dicādū fidē iudeis vel gētibꝰ deputata fuit / quē ad
modū ꝛ apoſtoli / q p̄terea mltas tribulatoēs vſq; ad gladiū ꝛ mor
tem paſſi ſūt . Sed domi manēs quieti ꝛ ↄtēplatiōi vacās / vitā in
pace finiuit . vt de ea verificeť illud Luce x Maria optimā partē
elegit Et quāuis ꝓ fide et veritate / filij quoq; ſui amore mori para
tiſſima ꝛ in fide firmiſſima volūtate ꝛ d̄ſiderio martir extiterit; put
ſtatim diceť: p õni tū loco ꝛ tpe morti ſe exponere / aut alijs occaſio
nem male agendi tribuere nõ debuit : Quia ſecūdū be. Tho. ſecū
da ſecūde . q . iij . articulo . ij ꝛ . q . cxxiij . ar . pmo . Exterior cõ
feſſio fidei ꝓpter quā plurimi martirio coronati ſunt / nõ eſt de ne
ceſſitate ſalutis / in õni loco tpe vel hora : ſed in certis caſibus dū
taxat / vtpote quādo p omiſſiōȝ dicte ↄfeſſiōis honor deo debitꝰ aut
vtilitas ꝓxīs impendenda ſubtraheretur / puta ſi quis interrogatꝰ
de fide taceret / l' alij p eiꝰ taciturnitatem a fide auerterentur Hec
beatus Thomas ¶ Non eſt tamen hic ſilencio pretereundum ꝙ
ꝛ ſi gladius materialis virginale corpus non pertranſierit : tamen
non habuit in hac vita quoad corpus omne illud priuilegium quod
Adam in ſtatu innocentie habuerat / quia corpus eius (ſicut et
filij ſui ſaltem ante paſſionem) ſubiectum erat penalitatibus
et defectibus varijs

¶ Pro cuius declaracione notandum ſecundum Damaſce
num et Thomam . tercia parte . q . xiiij . articulo . iiij . quot dupli
ces poſſunt eſſe defectus in humano corpore

Primi dicuntur detractibiles / qui ſcilicet ſciencie et virtuti re
pugnant / vt ignorancia / promtas ad malum / infirmitates ex
malo regimine prouenientes / vel defectus in membris ex parte
materie l' forme Et tales nec ĩ xp̄o nec ĩ btā virgīe fuerunt

Aliq̃ ſũt idetractibiles vt ſũt illi qui ſciẽtie ĩ virtuti ñ repugnãt/ym mo materia virtutũ eſſe poſſũt/cuiuſmõi ſũut frig⁹. fames/ſitis fatiga tio corpis ⁊c̃. Et tales fuerũt in vtroq3/ſ3 in xp̃o plus q2 eos volun tarie aſſumpſit/vt p peccatis noſtris ſatiſfaceret ❡ Si aũt ↄtra p̃dicta quis obiciat ꝙ dñs Albert⁹ in libro d̃ laudib⁹ virginis/ſuper miſſus eſt / ipſã virginẽ glorioſã / nõ ſolũ aureolã virginũ / ſ3 marti rum ⁊ doctoꝝ ꝓmeruiſſe ẽ claret. Quod nõ eſſet /vt videt̃ niſi gla dio pſecutiõis ꝓ fide mortua fuiſſet. aut ñ publice p̃dicaſſet. q2 ñ ñ ta lib⁹ huiuſmodi aureole / ſecũdũ doctores in fine quarti ſẽtẽciarũ cõ cedũt ❡ Ad ꝓbãdũ ãt aſſũptũ allegat idem dñs Albert⁹ beatũ Je ronimũ dicẽtẽ ꝙ ipã virgo a nullo illuſtrũ vicitur. videretur ãt ſi mar tirũ aut doctoꝝ aureolã nõ ꝓmeruiſſet ❡ Dicendũ ꝙ domin⁹ Albert⁹ ꝓ tanto dicit virginẽ Mariã martiꝝ aureolã ꝓmeruiſſe q2 eius dolor ↄpaſſiõis de quo magis dicet̃ infra :nõ fuit minõr ymmo maior q̃3 pena multoꝝ martiꝝ / Tẽ ñ Bernhard⁹. Longe eam plus q̃3 martirẽ cenſem⁹ :in quo paſſiois ſenſum ↄpaſſiois ſuperauit effect⁹

❡ Paſſa ãt legit̃ fuiſſe qntuplex martiriũ. Primo dolens ſeu ſitie ĩ cruce. q2 ſ3m dam. dolores quos effugit pariẽs i xp̃i paſſiõe ſuſtinuit. Secũdo paſſiois ĩ lanceatiõe corpis mortui Tertio diui ſermonis quando audiuit / Mulier ecce fili⁹ tu⁹ Dicite btõ Anſel mo dña mea quib⁹ ſingultib⁹ eſtimabo pectus tuum vexatũ eſſe cũ audires Mulier ecce filius tuus Pluſq̃3 enim gladi⁹ fuit ſermo il le pertranſiens ⁊ pungẽs vſq3 ad diuiſiõꝫ aie ⁊ ſpũs Nõ enim tuam affectuoſiſſimã aiam nõ p tranſiuit hec auditio qñ 2 i oſtra lic3 ſaxea lic3 ferrea pectora ſola ſcindit recordatio: Hec Anſelm⁹. Quarto pa ſſa eſt martiriũ voluntatis ſtans iuxta crucem ⁊ parata ꝓ humano gñe pati martiriũ vt videt̃ innuere btũs Ambroſius. Quito paſſa ẽ mar tirium maceratiõis in tota vita ſua ⁊ p̃cipue tpe paſſiõis filij in quo corpus ⁊ animã adeo macerauit: ꝙ quodãmodo ſibi martiriũ i tu lit Tẽ ñ Aug⁹. Illa qppe pia mater imani dolore eiulans. pectora delicata ↄtundens. ita ipſa viſcera. ceteraq3 fatigaue at membra et iam deficiens ad chriſti funus vix potent peruenire.

❡ Ex his p̃3 ꝙ non inmerito btã virgo aureolam martirũ ex ſpeciali priuilegio ĩ celis optinet. quãuis de lege cõi nõ niſi mo rientibus ꝓ fide ⁊ veritate tribuat̃.

❡ De aureola autem doctorum dicit ſ'r idẽ dñs Albertus vide3 ꝙ eã ꝓmeruit. q2 fuit doctrix diſcipline dei. Sapien. viij.

Docuit enī apl̄os ⁊ euāgeliſtas ꝓcipue Lucā ꝺ miſterijs i carnatō
nis ⁊ īfātie xp̄i. Et tantū ꝺ p̄ma pte hui' p̄me ꝓpoſitionis.
¶ Uenio ad ꝺclaratōꝫ ſcꝺe pt̄ q̄ dicebat In btā virgīe vere fuere
paſſiōes aīe. Pro cui' itellectu notādū ꝙ paſſio aīe ꝓut h̄ accipit
Paſſiões aīe. eſt mot' appetit' ſēſitiui q̄ cū aliq̄ corꝑali trāſmutatiōe fieri ſolꝫ. ⁊
ſꝫm h̄ ponūt ꝯiter. xi. paſſiōes aīe. ſex i ꝯcupiſcibili. ſcꝫ amor. odiū.
ꝺſiderīū. fuga. ꝺlectatō. triſtitia. Et qnqꝫ i iraſcibili. ſcꝫ ſpes. ꝺſpera
tio. timor. audatia. ira Inter q̄s q̄tuor ſūt p̄ncipales. ſcꝫ gaudiū ⁊
triſtitia ſpes ⁊ timor. De qb' Boeti' p̄mo ꝺ ꝯſola. ſic i qt Tu quo
que ſi vis lūīne claro c̄nere veꝝ: gaudia pelle. pelle timorē. ſpemqꝫ
fugato. nec dolor aſſit. Seq̄t nubila mēs ē vinctaqꝫ frenis Hec vbi
regnāt. ¶ Hoc ſic ſuppoſito. ꝓbat hec ſcꝺa ps. Queciq̄ ptinēt
ad veritatē humāe nature ⁊ pn̄t a rōne regulari. eſſeqꝫ bona moralit
ſeu materia virtut̄: vere fuerūt i virgīe: Sꝫ ſic ē ꝺ paſſioīb' aīe Igi
tur ⁊c̄. Maior ptꝫ. qꝛ btā virgo fuit vere hō. Hic ſꝫm gm̄aticos hō
ē ꝯis gēns ⁊ ꝺcl'iāt h̄ ⁊ hec hō. Uñ xp̄s i euāge. ſepenūēro vocat
ſe filiū hoīs. qꝺ ñ ñ de ea itelligi poteſt. ⁊ ita ea que ad veritatē hu
māe nature ptinēt fuerūt i ea. Et ſilr cū fuerit virtuoſiſſima vt a nll'o
illuſtriū (teſte Iero) i virtute ⁊ boītate viceret: ſola q̄ i hoīe pn̄t re
gulari rōne ⁊ eſſe materia virtut̄ ſeu bōa moralit nec ſuo ſtatui repū
gnabāt: ei nō ꝺfuerūt. Et ita ſatꝫ ptꝫ illa maioꝛ: Sꝫ ⁊ mīoꝛ ꝓbat p̄o
quoad p̄maꝫ ſui ptꝫ. vīꝺ'ꝫ ꝙ aīe paſſiōēs ad veritatē huāne nature
ptineāt. qꝛ ad veritatē huāne naꝉe ptinet habere aīaꝫ rōnalē corpi
vnitā. Et p ꝯñs oēs ei' potētias. nō ſolū intellectiuas ſed appeti
tiuas ⁊ ſēſitiuas īter q̄s ſūt appetit' ꝯcupiſcibilis ⁊ iraſcibilis. quoꝝ
mot' naturales q̄ cū q̄dam corpis trāſmutatiōe ſūt aīe paſſiōes di
cunt. fuiſſētqꝫ in ſtatu inocentie ſꝫm btm̄ Thomā p̄ma pte. q. xcv.
ar. ij. ſaltē aliq̄ ex eis vtpote ille q̄ ad illum ſtatū repūgnātiaꝫ nō ha
buiſſēt. ymmo erūt q̄dam in patria poſt reſurrectiōꝫ ſꝫm modū ilł'
ſtatus licet pautiores: Secūdo reſtat ꝓbandū ꝓ illa mīōre ꝙ aīme
paſſiōēs pn̄t regulari a rōne ⁊ eſſe bōe moraliter ſeu materia virtut̄
Q' poſſint reg̃lari rōne claꝝ ē. qꝛ ſcribit Geñ. iiij: Subter te erit ap
petit' tuus ⁊ tu ꝺn̄aberis ilł' Q' aūt pn̄t eſſe bōe moraliter ptꝫ per
Aug'. xiiij. ꝺ ci. ꝺi q̄ loquēs de hm̄ōi aīe paſſioīb' ſic ꝺt: Mala
ſūt iſta. ſi mal' ē amor. bona ſi bon'. Nec obſtat h̄ qꝺ ꝺt phs ſcꝺo
ethicoꝝ. ꝙ paſſioīb' neqꝫ laudamur neqꝫ vituꝑamur Nā h̄ itelligit
loquēdo ꝺ paſſioīb' ſecūdum ſe ⁊ abſolute ⁊ vt ſūt mot' irrōnales

appetit' ſec' cū a rōne regulāť ⁊ ordināť Vñ ſubdit phs ibidē . Nō enī laudať vel vituperať q timet aut iraſciť / ſȝ que aliqualiter id eſt ſecundum rationem vel preter rationem / id eſt cum a ratione vel volūtate bene regulāť vel cohibeť aut nō ⁊c̄. ¶ Ex quo ptȝ falſitas erroris ſtoycoꝝ dicētiū omēs paſſiones aīe malas ſ͠m quoꝝ opinionē loq̄bať Tullius / cū in libro de tuſculanis q̄ſtionib' / paſſiōes aīe vocabat egritudines. Sƚ Aug'. xiiij. de ciui. dei. vocat eas morbos vel ꝑturbatiōes aīe. Siſr. Aplſ ad Rō. vij. vocat eas paſſiones peccatoꝝ Oēs enī hmōi auctes ⁊ ꝯſiles loqūť ⁊ ex ponēde ſunt de paſſioib' in ordinať / puta q̄ carēt moderamīe rōnis. ⁊ ꝓpterea inclināt ad peccatū / vel ſunt male moraliter. Secus nem / pe ē qñ a rōne bene regulāť. tūc enī ptinēt ad virtutē ⁊ ſ͠m hoc fuerunt in xp̄o ⁊ btā virgine / vt magis patebit i duab' vltimis ptibus hui' ꝓpoſitionis ¶ Tertia ps hui' ꝓpoſitōis d̄t ꝙ paſſiōes aīe fuerūt i btā virgīe abſq; ōni ꝑturbatiōe. ¶ Pro cui' ápliori d̄claratiōe. nota ꝙ differt turbari ⁊ ꝑturbari. Juxta illō btī Bern. dicentis Peccaui pctm̄ grande turbabiť ꝯſciētia / mea ſed nō ꝑturbabiť vulnerū eius dñi recordabor. Nā turbari ē motu triſtitie vel doloris abſolute ſeu quouiſmodo ꝓcipue moderate moueri vel affici. Sed ꝑturbari eſt ꝑfecte turbari / vt ipſa paſſio triſtitie ⁊ doloris mētem ipediat ꝑtrahat vel obnubilet vſq; ad ipatiētiā ⁊ iterdū vſq; ad exteriores clāores ⁊ geſt' inordinatos. Primū ſcȝ tbari potuit eſſe in virgine maxime tempore paſſionis filij. Vñ diciť Luce ꝑmo ꝙ turbata ē in ſermone ei' Sȝ nō ſ͠m ſcȝ ꝑturbari q2 ipſa fuit figurata ꝑ archam noe. I q̄ oīa aīalia id ē omēs motus ⁊ paſſiones animales erant pacata id ē regebanť a rōne ſine rebelliōe eā nullo mō impediētes retardātes vel obnubilātes / ſed ad impatiētiā vel ad quecūq; clamorē vel geſtū exteriorē iordinatū ꝓuocātes Q̄nia ipa fuit in omnib' modeſtiſſima ⁊ ordinatiſſima Ordinauit inquit in me / ſcȝ filius ⁊ ſponſus meus) caritatem Cātico ſcd̄o . que ē forma virtutū ⁊ oīm actuū humāoꝝ Vnde d̄ ea poteſt verificari illud Cātic oꝝ v Come ei' ſicut elate palmaꝝ nigre q̄ſi coruus Item eiuſdē ſeptimo Come capitis tui ſicut purpura regis iūcta canalib'. Per comā ſeu capillos quoꝝ pulchritudo ibidē d̄ſcribiť i colore viuido purpure / ⁊ folijs ſeu frōdib' hītibus denſitatē folioꝝ palmaꝝ ⁊ in nigredine corui ꝓpter d̄ferētiā ſenectutiſ ⁊c̄ intelligūť cogitationes ⁊ paſſiones virginis bene regulate ⁊ ordinate clare pulchre ⁊ mea

tificate /vt nulla rebellio nichilq indecēs eſſet in eis .

¶ Ex quo pꝫ ꝙ nō paruam iniuriā huic modeſtiſſime virgini in ferunt q̄ pdicāt vel potius fingūt ꝙ paſſiōis filij ſui tpe adinſtar mu lieris pturbatiſſime ⁊ quaſi inſaniens de domo ad domū aut hinc inde diſcurrerit /crines extraxerit/aut geſt⁹, mirabiles/vtpote nūc manus eleuādo in celum/nūc ꝯtondendo pect⁹ nūc iacendo/nunc clamando effecerit . Omnia enī talia ⁊ ſimilia mendoſa / fabuloſa ⁊ friuola /ymmo ſacrilega ⁊ blaſphema/virginiq nō parꝝ iniurioſa exiſtunt Si enī ita foret/q̄ꝫ plures alie mulieres in hac pte eſſent ea pfectiores/ ſicut mater ſeptem filioꝝ/de qua habet̄ ſcd̄i Machabeoꝝ vij. ⁊ quedā alie qḋ eſt abſurdū.qꝛ ipſa virgo a nullo illuſtrium vincit̄ / vt ſepe allegatū eſt Hec enī eſt q̄ nec primā ſimilem viſa ē nec habere ſequentem .

¶ Notandū igit̄ finaliter ꝓ iſta tertia pte ꝙ cum tres ſint modi plangendi qꝛ qdam⁹ dolorem ſimulant ad extra nichil habentes ad i tra vt iuuēcule de morte viroꝝ dformiū vel ſeuū Alij nis dolorē exp mūt ad ex̄ ſicut hely.i· R.iiij.q̄ audita morte filioꝝ d̄ ſella cecidit/ ⁊ fractis ceruicibus expirauit Et hij duo modi nō ſunt laudandi ſed vituperādi . Hinc tertius ē illoꝝ q̄ cū dolorē amaꝝ in corde habeāt nichil ſedum aut indecēs ad extra oſtendunt niſi forte triſtitiā vult⁹ cū amaris lachrymis. Talis fuit hec d̄ q̄ loqmur virginal̄ cōtinē tie ⁊ modeſtie obſeruatrix maxima habens veram de filio fidē ⁊ d̄ eius reſurretione ſpem . Unde Origenes . Omnis beate virginis dolor in xp̄i paſſione conceptus/ſic ab intra anime ſue clauſtra de tinebat.vt nec minime impatiētie aut inordinatiōis ſigno exterius ſe pderet/niſi inq̄ꝫtum per lachrymaꝝ effluxū materni oculi impeta oſam anxietatem indicabant . Hec ille .

¶ Reſtat q̄ta ps hui⁹ ppoſitiōis ſcꝫ ꝙ ille paſſiones aie fuerūt lō ge aliter in beata virgine q̄ꝫ in nobis .q̄ ſatis pꝫ ex dictis . Notā dū tñ hic ꝙ hec diā iter eā ⁊ nos pncipaliter ē quo ad tria. Primo quo ad pncipiū .qꝛ plerūq in nobis puenitunt iudiciū rōnis/ ⁊ i ſur gūt cōtra ipaꝫ.qḋ nō fuit in xp̄o nec in btā virgie.qꝛ oēs mot⁹ i eis a rōe agebāt.puenieban̄t ⁊ ōnino regulaban̄t vt tactū eſt . Scḋo quo ad obiectū/ qꝛ plerūq in nobis huiuſmodi paſſiōes ad illicita ferunt̄. Non autē in ipa/ſicut nec in xp̄o ei⁹ filio . Tertio quo ad effectū qꝛ in nobis hmōi motus q̄nq n̄ ſiſtūt in appetitu ſenſitiuo ſꝫ trahunt ⁊ pturbāt rōnem regētes eā q̄ſi ancillā qḋ eſt abſurdum

Ancillam enī dominārí/ ⁊ dñam ancillari magna eſt abuſio. Eſt nē/
pe ratio regina ⁊ domina in regno anime. vbi ſenſualitas vel caro
non eſt niſi ācilla Ideo Apoſtolus Galath. v. Spiritu ambulate ⁊
dſideria carnis nō pficietis Caro enim cōcupiſcit aduerſus ſpm ⁊c.
Secus in btā virgine ⁊ ī chriſto/ In quibus motus hūāni appetit⁹
ſic in ipſo appetitu ſenſitiuo mācebāt/ ꝙ rō ex his in ſuo actu nullo
mō ipediebat l retardebat Hic notāter dixit euāgeliſta d xp̄o. math
xxvi. ꝙ cepit ꝯtriſtari: ne putaret paſſio triſtitie in eius animo dñari.
¶ Ex quo ptꝫ ꝙ btā virgo nūꝗ̄ peccauit venialiter/ nec peccare
potuit. Et h̄ iō/ qꝛ oēs motus eius interiores ⁊ exteriores / ōnes
eius cogitatiōes locutiones ⁊ operationes ſemp fuerunt recta rōne
regulatim nec rō potuit in his impediri vel pturbari. Et hoc ꝯtīt
tū ꝓpter ꝓpinquitatem ad xp̄m tū ꝓpter plenitudinem grē. Vñ ꝓp
terea merito d ea dr̄ illud Cāticoꝝ. v. Tota pulchra es amica mea
⁊ macula non eſt in te. Et tm̄ de hac pma ꝓpōne.

¶ Secunda ꝓpoſitio huius pmi ordinis

Inter has/ triſtitia ſeu dolor i tenor d filio ſuo dilectiſſimo
⁊ eius amariſſima paſſiōe ipāꝫ adeo repleuit/ ꝙ p̄ ceteris
creaturis eiuſdem paſſionis cōicatiōnē non excluſo mentis
gaudio) ex ſpeciali puilegio habere meruit.

¶ Hec ꝓpoſitio tres ptes pncipaliter cōtinet. Prima ē ꝙ ipa btā
virgo de filio ſuo ⁊ ei⁹ amariſſima paſſiōe triſticia ſeu dolore interio
ri repleta fuit. Pro cui⁹ partis elucidatōe notandū eſt in primis ꝙ
nō ſine cauſa poſt triſtitiā addit hic/ ſeu dolor interior/ qui cū ipſa
triſtitia ydemptificat/ ad differētiā doloris exterioris qui cauſat ex
appheñſiōe exterioris ſenſus. d quo h̄ ñ loqmur. Nā cū dolor ⁊ de
lectatio adiuicē oppoſitōꝫ habeāt. maxīe quādo ſunt de eodē. ſicut
duplex eſt dlectatio. ita duplex ē dolor. Delectatō enī ⁊ dolor ex
duplici appheñſiōe cauſari pñt. Vel ex appheñſiōe exterioris ſen
ſus: vel ex appheñſiōe interiori itellect⁹ vel imaginatōis. Interior aūt
appheñſio ad pla ſe extēdit q̄ꝫ exterior. eo ꝙ q̄cūqꝫ cadūt ſb exteri
ori appheñſiōe cadūt etiā ſb interiori. ſꝫ nō ēuerſo. Sicut ergo
ſola delectatō q̄ ex interiori appheñſiōe cauſat gaudiū noīat ita ſi/
militer ille ſolus dolor qui ex appheñſione interiori cauſatus triſti
tia nominat Et de hoc dolore hic loquimur. quēadmodum ⁊ pau
lus ad Roma. xiij. dicens Triſtitia eſt mihi magna ⁊ continuus
dolor cordi meo. vbi pro eodem vtitur triſtitia et dolore.

Sed ſicut illa delectatio que ex exteriori apprehenſione cauſatur delec/
tatio quidē nominatur nō autē gaudiū: ita ille dolor qui ex exteriori
apprehenſione cauſatur. nominatur quidē dolor ſed nō triſtitia.
¶ Ex quo patet differētia iſtoꝝ duoꝝ doloꝝ. quāuis eni in hoc ꝯue
niant ꝙ vterq; eſt motus appetitiue virtutis differunt tamen quin
tupliciter ſcʒ ſcʒm cauſam/ ſcʒm apprehenſionē/ ſcʒm tēpꝰ/ ſcʒm vniuer
ſalitatē/ ſcʒm grauitatē. Secundū cauſam quidē/ quia cauſa exterioris
doloris eſt malum ꝯiunctum quod repugnat corpori. Cauſa autē
interioris doloris eſt malum quod repugnat appetitui. Secūdum
apprehenſionē vero quia dolor exterior ſequitur apprehenſionē ſenſus ⁊
ſpecialiter tactus. dolor vero iterior ſequitur apprehēſionem interiorē
vel ymaginationis vel rationis. ¶ Tertio differunt ſcʒm tempus
quia triſtitia ſeu dolor interior poteſt eſſe de pſiti pͥterito vel futuro eo
ꝙ vis cognitiua interior poteſt cognoſcere preſens preteritum ⁊
futurum. Sed dolor corporalis non poteſt eſſe niſi de preſenti/ eo
ꝙ ſenſus exterior nō percipit niſi preſens. ¶ Differūt quarto ſcʒm vni
uerſalitatē quia dolor interior eſt vniuerſalior ꝗ; exterior Nā quicquid
eſt repugnās corpori poteſt eſſe repugnās iteriori appetitui. ⁊ quicquid
apprehendit ſenſu poteſt apphēdi ymaginatiōe ⁊ rōne ſʒ nō ecōtra
Hinc dr Eccle. xxv. ꝙ ōnis plaga triſtitia cordis ē quia vicē dolores
exterioꝝ plagaꝝ iō iterior cordis triſtitia ꝯphendūt. Quinto ⁊ vltio
differunt in grauitate. quia dolor interior ſimpliciter ⁊ pſe loquēdo po
tior eſt ⁊ grauior. In cuius ſignū aliqs interdū exteriores dolores vo
lūtarie ſuſcipit vt euitet interiorem. ⁊ qū dolor exterior nō repugnat
appetitui interiori/ ſit quodammodo ei delectabilis ⁊ iocūdus. vt i co
cauſare gaudiū experiamur Quādo tñ dolor exterior ē cū interiori/
ſicut fuit in xp̄o/ tunc augetur ⁊ grauior eſt. ¶ His ſic pſuppoſitis
pbanda ē pͥma ps huiꝰ ſcōe ꝓpōnis ſcʒ ꝙ dolor interior ſeu triſtitia
btāʒ virginem d filio ſuo ⁊ eiꝰ amariſſima paſſione miro mō repleuit
Hec ps ſatiſ patet p auctates tactas i pͥa pte pͥme ꝓpoſitiōis ⁊ per
figuras allegatas i argumentiſ ꝯtra qntū pſuppoſitū noſtri/ titulis ſcʒ
de noemi/ ⁊ de filia ſyon.

¶ Poſſet etiam pbari p multas alias auctes ⁊ rōnes qs ōnes
ſub vna conphendam Omnis enim dolor vel triſtitia ex amore eſt
⁊ ideo vbi maior amor ibi maior dolor ſi cetera ſint pͥria Sed ipſa
bta virgo ſumme dilexit filium ſuum/ ⁊ hunc vidit in maximis dolo
ribus cōſtitutum. Igitur ex ſummo amore de eo ſumme doluit

Vñ ſic ait Richard' ď ſcõ victore ſup cãtica Maria etiã martirio
ĉcorata fuit Ipſius eni aiaꝫ ptrãſiuit gladi' ñ material' ſed doloris.
Quo martirio grauius paſſa fuit ꝙ ferro Quanto eni incõpabi'iter
amauit. tanto vehemẽti' doluit. Vñ ſicut nõ fuit amor ſicut amor
eius: ita nec dolor ſimil' dolori eius. In martirib' magnitudo amo
ris doloreꝫ leniuit paſſionis. ſꝫ btã virgo quãto plus amauit tanto
plus doluit tãtoqꝫ ipſi' martiriũ ĝuius fuit. Vñ qꝛ dilexit plus õnib'
⁊ iuxta magnitudinẽ amoris erat vis doloris. ĝuius paſſa fuit mẽ
te ꝙ martires carne. Hec Richard'. ¶ Pro ãmpliori tamẽ in
tellectu hui' rõnis duo ſũt h declarãda. Primũ ẽ de ſummo amore
virgis ad filiũ. Scðm de ſummo dolore filij in quo eũ vidit. De pri
mo nota triplicẽ amorẽ. ſcꝫ naturalẽ acqſitũ ⁊ ĝtuitũ. q fuerũt in vir
gine erga filiũ etiã i ſummo. Primo natural'. tũ qꝛ erat ei' mater. oĩs
eni maꝉ naturalr diligit filiũ ſuũ. Iuxta illð yſaye. xlix. nũqd obliui
ſci põt mlr ĩfantẽ ſuũ vt nõ miſereaꝉ filio vteri ſui: Hic ſeruit hiſto
ria de duab' meretricib' apð Salõnẽ tertij R. iij. ⁊ de aĩalib' q̃ natu
ralr diligũt catulos ſuos. pcipue de vrſa/q̃ rapꝉ catulis ſumme tur
baꝉ vt pꝫ ſcði. R. ij. ⁊ ꝓuer. xvij. Tũ qꝛ erat tota ⁊ ſola mater. qñ
eni amor vel dolor ſbdiuidiꝉ i mlt'/mior inueniꝉ in ſinglis. Nam ſi
aliq̃ mater filiũ amittit/dolorẽ cũ pře diuidit. Dolor nẽpe ille ex ta
li diuiſiõe quodãmõ minuiꝉ. ſilr ⁊ amor. Sꝫ ipa virgo eũ nllo doloreꝫ
ſuũ ꝯdiuidere potuit. qꝛ nullũ habebat xp̃s fili' eius patrẽ in ter
ris niſi Ioſeph putatiuũ qui nõ putatur vixiſſe tempore paſſionis
chriſti. Tũ qꝛ erat vnici maꝉ Si eni mater plures habens filios/vl'
habere ſperãs vnum pðit mitigaꝉ ex h dolor ei' ⁊ ꝯſolatiõꝫ recipit
Ipa ãt nllm aliũ habebat. nec hře volebat aut ſperabat. vñ dicere
poterat illð ſcði. R. i. ſicut mř vnicũ amat filiũ. ita te diligebã. Et
hec de amore naturali virgis erga filiũ.

¶ Habuit etiã amorẽ acqſitũ erga eũ valde itẽſum. Nam õnes
cauſe accidẽtales q̃ inducũt matrẽ ad diligendũ filiũ ſuũ fuerũt hic.
Erat eni filius eius optim'/inocentiſſimus/prudentiſſimus/patiẽ
tiſſimus/dulciſſimus/nobiliſſimus/pulcherrimus/⁊ obedientiſſi'.
nec vnqꝫ quiſqꝫ alius filius tantũ matrem dilexit/honorauit/ eidẽ
ſꝫuiuit/obediuit/dedit aut ꝓ ea ſuſtinuit: Et ſic ð alijs cauſis acci
dẽtalib' dilcõnis/ſicut iſte. Quare amor acqſit' i ea erga filiũ. ñ fuit
puus ſꝫ maxi'. Et ꝑ cõſequẽs dolor de amiſſiõe tãti ⁊ tã bõi filij ip
ſã miro mõ repleuit. O quõ nõ doleret q̃ filiũ amittebat/ipſam tam

dulciter ⁊ feruēter diligētē. Jō dī Eccl. xxv. Ego mr̄ pulchre dilcō/
nis Jtē amittebat filiū tā feliciter eū agnoſcentē maxime in cruce.
Jō addit: ⁊ agnitōis. Item amittebat filiū erga matrē tam pium ⁊
clemētē. Jō ſbdit: ⁊ ſancte ſpei. Jtē amittebat filiū matrē tā hōrabi
liter reuerētē ⁊ filialr̄ timētē Jō dī. ⁊ timoris. ¶ Poſtremo de ter
tio amore ſcʒ ḡtuito qd dicā! Nūqȝ aliq̄ mr̄ nec aliq̄ pura creatura
tantā charitatē habuit vt iſta ymmo vt verū fatear/ſi oīm matrū aīo/
res erga filios i vnū redigerēt/⁊ i vno corde collocari poſſēt/iſtū nō
excederēt Totū enī cor Marie teſte Bern. amor de filio etiā bn̄
regulat⁹ ⁊ ordinat⁹ repleuerat. Jtaqȝ ſi iſte triplex habit⁹ amoris ſcʒ
naturaſ acq̄ſiti ⁊ ḡtuiti i ſummo elicīat vnū motū ſeu actū amoris ſe
cūdū poſſe ſuū ſicut fuit i btā virgīe nullo exiſtēte ipedimēto/erit in
tēſiſſima dilectio: ⁊ dolor illi reſpondēs erit maxi⁹. Sʒ tā naturaſ q̄ȝ
acq̄ſita vl' īfuſa dilectio reſpectu nulli⁹ ita ē intēſa ſicut reſpectu vite.
Diligit enī verus amic⁹ maxīe vitā dilecti/⁊ ſic ſi ſūme eū diligit/ſū
me de ei⁹ morte vl' amiſſiōe dolet. ſicut ꝯtingit ī btā virgīe. Ex quo
ptʒ pmū qđ erat p p̄dicta pbatōe ēclarādū. ſcʒ ī ſūmo amore virgis
erga filiū. ¶ De ſcđo ſcʒ de dolore filij/ī quo ipa mater eū vi/
dit/⁊ ad quē ipe xp̄us nos inuitat dicēs illō Trēo. i. O vos ōnes
qui trāſit̄ per viā attēdite ⁊ videte ſi ē dolor ſicut dolor me⁹: Scie/
dum q̄ xp̄i dolores tam interiores q̄ȝ exteriores fuerūt ḡuiſſimi om
nē dolorem ſeu penā hui⁹ vite excedētes. put pulcherrime declarat
btūs Tho. tertia pte. q. xlvi. ar. vi. ex q̄tuor q̄ circa xp̄i paſſiōꝫ ꝯſide
rāda occurrūt. Primo enī oportet ꝯſiderare cauſas vtriuſqȝ doloris
tam exterioris q̄ȝ iterioris. Nā doloris exterioris cā fuit leſio corp
alis q̄ acbitatē habuit. tū ex genere paſſiōis. q: pēa l' mors ꝯfixorū
in cruce ē acbiſſima. p eo q̄ ꝯfigūt i locis neruoſis ⁊ maxīe ſēſibili
bus ſcʒ i māib⁹ ⁊ pedib⁹. ⁊ ipm pond⁹ corpis pendētꝭ ꝯtinue auget
dolorē. Hic etiā ē doloris diutnitas. q: nō ſtati moriūt ſicut hȳ q ſi t
gladio iterfecti Tū pp̄ter gēralitatē paſſiōis/q: paſſus ē oēm hūanā
paſſiōeʒ ſʒm gen⁹ licʒ nō ſʒm ſpēm. Quod poteſt tripl'r intelligi. vno
mō ex pte hoim. q: paſſus eſt ab ōmbus generibus hoim/ſcʒ a gē
tilib⁹/a iudeis maſcul' ⁊ femīs. vt ptʒ de ancillis accuſantib⁹ petꝝ.
Paſſus eſt etiā a principib⁹ ⁊ miniſtris eoꝝ. ⁊ a popularib⁹ ſʒm ill
lō pſa'mi. Quare fremuerūt gentes ⁊ populi meditati ſunt inania
Aſtiterūt reges terre ⁊ pncipes ꝯuenerūt in vnū ad uerſus dn̄ʒ ⁊c̄.
Paſſus eſt etiā a familiarib⁹ ⁊ notiſ/ſicut ptʒ de iuda eū pdente/⁊

de petro eũ negãte. Sic a ceteris diſcipulis fugiẽtibus/ſola virgine
firmiter ĩ fide pſeuerãte. ¶ Scdo põt h̄ intelligi ex pte eoꝝ in
qbus hõ pt pati. Paſſ⁹ nẽpe eſt xp̄s in ſuis amicis eũ dſerentib⁹/in
fama p blaſphemias ↄtra eũ dictas.i hõre ꝛ glã.p irriſiões ꝛ ↄtũeli
as ꝛ p h̄ qḋ crucifix⁹ ẽ inter duos latrões q̃ſi pticeps eoꝝ. In reb⁹ p
h̄ ꝙ veſtib⁹ ſpoliat⁹ eſt ꝛ õnib⁹ reb⁹ vt nõ hẽret vbi reclinaret caput
ſuũ. In aia p triſtitiã tediũ ꝛ tioreꝫ. In corpe p vulnera ꝛ flagella.
¶ Tertiõ mõ pt h̄ etiã itelligi q̃tũ ad corpis mẽbra. Paſſ⁹ eſt
eni xp̄s i capite coronã pũgentiũ ſpinaꝝ. In mãib⁹ ꝛ pedib⁹ fixionꝫ
clauoꝝ. In facie alapas ꝛ ſputa.ꝛ i toto corpe flagella. Paſſ⁹ õni/
ꝙ eſt õnem ſenſuꝫ corporeũ.ſcḋm tactũ qḋẽ flagellat⁹ ꝛ clauis cõfix⁹
eſt.ſcḋm guſtũ/felle ꝛ aceto potat⁹.ſcḋm olfactũ/i loco fetido cadaue/
rũ mortuoꝝ qui dr caluarie/patibło appenſ⁹.ſcḋm auditũ/laceſſit⁹ vo
cib⁹ blaſphemãtiũ ꝛ irridentiũ.ſcḋm viſũ/vidẽs mrẽꝫ ꝛ diſcipulũ quẽ
diligebat flentes. Quid plura? Quot habuit xp̄s oſſa/membra/mu
ſculos/neruos arterias vł venas/tot hũit dolores ꝛ penas.qꝛ cõ
ſtat i toto corpe ipm paſſũ fuiſſe. A plãta eni pedis vſqꝫ ad verticeꝫ
capit̄ nõ fuit i eo ſanitas. Et hec de cauſis doloris exterioris.
¶ Doloris vere interioris cauſe fuert. Prio õnia pctã generis
hũani/p qb⁹ patiebat ꝛ ſatiſfaciebat. Vñ ea q̃ſi ſibi aſcribit dicẽs
in pſalmo/Verba dlictoꝝ meoꝝ. ¶ Secũdo ſpecialr caſus iudeoꝝ
ꝛ alioꝝ in ei⁹ morte delinquẽtiũ ꝑcipue diſcipłoꝝ. Tertio amiſſio vi
te corpalis optime ꝛ inocentiſſie q̃ naturalr eſt horribilis. Quarto
aſpect⁹ matris de quo magis infra dicet. Ex quo ptꝫ ꝙ dolores ei⁹
iteriores fuerũt pene inũerabiles:qꝛ tot paſſ⁹ ẽ quot ſũt toti⁹ hũani
gñis pctã pterita ꝛ futura/q̃tue hoim igr̃itudies q ſue hñdicte paſſi
onis nõ eiũt pticipes. ¶ Ité fuerũt ſcḋm ſctõs Bonauenturã et
Bernar. exteriorib⁹ grauiores/put ſat̄ trabi pt i pncipio dclaratõis
hui⁹ ſecunde ppoſitõis in quita differẽtia poſita iter hmõi duos do
lores. Magis eni diligebat xp̄s vitã grẽ i nob̄ q̃ꝫ corp⁹ ſuũ ł vitam
ſuã corpalẽ. Et p ↄñs magis dolebat d hũs q̃ vite grẽ quã nobis p
ſuas paſſiõeꝫ reſtituebat opponũt/cuiuſmõi ſunt pctã nr̃a ꝛ de hũs
qui eiuſdẽ paſſionis pptez ſuam ingr̃itudinem pticipes non erunt.
Vñ hinc btũs Bernar. in pſona xp̄i i quodã ſymõe ſic exclãt dicẽs Ui
de hõ que p te patior nõ ẽ dolor ſicut quo crucior. A te clão q p te
morior. vide pẽas qb⁹ affitior. vide clauos qb⁹ ↄfodior. Cũ ſit dolor
tant⁹ exterior. Int⁹ tamẽ eſt planctus grauior/cũ ingrtũ ſic te experior.

Itē idē Bern. etiā in pſona xp̄i. Cur addis afflictionē afflicto? Cer
te magis aggrauāt me vulnera tui peccati q̄ȝ vulnera corporis mei.
¶ Scōm p̄ncipaliter ꝯſiderādū ad cognoſcendū ḡuitatē doloꝝ
xp̄i ē optima diſpoſitio ꝛ ꝯplexio ſeu teneritudo ꝛ pceptibilitas cor
poris ei⁹. Erat eni optime ꝯplexionat⁹ i corpe. cū corp⁹ ei⁹ opatione
ſpūſſancti miracloſe formatū fuiſſet. Ea qppe q̄ miracloſe fiūt ſcōm
Criſoſtomū ſūt hūs q a natura vel ab arte agūr potiora/ ſicut vinū i
nuptijs. Io. ij. Et hinc ē q̄ maxie viguit in xp̄o ſenſus tact⁹/ ex cui
us pceptiōe dolor ſeq̄r. Aīa deniq̄ȝ ei⁹ ſcōm vires iteriores effica
ciſſime app̄hēdit ōnes triſtitie cauſas. ¶ Tertio p̄ncipalit̄ p iſta
ḡuitate doloris xp̄i ꝯſiderāda ē ip̄i⁹ doloris puritas. Nā ex alijs
paētib⁹ mitigat̄ triſtitia cordis/ ꝛ dolor exterior ex aliq̄ ꝯſideratiōe
rōnis p quādā diriuatiōē ſeu redūdātiā a ſupiorib⁹ virib⁹ ad iſerio
res quod in xp̄o patiēte nō fuit. Permittebat̄ eni in eo vnicuiq̄ȝ vi
riū agere quod ſuū erat. nec vna impediebat aliā i ſuo actu. Quar/
tū ꝛ vltimū ꝯſiderādū p quod p̄t cognoſci ſui doloris ḡuitas ē ex h̄
q̄ paſſio ſua ꝛ dolor fuerūt a xp̄o aſſūpta volūtarie. ꝓpter finē libe
ratōis hoīm a pctō. Et ideo maximā quātitatē doloris aſſūpſit: ꝛ vt
maximā ſuā caritatē erga nos oſtēderet. q꞉ maiorē caritatē nēo hȝ
vt aīaȝ ſuā ponat qs p amicis ſuis. ꝛ vt eſſȝ ꝓportionata magnitu
dini fruct⁹ q inde ſeq̄bat̄. Ex hijs q̄tuor ꝯſideratiōib⁹ q̄ xp̄s maxi/
mos dolores ſuſtinuerit. ꝛ q̄ illi exceſſerit omnes dolores ꝛ penas
hui⁹ vite/ luce clarius patet. Dico notāter hui⁹ vite. q꞉ dolor alteri⁹
vite vtpote inferni, a btō Thoma in. iij. ſcripti ꝛ in tertia pte ſue ſū
me queſtione p̄allegata articulo ſexto/ in ſo. ad tertiū/ ḡuior iudica
tur. Sicut enim ſcōꝝ gloria excedit omne bonū p̄ſentis vite: ita et
pena future dampnatiōis ōnē hui⁹ mōi penā i ḡuitate excedit.
¶ Hijs itaq̄ȝ duobus ſic declaratis ſcilicȝ. amore virginis ad
filium ꝛ dolore permaximo filij: ſatis perpendi poteſt quomō dolor
interior vel triſtitia animā virginis repleuerit. qđ erat hic princi
paliter probandum: vtpote que non ſolum hec omnia audiuit vel
ab alio didicit. ſed que vidit ꝛ cum hoc que impotens erat ad ad/
iuuandum eum. Non parua enim aliquando ē matri conſolatio
qn̄ filiū i dolore ꝯſtitutū adiuuare aut ſaltē oſculari vl tāgere pōt. Sȝ
nē ū hoꝝ potuit ip̄a virgo ſaltē q̄ndiu fili⁹ i cruce pepēdit: Nā vidēbat
eū ſitire ꝛ potū eidē porrigere ñ valebat. vidēbat eū vulnerib⁹ plenū.
ꝛ tñ eius vulnera lenire aut alligare ñ poterat Conſpiciebat ipſum

ſanguinē nec tergere nec recolligere audebat. Uidebat eū flētē τ
eiulātē quē āplexari/oſculari aut ꝯſolari nō pmittebat nec habe
bat cuiuſcūq; auxiliū vt dicere poſſet cū pſalmiſta ſuſtinui q ſimul
ꝯtriſtaret. τ nō fuit/qui ꝯſolaret/ τ nō inueni τc̄. Quid plura: ad
ſingulos xp̄i dolores doloris gladius cor virginis ptrāſiuit. Et hec
de pͥma pte huius ſcđe ꝓpoſitionis. ¶ Secūda ps que dt
ꝙ ip̄a p̄ ceteris creaturis habuit cōmunicationē paſſiōis filij. tripli
citer ꝓbari poteſt Prio auctē yſa. lxiij. ca. i pſona xp̄i dicenſ. Tor
cular calcaui ſol᷒ τ de gētib᷒ nō ē vir mecū. Nā cū viros dūtaxat
ex cludat. veriſimile ē ꝙ ꝓpter aliquā feminā h̄ faciat. τ nō ꝓpter
aliā quā ei᷒ mat/ē. d̄ qua legiť ꝙ ſtabat iuxta crucē. Et q̄uis q̄dā
alie mulieres cū ea fuiſſe legāť. nō tn̄ ita ſteterūt in fide ꝯſtātia. ac
tāta cordis ꝯpaſſiōe. ſicut ip̄a. vt i fra patebit. Scđo hec ptz pfigu
rā Geñ ſcđo. vbi habeť ꝙ ꝓducto pͥmo parēte dixit deus. Faciam᷒
ei adiutoriū ſimile ſibi. Sicut eni pͥm᷒ parēs i pͥma tranſgreſſione
q: totū genus humanū perijt. ſociā habuit euam iappetitu τ dlecta
tatōe ſeu eſu pomi vetiti. τ p ꝯſequēs i peccato: ſic vt ſatiſfactio cor
reſpōderet offenſe debuit ſcđs Adam id ē xp̄s in repatiōe generis
huāni habere ſolā ſociā ſcđam euā: τ totaliter eue ꝯtrariā ſcȝ virgi
nem Mariā cōicātem cū eo i dolorib᷒ ſuis vt eſſet quodāmodo ei
in adiutoriū ſeu pot᷒ nobis. vnde ſicut pͥma eua nobis multum
nocuit in eſu pomi vetiti cū adam. ſic hec multū nobis profuit
i paſſiōe xp̄i ꝯpaciēdo ei. τ facta ē noſtre redēptiōis adiutrix. ymmo
ſicut xp̄s in dolore paſſiōis nos regenerauit τ peperit nos: factuſq;
ē pr̄ omniū. ſaltem eoꝝ qui ſue paſſiōis erūt pticipes: ſic ip̄a p cōpa
ſſionē τ huiuſmodi cōicationē facta ē mater nr̄a Et h̄ ē ꝙ volebat
yſayas vltimo capit. ſui libri dicens. Anteq̄ȝ parturiret (ſuple virgo
Maria pepit anteq̄ȝ veniret part᷒ eius peperit maſculū. id ē xp̄m
quē ſine dolore τ cū virginitatꝭ hōre pepit Sequitq᷒ pauca. Nū
quit pturiet terra in die vna. aut pariet gēs ſimul q: pturiuit τ pepit
ſyon filios ſuos Terra vel ſyon eſt virgo Maria q̄ poſt pͥmū ptum
ſcȝ filij. pepit etiā in paſſione ei᷒ vna cū eo totā gētē. vbi facta ē in
adiutoriū.. vt nos cū patre mie regēerarȝ. qđ nō ſine dolore vtriuſq̄
fuit. Licȝ xp̄i dolor tā intēſiue q̄ȝ extēſiue dolorē virgis excelſerit
Et hec ē vna cauſa ꝓut magis patebit ifra q̄re xp̄s i ſua paſſiōe ma
tris pn̄tiam hr̄e voluit Ex quo ptz ꝙ tot᷒ mūd᷒ q p xp̄i paſſiōȝ rdēp
tus τ rgeneratꝰ ē nō ſolū xp̄i đo ſȝ etiā virgi matri q̄ oim boꝝ mater

fcā eſt p ſuā ꝯpaſſiōem ꝛ ꝯmuīcatiōem paſſionis chriſti obligať

¶ Tertio pōt hec ps tali rōne ꝓbari Nā hec cōcatio paſſionis xpi nō videť iportare niſi hec tria ſcʒ fidē/ ꝓpinqtatē ꝛ ꝯpaſſioēm/ In qb⁹ trib⁹ btā virgo oēs creaturas exceſſit. De fide nō ē dubiū/q̄ ſola in ea firmiſſima permāſit In cuius ſignū in matutinis tpe paſſionis xpi oēs candele extīguūť /dēpta vna /q̄ cū lumine occulte reſeruať/vt p eā alie reaccēdāť.q̄ ipſi⁹ virgis fidē deſignat. ¶ De ꝓpiqtate ſcribiť q ſtabat iuxta crucē. Et q̄uis alie pſōe ibi forent: Hec tñ ꝓpinqoꝛ corde ꝛ amoꝛe fuit ymmo poſſet dici q aīa ei⁹ pl⁹ erat in corpe filij q̄ʒ in ſuo/dicēte Hugōe de ſcō vic.q aīa pl⁹ eſt vbi amat q̄ʒ vbi animat. Hinc btūs Bernard⁹ in ſmōe de ānūtiatōe: Uere tuaʒ o btā mr aīaʒ gladi⁹ ptrāſiuit/qñ crudelť lācea filio iā moꝛtuo latus apuit Ipſi⁹ nimiꝝ aīā iā ibi nō erat / ſʒ tua plane auelli neqbat vt pluſq̄ʒ martirē te nō īmerito ꝑdicem⁹ in q̄ nimiꝝ ſēſum corpe paſſiōis exceſſit effect⁹ ꝯpaſſiōis. Hec Bernardus. Ex quo patʒ tertiū ſcʒ ð ꝯpaſſiōe ei⁹.q̄ habuit quīqʒ ꝯditiōes mltū acerbas.ī qb⁹ a doloꝛe ī martirio alioꝝ differebat. Pꝛīa qꝛ paſſa ē in mente alij ſci ꝑncipaliter in carne . Uñ Iero.in ſermo.ð aſſumtiōe . Alij ſci ꝓ xpō paſſi ſūt i carne beata virgo ī ea pte paſſa ē /q̄ ipaſſibil ꝛ īmoꝛtalť habeť h̄ ē i aīa idcirco pl⁹ q̄ʒ martir fuit qꝛ atroci⁹ paſſa ē dñ paſſiōis xpi gladiū ī aīa ſua ſuſtinuit . ¶ Scđa ē qꝛ ei⁹ doloꝛ nō fuit ꝑticularisſʒ vniuerſaľ qꝛ totam ei⁹ aīaʒ repleuit ꝛ circūdedit ita q nulla ī ei⁹ corde remāſit pticula q̄ doloꝛe ñ fuerit plēa Uñ btus Iero. vbi ſup̄ Cōſtat nāqʒ qꝛ .maria ī tantū doluit /vt totā aīaʒ ei⁹ ptrāſiret ac poſſideret vis doloris ¶ Tertia ē qꝛ ei⁹ doloꝛ ñ fuit ſupficiaľ ſʒ ꝑcordialis qꝛ vſqʒ ad cordis itīa /ymmo aliq̄lť vſqʒ ad oſſa penetrauit moꝛtē filij beato teſte. Iero.faciēs ſuā . ¶ Quarta ē.qꝛ mai⁹ ī paſſiōe ōdit / aut maioꝛi bono ſe ꝑuauit(teſte Alberto ī ð laudib⁹ (cū ipā pl⁹ dilexerit aīaʒ filij ſui vel vitā/ q̄ʒ brūopetī⁹ ſuā Et tamē vitā ꝑcioſiſſimā filij ſui ꝛ coꝛp⁹.p mūdi redēptiōe libēť/obtulit. Quita ē qꝛ doloꝛ ei⁹ ñ fuit momētaē⁹ ſʒ diuturn⁹.q̄ꝛ a tpe quo ſymeō ꝓphetauit. Itē toto tpe paſſiōis ymmo p⁹ filij reſurrectiōē ꝛ aſcēſiōē vſqʒ ad moꝛtē ꝓpā qꝛ teſte Iero: mēoriā moꝛtī filij ñ ſine doloris gladio vſqʒ ad moꝛtē ꝓpā retinuit/dicēs illō Cān.1. Faſciclis mirre dilect⁹ me⁹ m̄ iter vbera mea ꝯmorabiť. Intelligēdo p faſciclm myrre collectiōē oīm āaritudinū ꝛ doloꝝ xpi.quos iter vbera mēone ſuē habitualť ſēp habebat/ꝛ ñ ſin doloꝛe. Et tñ ð hac ſecunda pte.

¶ Venio ad tertiā que addit. nō excluſo ment̄ gaudio Ita
ꝙ cū p̄tacta cōpaſſione gaudiū mētis habuit. Quod ptꝫ p̄mo p id
qđ addit̄ Cāticoꝝ. ij. poſt dictā auctoritatē / Faſcicl's mirre. ꝛc.
Subdit enī mox ſpōſa. Botr' cypri dilectus meus mihi in vineis
engadi. q̄ſi diceret nō ſolū de dolore ꝛ paſſione filij mei ꝯdoleo: ſed
etiā attēto fructu ꝛ vtilitate paſſiōis gaudeo. Item dt apoſtolus ad
Gal. v. ꝙ fructus ſpūs ē caritas gaudiū. ꝛc. Ipſa autem virgo fuit
plena ſpū ſcō. ergo ꝛ caritate ꝛ gaudio. Itē patꝫ hoc qꝛ cū vtrūqꝫ
xp̄s habuerit in cruce / ſcꝫ ſūmū dolorem ꝛ ſūmū gaudiū (vt beat'
Tho. tertia pte ſue ſumme. q. xlvj. ar. viij. pulchre declarat) ſi ꝯmuni
caſſet matri alteꝝ tātū ſcꝫ p̄mū ꝛ ñ ſcōm: nō fuiſſet equū ꝯſortiū vel
bona ꝯmunicatio. Cū dicat Apoſtolus. ij. Coꝝ. primo. Sicut ſocij
paſſionū eſtis. ſic erit̄ ꝛ ꝯſolatiōis. Patuit etiā hec ps ſatis ſupra
argumento t̄tio ꝯtra tertium p̄ſuppoſitū. Cū enī ipſa virgo volūta
tem ſuā (vtpote q̄ ſemp recta fuit) diuie ꝯformauerit / plenaqꝫ grā
ꝛ charitate ac deſiderio ſalut̄ p̄ximi extiterit: ſeq̄t̄ ꝙ de filij paſſiōe
in q̄tū fuit a deo volita ꝛ ordinata ꝛ p eā ſecuta eſt redemtio nr̄a
ꝛ ſalus humane nature / gaudere debuit Dicit̄ āt notāter in hac
pte de gaudio ment̄ Mens enim deſignat ſuperiorem ptem ſeu
appetitū intellectiuū q̄ eſt volūtas in q̄ erat hmōi gaudiū nō tamen
omnino ſimile xp̄i gaudio quod habebat tpe paſſiōis. ꝛ ꝙ erat gau
diū fruitiōis. qꝛ aīa ei' ſꝫ ptem ſupiorē tūc diuinitate fruebat̄. ꝙ
de ipſa beata virgine nō dicim' ſaltem tpe paſſiōis ſꝫ de vtilitate ꝛ
fructu p̄maxio paſſiōis filij / ſciens ꝙ ad redemtiōem ꝛ ſalutē huāni
generis ordiabat̄. ¶ Ex quo ptꝫ ꝙ hec duo ſcꝫ dolor interior
virgis đ filio ꝛ ei' paſſiōe ꝛ gaudiū ei' đ fructu paſſiōis nō erāt
ꝯtraria ꝛ ſimul inerāt abſqꝫ vlla ꝯtrarietate. Tū p̄mo quia triſtitia vel
dolor ei' erat in ſenſualitate ſeu in appetitu ſenſitiuo puta ꝯcupiſci
bili. ſꝫ gaudiū erat i volūtate ꝛ i ſupiori pte. Si dicat̄ ꝙ triſtitia etiā
aſcendebat vſqꝫ ad volūtatē vel rōnem cū dictū fuerit aīām virginis
tūc fuiſſe plenā dolorib' Dicendū ꝙ verū eſt totalitate eſſētie nō po
tentiaꝝ niſi forte ꝯſiderādo ipſas potentias ſcꝫ rōnem ꝛ volūtatem
vt natura ꝛ vt i vna aīe eſſentia radicāt̄. Secus ē ꝯſiderādo eas ſꝫm
p̄prias rōes vt videlicet rō ꝛ volūtas đliberata Tū ſcđo qꝛ triſtitia
vel dolor virgis erat đ xp̄i pena ꝛ ingr̄titudie ſeu malitia hoīm. ſed
gaudiū erat đ ſalute hoīm ꝛ honōre dei ac e' volūtat̄ iplenōe ꝛ ita
non erant de eodem Tū tertio qꝛ ſicut de penitente dicit ꝙ dolet đ

peccatis/⁊ de dolore gaudet/ita ꝙ viciũ eſt materia alterius
Ita poteſt h̄ dici ꝙ btã virgo ꝯpatiebat̃ valde filio i tant̃ dolorib⁹
ꝯſtituto ⁊ d̃ ſua ꝯpaſſiõe gaudebat Et ita nõ erãt ꝯtraria nec vnũ
impediebat aliud ¶ Nec obſtat h̄ id qd̃ d̃t phs .vij. Ethicoꝝ ꝙ
triſticia ſi ſit vehemẽs nõ ſolũ ĩpedit ꝯtrariã dilectatiõꝫ ſꝫ quãcũqꝫ.
Nã illud verbũ phi ſꝫm beatũ Tho. bꝫ veritatẽ naturalit̃ loquẽdo
ſcꝫ rõnem redũdãtie que naturalit̃ ſit ab vna potẽtia aīe ĩ aliã qd̃ ñ
fuit ĩ xp̃o ĩ quo vt patuit ꝑmittebat̃ agere vnicuiqꝫ viriũ qd̃ erat ſibi
ꝓpꝛium abſqꝫ hmõi redũdantia Et ita pie credendũ ẽ d̃ btã virgine
Sꝫ h̄ fuit ex ſpeciali grã ⁊ priuilegio ⁊ iõ notãt addebat̃ in hac ꝓ
poſitiõe ex ſpẽli priuilegio Fuit eñi hoc priuilegiũ xp̃i ⁊ virgis/qd̃
violẽ triſtitia nõ minueret l̃ impediret gaudium mẽtis vl̃ econtra
¶ Si ãt dicat̃ ꝙ ad gaudiũ aĩe ſeqt̃ cordis dilatatõ ad dolorẽ vel
triſtitiã cordis ꝯſtrictio ſꝫm phos q̄ duo ſil̃ fieri ñ pñt: Dicẽdũ ꝙ nõ
õne gaudiũ facit cordis dilatatiõꝫ ſꝫ ſolũ gaudiũ ſẽſualitat̃: qd̃ nõ
erat ĩ xp̃o vl̃ btã virgĩe tpe paſſiõis ſꝫ ſolũ gaudiũ mẽt̃ ſeu volũtat̃
qd̃ ex ſpẽli priuilegio ĩ vires ĩferiores nõ redũdabat. ¶ Poſſet
etiam hec ꝑticla ſcꝫ ex ſpeciali priuilegio ñ ſolũ ad hãc pte͂ ẽtiã de
gaudio referri ſꝫ etiã ad ſcdãꝫ ꝑtem de cõicatiõe paſſiõis xp̃i ꝓcte
nis Fuit eñi etiã ſingulare virgis priuilegiũ ſeu donũ .ſꝫm illd̃ phi. ꝑ
qb⁹ datũ eſt nõ ſolũ vt credat̃ ſꝫ vt patiam̃ .¶ Si dicat̃ ꝙ õne pri
uilegiũ dꝫ ĩportare ꝯmodũ illi⁹ cui⁹ eſt priuilegiũ . Iſta autẽ ꝯmũi
catio nõ ĩportat commodum/ſꝫ magis penã vel tormẽtũ .igitur ⁊c.
Dicendũ ꝙ iſta ꝯmũicatio maximũ fuit nob̃ ⁊ virgi ꝯmodũ ac dile
ctionis ſignũ .Tum qꝛ quẽ diligo, caſtigo. Flagellat eñi de⁹ õneꝫ fi
liũ quẽ recipit. Ad ebre .xij Tum qꝛ ĩ hmõi triſtitia ⁊ ꝯpaſſione be
ata virgo valde meruit in omnibus virtuoſiſſime ⁊ modeſtiſſi
me ſe habens/⁊ filiũ ex ſincera charitate ſumme diligẽs .ac eidem
cõpatiẽs Tum qꝛ mltũ nob̃ ꝓfuit. vtpote q̄ facta eſt adiutrix noſtre
redẽptiõis ⁊ mater noſtra Unde etiã lachrime ei⁹ ⁊ õnes dolores
amaritudines ſeu penalitates/q̄s paſſa eſt/ĩ theſauro eccl̃e ꝓ nr̃a
vtilitate ĩpoſite ſunt/ſaltẽ quo ad virtutẽ ſatiſfactiõis/q̄ ñ ĩdiguit/qꝛ
nũq̄ꝫ peccauit. ¶ Ex his q̄ dicta ſunt ĩ duab⁹ iſtis ꝓpoſitiõib⁹
ꝑncipalib⁹ hui⁹ primi ordĩs/argumẽta facta ad pte͂ negatiuã añ op
poſitũ ꝯtra tertiũ p̃ſuppoſitũ noſtri pricipalis tituli faciliter ſolui pñt
Nam primũ argumentũ in quo alligat̃ auctas Aug⁹ dicẽt̃ ꝙ do
lor eſt ĩ corporib⁹: hñ ꝓbat btãm virgĩeꝫ nõ fuiſſe paſſã doloreꝫ exte:

riorem .ſecus eſt ď inferiori q̃ ďr triſtitia vt ſatis declaratū eſt.
¶ Ad ſcďm faciliter reſpondere poſſent doctores illi q btām virginem in originali fuiſſe cōceptam ſed mox ſanctificatam ſcripſerunt Uez qꝛ cōſiliū Baſilienſe aliter docuit Hinc ad magis huic argumento ⁊ deuotioni cōtrariū tante virginis ſatiſfatiendum dicendū eſt ꝙ deus potuit btām virginē ꝑſeruare ab ōni culpa/abſqꝫ h ꝙ ipſam in ſtatu inocentie adinſtar ꝑmoꝝ parentū totaliter(⁊ ſaltē quo ad corpꝰ reponeret ⁊ reſtitueret:relinquēs eā quoad corpus ⁊ vitaꝫ aīa'em in ſuo naturali curſu ⁊ diſpoſitōe.ſꝫm quā iſti defectus ſcilꝫ caloꝛ frigus ⁊ ꝯſimiles dicūt naturales/⁊ ſubiciēs eam talibꝰ/ Tū vt eſſet magis ꝯformis filio ſuo ⁊ nobis. Tum qꝛ fuerūt ei materia virtutū ⁊ maximi meriti. Sicut etiā nunc ī hac vita mortali p baptiſmū nos purgat ab origiali culpa/reſtituēs nobis grām ⁊ in hmōi defectibus corpalibꝰ ſeu penalitatibꝰ/vt magis hūiliemuꝛ ⁊ amplꝰ mereamur/nos ad tpus relinquēs ¶ Cū aūt arguit ꝙ remota cauſa remouet effectꝰ.peccatū āt ē hmōi penalitatū cauſa: dicēdū ꝙ veꝝ ē de cauſa q̄ eſt cauſa p ſe/nō ſolū in fieri ſꝫ etiā in eſſe ⁊ ꝯſeruari/cuiuſmōi nō ē pctm̄ reſpectu iſtaꝝ penalitatū/ſꝫ ē ſolū cauſa p accidēs tāq̄ʒ remouēs/ꝓhibens ſcꝫ iuſtitiā originalē ſꝫm beatū Thomam
¶ Cōſequēter cū aſſumit in tertio ꝑncipali argumēto ꝙ ipſa beata virgo de ceťi xp̄i miſterijs ꝑcipue de paſſiōe et morte ſumme gaudebat: Concedimꝰ ⁊ ꝓbatōes acceptamꝰ/ponēdo illud gaudiū in rōe ⁊ volūtate/ ⁊ ꝓ bono fine.ſcꝫ qꝛ ordinabat ad bonum ꝯmune ⁊ ſalutē totiꝰ humani gēris. Cū quo tamē gaudio fuit maximꝰ doloꝛ in eius ſenſualitate abſqꝫ ꝯtrarietate/vti ſatis declaratū eſt.
¶ Ad quartū ⁊ vltimum argumētū/cū arguit ꝙ beatus Johānes euāgeliſta de ꝑſentia virginis in morte filij mentōm faciens de doloribus eius ſubticuit. Dico ꝙ veꝝ eſt explicite/q̄uis implicite det ſatis intelligere cū dicit ꝙ ſtabat iuxta crucē mater eius. In h enī qđ dicit mateꝛ eius/ſufficiēter innuit eam nō paruos habuiſſe dolores.qꝛ ſcribit yſaye xlix. Nūquid obliuiſci pōt mulieꝛ īfantē ſuū/vt nō miſereatur filio vteri ſui.maxime qñ videt eū in tantiſ doloribus ⁊ penis Certe etſi(ꝙ nō puto)alie obliuiſcantur aut nō reminiſcantur filioꝝ: abſit tamē h a tam ſancta/tam dulci ⁊ pia matre/q filiū ſuū tantū dilexit et patuit. Et hec ď iſta ſcďa ꝓpōne huiꝰ ꝑmi ordinis ſufficiant.

¶ Tertia ꝓpoſitio ſeu ꝯcluſio ꝑmi ordinis

Q Uamuis tantarū triſtitiarum ſeu dolorum numerum determi

natū expreſſe nō habeam⁹: Sub ſacro tamē ſeptenario nūero ipſos
ↄprehendere nō formidamus.

Hec cōcluſio i duas diuidit ptes. Prima ꝙ nō habem⁹ exp̄ſſe
nūerū determiatū tantaꝝ triſtitiaꝝ virgis Que de ſe ſatꝭ ptꝫ.
quia nec in ſcriptura ſacra ſeu in q̄cūq3 alia auctētica. nec in aliq̄ re/
uelatōe diuina ſaltē ap.pbata hic nūer⁹ expreſſe determiat. Igit̄ ꝛc.
Añcedens ſupponit notum/ Niſi fortaſſis quis aliquā allegaret ſcp̄
turā vel reuelatōm quā me legiſſe ſeu audiuiſſe nō recolo. Et ↄſeqñ
tia ptꝫ p locum a ſuffitienti diuiſione. Nam ſi deberet nobis ↄſtare
de h̄ determinato numero: oporteret ꝙ eſſet altero illoꝝ modorum/
ſcꝫ aut p ſcripturam ſacram/ aut p̄ reuelationē. Nec eſt credendum
cuilibꝫ reuelatōi/ niſi bene examinata ꝛ ap.pbata fuerit. iuxta illud
p̄ma Iohā. iiij. Nolite omni ſpiritui credere: ſed pbate ſp̄us ſi ex
deo ſint. In cui⁹ ſignū in quīto decretaliū titulo d̄ hereticis/ capi.
Cum ex iniuncto/ dicit ꝙ nullus ad p̄dicandū admitti debet qui di/
cit ſe p viſionem a deo miſſum/ n̄ ſuā miſſionem aut p ſcripturā ſa/
cram (ſicut Iohannes baptiſta) aut per ſigna ꝛ miracula (ſicut moy
ſes) probet.

¶ Secunde partꝭ huius ↄcluſionis (ſcꝫ q̄re huiuſmōi dolores
virginis ſub ſacro ſeptenario numero comprehendere non formi/
damus) duplex poteſt eſſe cauſa. Prima eſt pꝑter iſtius numeri ſā/
ctitatē ſeu vſum ꝛ approbatōm. Eſt enim hic numerus valde ſacra
tus vt expreſſe habetur in decretꝭ diſtinc. xci. c. pſbr. Ideo dicitur.
Sub ſacro ꝛc. Et in ſcriptura ſacra atq3 opibus dei ꝛ eccleſie mul/
tum vſitatus ꝛ ap.pbatus tam in veteri q̄3 in nouo teſtamēto. vt cla
re patet diſcurrēti p varios ſcripture paſſus Nam ſeptē dieb⁹ crea/
uit deus mūdum vt patet Geñ. pmo Et p ſeptē etates ipſum cōti/
nuat ꝛ gubernat: Seruiuit denique Iacob ſeptē annis pro rachel.
vt ptꝫ. Geñ. xxix. Similiter idē Iacob adorauit pnus in terra ſepti
es. eiuſdē. xxxiij. Septē etiā ſpice pullulabāt in culmo vno. vt ptꝫ ibi
dem. Tempe quoq3 Ioſue circuierūt filij iſrael ciuitatē iherico ſepti
es vt ptꝫ Ioſue. vi. Item in veteri lege ſeptim⁹ dies/ ſeptima ebdo
mada/ ſeptimus mēſis/ ſeptim⁹ ānus erāt ſolēnes/ ymmo poſt ſep/
timum ſeptenarium numeꝝ erat iubileus. Itē q̄rti. R. iiij oſcitauit
puer ſepties. Et dictū eſt naamā lauare ſepties i iordane. iiij. R. v.
Habuit denique Iob ſeptē filios q p domos ↄuiuia faciebāt/ eiuſdē
vij. Et puer. ix. Sapia edificauit ſibi domū excidit colūnas ſeptem.

Item eiuſdē.xiiii. Septies in die cadit iuſtus ⁊ ſepties reſurgit. Zacha/
rias deniq̧ deſcribit ſeptē oculos ſup lapidē vnū. Eiuſdē.iiii. Et ſep
tem lucernas in vno cādelabro. Eiuſdē.iiii. Item ſeptē ſunt pſalmi
penitēciales. Septē virtutes pricipales. Tres theologice/⁊ quatuor
cardinales. Septē ſpūſſci dōa vt p3 yſaye.xi. Septē petitiōes orō/
nis dñice. Septē ſacramēta. Septē ordines. Septē articuli fidei de di
uinitate. ⁊ ſeptē d hūanitate. ſepte3 btitudies. q2 octaua q̄ ponit i ſymōe
dñi/redit ad caput/ſic dies octaua redit ad pricipiū. Itē apli ſeptē
viros plēos ſpūſſcō in diacones elegerūt. Act.vi. Et in Apoca. btūs
Io. mētōm facit de ſeptē eccl'ys/ſeptē tonitruis/ſeptē ſtellis/ſeptē
angelis canētibus cū ſeptē tubis/ſeptē cādelabris/ſeptē ſpiritibus
ſeptem lampadib' ardētibus. ſeptem ſignaculis libri. ⁊ de ſeptē ocu
lis ⁊c. Itē ſcribit Math.xviii. Nō dico tibi vſq̧ ad ſepties/ſ3 vſq̧
ſeptuageſies ſepties. Item erūt ſeptē dotes in patria. tres anime/
⁊ quatuor corpis. ſeptēq̧ ſunt ordines ſcōꝝ i celo. ſcz patriarchaꝝ. pphe
tū. apłoꝝ. martyꝝ. ꝯfeſſoꝝ. virginū ⁊ penitentiū. Hic dixit Raphael
Thobie.xii. Ego ſum raphael vn' de ſeptem q aſtam' añ deū. Ubi
gloſa. vn' de ſeptem. i. ex vniuerſitate āgeloꝝ. Septenari' eni vniuer
ſitatē ſignat. vel q2 totus mūd' ſeptēario agit. vel q2 ſeptiformi gra
i eos replet ſpūſſcūs. Hic eciā Apoca.i. Gra vobis ⁊ pax ab eo q ē
⁊ q erat ⁊ q venturꝰ eſt/⁊ a ſeptem ſpiritib' q in ꝯſpectu thrōi eius
ſunt. Quid plura? Septē vicib' in die p ſeptē horas canōicas colit
deus/Et i illis ſeptē horis ſue paſſiōis ſeptē pricipalia pūcta, teſte
Bern. vt ea deuote meditemur ⁊ grās agam' deſignāt. Septies de
niq̧ i die penitētie ſpeculm btiſſima magdalēa ab āgelis i altū eleua
bāt/vt p3 in hiſtoria ei'. Et vt dr i libro apū Quidā i alueolo ſuo
vbi corpus xp̄i poſitū erat ſepties i die mirabilē melodiā audiſſe nar
rat. ❡ Hec itaq̧ cū ita ſe habeāt/ī mag ſi miſtias ⁊ ꝯpaſſiōes vir
gis d filio ad ſacrū ſeptēariū nūeꝝ reducam'. Et ipaꝝ ſeptē vicib' in
die aut ſemel vel bis i ebdōada ꝓpt ſue ꝯpaſſiōis virtutes (q̄ſi ſeptē
bona) honorem' ⁊ colam'. ❡ Scđa cā hui' nūeri ſeptenarij eſt
ꝓpt hmōi doloꝝ virgis quos ꝓcipue vocamur pricipalitatē Nā ⁊ ſi
plures fuiſſe referāt vt i argumētū ꝯtra ſtitū p̄ſuppoſitū tactū ē. ſt tñ
hi ſeptē quos magi āplectiur/⁊ i hac ſcītate recoliꝰ pncipales. ꝓut
i ſequētib' verſib' a quodā poeta laureato ipi virgi deuotiſſio edit, de
clarāt. Et ſt hij verſ' verba ipi' virgis ad mēorā ⁊ deuotoꝝ hmōi do
loꝝ ſeptē/dulciſſie nos ic. ⁊ fructū tāte meditationis tāgentis.

¶ Diſce ſalutator noſtros meminiſſe dolores
Septenos: proſint ut tibi quaqꝫ die
¶ Predixit Symeon animã mucrone feriri — ꝑmus: dolor.
Et matrem nati vulnera ferre ſui
¶ Hinc cum ceſa fuit puerorum turba pioꝝ: — Secũdus.
Pertuli in egiptum non bene tuta meum.
¶ Et dolui querẽs puerũ diuina docentem — Tertius.
In templo. Hinc captũ põdera ferre crucis — Quart⁹.
Cũ vidi. Et ligno fixũ. Tũ morte ſopitũ — Quit⁹. Sextus.
Deponi. Inqꝫ petra linquere pulſa fui. — Septimus.
¶ Hos igit̃ noſtros quiſqꝫ meditare dolores
Percipies natum ferre ſalutis opem.

¶ Dñr ãt hij ſeptem virginis dolores de filio ĩ p̃fatis verſib⁹ ꝯpre henſi principales ꝑpter tria. Primo qꝛ vt videt̃ ĩ ſcriptura ſacra ⁊ ſanctoꝝ doctoꝝ ſcriptis expꝛ̃ſſius ꝯtinent̃. Ut ãt h̃ euidenti⁹ pateat/ de ſingulis dolorib⁹ p ordinẽ aliqd differam⁹/ ⁊ tanti noſtri operis colũnas firmas. ipſos ꝓfundi⁹ ſtabiliamus.

Primus dolor.

Primus expꝛ̃ſſe habet Luce. ij. Et accidit q̃dragеſimo die a natiuitate xp̃i. cũ ip̃e in templo fuit delatus ⁊ p̃ſentatus. Erat eni tũc ibidem ſenex grãdeuus Symeõ nomie/iuſtus ⁊ timorat⁹/q ſpũ ſctõ repletus poſtq̃ꝫ accepit pueꝝ Jeſum in vlnas ſuas. ⁊ bñdixit deũ dicẽs. Nũc dimittis dñe ⁊c̃. Dixit prophetice ad Mariã matrẽ ei⁹ bñdicẽs ei: Ecce poſit⁹ eſt h̃ in ruinã ⁊ ĩ reſurrectionẽ multoꝝ in iſrl̃'n. ⁊ in ſignũ cui ꝯtradicet̃. ⁊ tuã ip̃ius animã ptrãſibit gladi⁹. ¶ In qbus verbis duo ſymeõ ꝓphetiſat de xp̃o: ⁊ vnũ de virgie matre. quoꝝ qõlibꝫ triſtitie ⁊ doloris materiam ipi matri nõ puam miniſtrauit. Graue eni fuit matri de filio tã recẽter nato (in cui⁹ ortu tot ⁊ tãta ꝓdigia facta erãt) audire hec tria. Primũ ꝙ ip̃e eẽt ĩ ruinã multoꝝ. Scdõ ꝙ futur⁹ eẽt ĩ ſignũ cui ꝯtradicetur. Et tertio ꝙ ip̃i⁹ aiaꝫ ptrãſiret gladi⁹. Uerꝫ eſt tñ ꝙ iſte ꝓpheta Symeõ ad inſtar boni angeli qdã interſerit/q̃ ad nõ puã virgis ꝯſolatõnẽ erãt ⁊ materiã gaudij eidẽ miniſtrabãt. Nã ꝑmo bñdixit illis ſcilꝫ Marie ⁊ ioſeph. q̃ſi felices forẽt tãtũ hr̃e pueꝝ. Deinde ñ ſolũ dixit ꝙ puer ille poſit⁹ eẽt ĩ ruinã. ſeu etiã ĩ reſurrectõnẽ multoꝝ. qđ etiam multũ debuit virginẽ ꝯſolari. qꝛ nõ fuit cã ruine multoꝝ. ſꝫ ſolũ occaſio. nõ qdẽ data ſꝫ accepta. ſꝫ fuit cã reſurrectionis multorum.

ymmo etiā oīm quātū ē ex pte ſua. Ipſe enim vult omnes homines ſaluos fieri. j. Thi. ij. Et ipſe dicit. Ego veni vt vitā habeāt τ habū dantiꝰ habeāt. Jo. x. Et idē dicendū de eo qđ ſupaddit ſcʒ ꝙ erit in ſignū cui cōtradicet. qꝛ multi cōtradixerūt ei τ cōtradicūt in dies. lʒ pociꝰ deberēt ei acqeſcere / τ eū ſequi currētes in odore vnguētoꝝ eiꝰ. Deuoto dicēte. Bernar. Propter māſuetudinē que i te pdicatur bōe ihu currimꝰ pꝰ te / ſciētes ꝙ nō deſpicis pctōrē. τc̄. Ecce ſignū de quo petit pō. Fac mecū ſignū i bonū. Et de quo ſcribit yſa. quīto Leuabit dñs ſignū i natiōes Hoc ſignū ē crux xp̄i. τ vexillū quod terrʒ demōes. ſub quo ſigno nos militare τ hoſtes debellare oportʒ Sʒ huic ꝯtradicūt illi de quibꝰ dt Apl̄s phi. tcio. multi ābulāt quos ſepe dic ebā vobis īimicos crucis xp̄i. τc̄. Pret hec aūt duo q̄ dixit Symeō de xp̄o / terciū ē qđ magis tāgebat virginē ſcʒ tuā ipiꝰ animā ptrāſibit gladius. Qđ verbum dñs hugo. Cardinalis i poſtilla ſua ſup Lucā q̄drupliciᷓ τ pulcre exponit. Primo τ ſecūdo mōis de xp̄o alijs duobꝰ mōis de btā virgine. De xp̄o quidē vt ſit ſenſus. Tuam ipius aiām) id ē aiāʒ ipius xp̄i quā reputas τ diligis vt tuā) ptrāſi / bit gladiꝰ duplex. ſcʒ vel verboꝝ cōtumelia puerſoꝝ indeorū τ aſſiſtē ciū xp̄o i cruce. Juxta illud. Lingua eorū gladius acutꝰ vel gladiꝰ id ē paſſio: que xp̄i aiām penetrauit. Tercio aūt mō expōiᷓ de beata virgiē. τ h̄ ſic. gladiꝰ id ē doloꝛ dñice paſſiōis ptrāſibit tuā ipius id ē tui ipiꝰ aiāʒ. vt poſſeſſiuū i pnōīatiuū reſoluaᷓ. qꝛ ſic dicit. Bernar / non potuit filiū videre crucifigi ſine affectu nimi doloris. Quarto expo / niᷓ moraliᷓ de gladio verbi dei. De quo. Ephe. ſexto. Et gladiū ſpi / ritus qđ ē verbuʒ dei. qui dʒ ptrāſire aiām audiētis / vt faciat diui / ſionē carnis τ ſpūs. Ad hebre. ſexto. Viuus ē ſermo dei τ efficax / τ penetrabilior ōm gladio ācipiti / attingēs vſqʒ ad diuiſionē aīe τ ſpūs Hic gladius penetrauit cor virginis q̄ cōſeruabat ōnia verba hec cōferēs i corde ſuo Luce. ij / Sʒ corpꝰ dyaboli ſeu cor malorū eſt ita durū qđ penetrari nō pōt. Juxta illud Job. xl. Corpus eiꝰ q̄ſi ſcuta fuſilia cōpactū ſquamis ſe ſe pmētibꝰ / vna vni cōiūgiᷓ / τ ne ſpiraculū īcedit p eas. Debʒ āt hic gladiꝰ taľ eē ,put Apoc̄. ij. dſcribiᷓ / vbi di / citur. ꝙ d ore eiꝰ gladiꝰ ex vtraqʒ pte acutꝰ egrediebaᷓ Ex vtraqʒ pte dʒ id ē bis acutꝰ. Pmo ꝯminādo vt icutiat timoreʒ / q reuocat a ma lo. Scđo ,pmittēdo: vt amorē accēdat q ,puocet ad bonū Jere. xxiij. Nōne verba mea q̄ſi ignis ardēs. τc̄. Poſſʒ etiā pſatū verbū ſic ex poni. tuā ipiꝰ aiaʒ, i. aiaʒ tuā q̄ ē ipiꝰ creatōe / qꝛ ipe dicit Eze. xviij.

Omnes die mee fuit. ꝛ cū hoc totali poſſeſſiōe p gratiam / oꝛ ꝑncens
hui⁹ mūdi nō habuit i ea quicꝙ ptrāſibit gladi⁹ .i. doloꝛ dñice paſſi/
onis. vt ꝑus. ¶ Hec de declaratōe dicte ꝓphetie Symeonis / ꝛ p
ꝯñs de ꝑmo virgis doloꝛe ſuffitiāt. Noſtꝛ ē ſub hac doloris ꝓphe
tia diſpoſitōz cordis virgialis ꝯtemp'ari ꝛ vide e quō extrema gau
dij luct⁹ occupauit / ipam hūiliter depcantes intuitu tanti doloris. vt
eius fili⁹ nō ſit nobis in ruinā. ſed in reſurrectionem. nec in ſignum
ꝯtradictōis ſed ꝓtectionis ꝛ ſalutis Amen.

De ſecundo doloꝛe.

DE ſecundo ei⁹ doloꝛe habet Mathi. ij. Ubi de peſſimi Hero
dis ſeua crudelitate ſit expſſa mētio / q ne tenerrime hui⁹ virgis
fili⁹ euaderet: oēs pueros de bethleem ꝛ finib⁹ eius a bimatu ꝛ in
fra occidi iuſſit. Cui⁹ rei gratia Joſeph monitu angeli accepit puez ꝛ
matrē eius nocte ꝛ receſſit i egyptū. ibiꝙ pmāſit p ſeptēnium / puta
vſꝙ ad obitū Herodis. Que oīa nō ſine miſeria paupertate ſeu do/
loꝛe ꝯtigerūt. Quis eni enarrat ſufficerz diſpoſitōez cordis virgialis
ꝛ ei⁹ doloꝛē in tot tribulatōib⁹ ꝛ miſerijs. maxie cū mox poſt tā gau
dioſam natiuitatē / poſt tāta ſigna. poſt legis ip'etōz / poſt Symeōis
ꝓphetiā didicit ꝙ Herodes q̄reret filiū ei⁹ ad pdendū eū. ꝛ ꝙ ꝓpte
rea oēs alios pueros occidi iuſſiſſz. ꝛ ꝙ hac de cā nocte ꝛ in tenebꝯ
in egyptū fugerēt i terra aliena. Lingua ignota / ꝛ p viā icognitaz.
deſertā inuiam ꝛ i aquoſaz / quā nulli⁹ hoīm ſꝫ feraꝝ mu'titudo ihabi
tare conſueuerat. vbi non vinū coꝛ letificans / nec panis confirmans
nec q̄cunꝙ alia q̄ ꝓ cibo ꝛ potu in vſuz hominū ꝯmūniter veniūt: expe
riunt. Heu vbi doꝛmiebant: vbi hoſpitabant: vbi quieſcebant: certe
non niſi inter ſiluas aut feras. Quis nō ꝯpat tante virgini: ymō
regine celi q̄ tam extraneas ingrediēs regiōes nulla pediſſeq̄ aut
famuloꝝ copia legit comitata / nec eqs aut currib⁹ ſubuecta / ſed vt
paupcula ſuū qñꝙ deferens filiū pedes icedebat. Ut aūt tibi cum
reuerētia loquar bone ihu / cur ſic in pueritia peregriari voluiſti: cur
matrem ꝛ Joſeph taz cito affligi pmiſiſti: Certe h̄ totū ꝓ nobis no
ſtraꝙ edificatiōe fieri voluiſti. btiſſimo dicente Criſoſtō. ſup Ma/
theū. Uide ꝙ ſtatim ipſo nato tyrann⁹ inſanit / ꝛ mater cum puero
ad extneam effugat regionem. vt ſi tu incipiens alicui rei ſpūa'i ōſer
uire videas te tribulari nō turberis / ſed ōnia viriliter feras. h̄ exem
plum habēs ꝛ ſciens ꝙ opꝫ nos p multas tribulationes intrare
in regnū dei. ꝛ ꝙ ſi ꝯpatimur: ꝛ conregnabimus.

De tertio dolore.

Tertius virgis dolor. Luce. ij. expſſe ꝯtinet. Ubi ſcribit ꝙ cū
Joſeph ꝛ maria puer Jhm duodenem pdidiſſent. ꝛ poſt tri/
duū i medio doctoꝝ i tēplo ipm repiſſent. dixit mr̄ ei⁹ ad eū. Fili qd
feciſti nobis/ſic. pater tu⁹ ꝛ ego dolētes q̄rebam⁹ te. Sūme eni dili
gebat mr̄ filiū (vt ſup̄ tactū ē) ꝛ ꝓpterea ei⁹ p̄ſitiā ſūme deſiderabat. ꝛ
maxie eū pdere timebat. et iō de amiſſione ei⁹ p triduū valde doluit.
Poterat aūt h̄ dolor ex triplici cā ꝓcedere. Aut q2 timebat ne ipā
deſerēs ad celos rediſſet dicēte Origene. Cur mr̄ dolētes eū q̄re
bāt: an ex eo perirent vel erraret? Abſit. Nūq̄ eni ben poterat vt
pditū formidarēt īfantē quē diuinū eē ꝯgnouerāt. Sed quō tu ſi qñ
ſcripturas legis querēs i eis ſenſū cū dolore/nō ꝙ ſcripturas erraſ/
ſe arbitrans/ſ3 veritatē q̄ itrīſecus hēt q̄ns iuenire. Ita illi q̄rebāt
ihm ne forte relinq̄ns eos reuerſ⁹ eēt ad celos/cū illi placuiſſ3/iteꝝ
deſcēſur⁹. Op3 ḡ eū qui q̄rit ihm/nō negligēt ꝛ diſſolute trāſire/ſic
multi q̄rūt ꝛ nō iuenīūt: ſ3 cū labore ꝛ dolore. Hec origenes. Aut
ſ3m gloſaȝ. ne i manibus ſucceſſoꝝ herodis deueniſſ3. Dicit enim ſic
gloſa metuebāt ne qd̄ Herodes in īfantia ei⁹ patraſſe q̄ſierat. ꝛ ſic iā
i pueritia poſitū iuēta oportūitate aliq̄ iterficerēt. Aut ſ3m alios ne
lōge ad rēotas ptes abiiſſ3. ꝛ aliis natōib⁹ p̄dicarꝫ. Hec aūt xp̄i pdi
tio n̄ parētū negligētia. ſ3 diuia diſpēſatōe facta ē. Hic notanſ dixit
mr̄/Fili qd feciſti nob: q̄ſi diceret/n̄ fecim⁹/ſ3 feciſti. nec nr̄a fuit ne/
gligētia/ſ3 tua volūtas ꝛ diuia ꝓuidētia. Et h̄ totū p hoim exēplo
ꝛ īſtructōe vt ſi qñ viciorū excecati caligie puer ihs p grāȝ a mētibus
nr̄is dilapſ⁹ fuerit ꝛ pdit⁹: exēplo ꝛ auxilio ſedule virgis diſcam⁹ eū ſi
cut deceȝ regrere/ꝛ p⁹ triduū iuenire. Multi .n. ſūt q xp̄m q̄rūt ꝛ nō
iuenīūt. q2 n̄ q̄rūt eū vt deceȝ ſ3 tpe ꝯgruo: loco apto ꝛ mō debito In
uenit eni tpe ꝯgruo. ſ3 p⁹ triduū ꝯtritōis ꝯfeſſiōis ꝛ ſatiſfactōis. vl
p⁹ triduū .i. p⁹ legē nate. ꝛ moyſi. q2 i illis duab⁹ legib⁹ iueniri n̄ potu
it: q̄ſi duob⁹ p̄mis dieb⁹ ſic nec i q̄rta/ſ3 p⁹ hāc vitā/ſaltē a dāpnatis
q eū ſerui pdiderūt. ſ3 bn̄ tria die p̄ſta tpe legis gre. Iō yſa. lv. q̄ri/
te dn̄ȝ duȝ iueniri pt. ¶ Scđo n̄ iuenit i ōni loco/q2 n̄ iter parētes/
nec apd ſemetipſos/nec i cōitatu/nec iter ꝯgnatos ꝛ notos. ſ3 i dei
tēplo .i. n̄ i āore ſui ipi⁹ ꝑuato/nec i āore mūdano/nec i āore domeſti
co parētū l̄ familie. ſ3 i tēplo .i. i āore ſpūali ꝛ diuio. dicēte xp̄o Ioh̄.
xiiij. Si qs diligit me ꝛc. ꝛ pr̄ me⁹ diliget eū ꝛ ad eū vēiem⁹ ꝛc. P⁹
tps ꝛ locū ſeqt mod⁹ q̄rēdi eū q ē triplex pmo ſociali q2 ōs ſi tuis ꝛ

ego ꝛc̄. Ubi.n. duo l' tres ꝯgregati fuerit ĩ noĩe meo. ĩ medio illoꝝ ſũ Math .xviij. Scđo lachrymabil'r. q: dolẽtes q̃rebam' te. Sicut enĩ in cepta letitia ihesum facit pdere ſic ſalubris triſtitia ipſũ facit inuenire. Bernardus. Quõ te inueniã boĩe ihũ ĩ gaudio / que mr̄ dolens vix in venit? Nullus ergo ſperet eũ poſſe in venire gaudendo / quẽ mr̄ vix inuenit dolẽdo. ꝛ Magdalena lachrymãdo. cũ ſtabat ad monumẽtũ foris plorans. Joh. vltio. Tercio deſiderabiliter / q: q̃rebam' te. id eſt nihil aliud extra te. q: ipſum habẽtes in eo õnia habem' ꝛ poſſum' Sapie. ſeptio. Uenerũt mihi oĩa bõa pariter cum illa Et ad Phil. iiij .dixit Paulus / oĩa poſſum in eo q me ꝯfortat Et h de tertio dolore

De quarto dolore

Quart' dolor ĩ illo paſſu euãgelij Luce. xxiij. fundat̄. Ubi đr q ſeq̄bat̄ illũ turba multa populi ꝛ mulieꝝ q̃ plãgebãt ꝛ lamẽtabãt eũ ad q̃s ꝯuerſus dixit: Filie ihr̄ln nolite flere ſup me ꝛc̄. Sup quo btũs Anſelm'. Inter has mulieres q̃ dñz ſeq̄bãt ꝛ lamẽtabãt puto vnã fuiſſe ipſam virginẽ matrẽ. O q̃ntus tũc dolor ꝛ gladius cor ei' penetrauit / qñ ei fili' venit obuius inter duos latrones tam laſſus tam flagellatus / cruentatus ꝛ corona ſpinea coronatus portans primo crucẽ q̃ erat ſuppliciũ latronũ / đinde p̄ debilitate ferre ñ ſuſtinens Cui' rei gr̄a iudei ꝛ miniſtri ei' mortẽ ſitientes / ꝛ eũ tã fatigatum (vt vix pcedere valeret) videntes / nõ ex cõpaſſione. ſed ex ardore malitie ꝛ vindicte / ꝛ vt citi' moreret̄ / app̄hẽderũt Symonẽ quẽdã Cyrenenſem venientem de villa ꝛ impoſuerũt ſibi crucẽ portare p' ihm Ex quo fiebat vt ipa mr̄ nec eidẽ loq nec auxiliũ quodcũq̧ preſtare poterat / ipedientib' hmõi miniſtris q eũ circũdabãt. obſeruabãt irridebãt ꝛ trahebãt / vt ad ſupplicij locũ celerius puenirent. O q̃ piũ ſpectaculum. Certe ad ſingulos xp̄i paſſus ꝛ aſpectũs gladi' doloris cor virgis ptrãſijt. Sed vt cũ reuerẽtia ꝛ humilitate in h dolore tibi loquar. O virgo glorioſa Cur ſolitudinẽ ꝛ ſecretũ diligẽs domi nõ mãſiſti? Cur more aliaꝝ matronaꝝ quoꝝ filij morte plectũt̄ / in aliquo loco ſecreto manẽs nõ latuiſti? Cur eũ ſequi ꝛ videre mori ymmoꝛ ſepeliri voluiſti? Cur o vos mulieres que fuiſtis ei familiares ꝛ cõſorte ꝛ vos o diſcipuli xp̄i / tu p̄cipue Johes euãgeliſta eã non retinuiſtis domi? Aut cũ vidiſtiſ eã ſeq̄ntẽ filiũ ꝛ tam amare dolẽtẽ in aliqua domo vicina ipſãm nõ reduxiſtis? Certe dicetis ꝛ bene / q libentiſſime hoc effeciſtis / niſi deus pater ꝛ ipſe chriſtus q̃ ad mortẽ ibat / alit̄ diſpoſuiſſet. ¶ Uoluit enĩ ĩ ſua morte eã habere p̄ntẽ

ꝓpter multa. Primo vt figuratū correſpōderet figure. qꝛ ſicut adam in pma trāſgreſſione habuit euam pñtem: ſic ꝛ xp̄s in nr̄a redēptiōe habere voluit pñtē eā que mutauit nomē eue. Scdo vt ſuus dolor ꝛ paſſio eēt grauior. Augebat̃ eni ei⁹ dolor interior (vt infra dicet̃) cū in cruce ꝛ dolorib⁹ ꝯſtitutus eā videbat. Tertio vt ipa virgo ap̄ꝫ mereret̃ virtuoſe in ōnibus ſe hñdo ꝛ ſup modū filio ꝯpatiēdo/ Et q̄rto/ vt nr̄e regenerationi q̄ fcā eſt p xp̄i paſſionē cooparet̃ ꝛ foret mr̄ nr̄a. Ecce cauſas pñtie matris in morte filij. Ecce ī quā q̄re ſeq̄bat̃ eū/ cū ſcūs eēt pncipatus ſup humer̄ ei⁹. ¶ Exemplo igitur ei⁹ exeamus ad eū ex̄ caſtra. īpropeīū ei⁹ portātes/ n̄ cū ſymōe cyreneo q̄ coactus h̄ fecit: ſꝫ cū ipa virgine q̄ etſi amariſſime fleret/ ī ōnibus tñ virtuoſiſſime ꝛ modeſtiſſime ſe habuit.

¶ Uñ ſecundū Theophilū p h̄ multa turba populi ꝛ mulierum plangentium eū ſeq̄bat̃. ſignificabat̃ ꝙ multa turba eēt poſt crucē itura credens ī ihm. Sed ꝛ mens infirma q̄ ſignificat̃ p feminā ſi ſupta cordis ꝯtritiōe p penitētiā fleat: ſequit̃ ihm ꝓpter nr̄ā ſalutē afflictū Hec Theophil⁹ Dicit etiā venerabil̓ Beda ad h̄ ꝓpoſitū/ ꝙ multa turba crucem dn̄i/ ſed nō vna eademq̄ mēte ſeq̄bat̃. Nā ppl̓s q̄ ei⁹ īpetrauerat. vt morīētem letus aſpiceret. mulieres vero vt mortuū plorarent. Non aūt iō ſolus mulier̄ plāctus ſeq̄bat̃. q̄ſi nō etiā innumerus viror̄ cet⁹ de ei⁹ erat paſſione meſtiſſimus: ſꝫ qꝛ femine⁹ q̄ſi cōtēptibilior ſexus liberius poterat qđ ſenſerat oſtētare. Hec. Beda. Amans etiā lachrimar̄ ē ſemp ſexus femine⁹ ſecudū Cyrillum ꝛ mētem hn̄t flexibilē ad pietatē/ Et hinc ē ꝙ principalit̃ de earum planctu in ſeq̄la xp̄i ad mortem ſit mentio. Quāuis poſſet dici ꝛ meli⁹ ꝙ plus dolebāt qꝛ plus amabāt p̄cipue ipa beatiſſima virgo

¶ Uerū qꝛ fortaſſis quis diceret ꝙ ſi hee mulieres de fletu ſeu planctu laudant̃. tunc xp̄s eas ꝓhibere nō debuit dicens: filie ihrl̓m nolite flere ſup me ꝛc̃. Hinc dicendū ꝙ hoc faciebat ꝓpter multa. Primo vt oſtenderet ꝙ eum qui vltro patit̃ flere nō oportet. Uel forte ſcdo ꝓpter ſuā reſurrectiōem h̄ dicebat/ q̄ cito poſt erat ſecutura Uel tertio ꝓpter nr̄e redemptionis vtilitatem q̄ ex ſua morte et paſſiōe ſeq̄bat̃. Uel q̄rto h̄ dicebat ad p̄cauſandū eas de futura calamitate ꝛ miſeria p Romanos ī vīdictā fienda. q̄ figura erat miſerie ſup pctōres in fine mūdi. aut ī inferno venture. ꝓ cui⁹ euaſione flendū ꝛ orandū eſt an̄q̄ veniat. Et ſcōm h̄ pōt ex poni lr̄a q̄ ſeq̄t̃ Quoniam venient dies ī quib⁹ dicent. bt̄e ſteriles ꝛ ventres qui nō

genuerūt ⁊ vbera que nō lactauerūt. Tūc incipient dicere mōtibus
cadite ſup nos. ⁊ collib⁹ operite nos qꝛ ſi i viridi hoc faciūt / i ari/
do qd fiet? Erit eni tūc tāta miſeria ꝙ ſteriles q̄ nō genuerūt dicēt
beate / qꝛ ꝓ ſe ſolū anxie nō habentes filios quoꝝ malū videāt / aut
qꝛ nō puniēt ꝓ peccatis filioꝝ ſicut multe alie que filios inpeccatis
vouerūt vel nō corripuerūt. ⁊ ꝓpterea incipiēt dicere mōtib⁹ cadite
ſup nos ⁊c̄. Latere eni tūc erit impoſſibile. ⁊ apparere in tollerabile
vñ deſiderabūt mori ⁊ mors fugiet ab eis. Apocal. ix. Addit autē
cauſa. qꝛ ſi i viridi ⁊c̄. quaſi diceret ſecūdū Bedā Si ego q pctm̄ nō
feci ⁊ lignū viride ſeu vite appellor hec patior / ⁊ ſine igne paſſio
nis a mundo non exeo: quid ꝑ utas eos manere tormenti qui ſunt
aridi ⁊ fructibus vacui? Et ex hoc ſummitur argumentum ꝙ pena
dānatoꝝ grauior erit q̄ȝ pena xp̄i patiētis. vt tactū ē ſup̄. Lignum
enim ſeu arbor eſt homo / qui dicit antropos grece. hoc eſt arbor
euerſa latie. Hec vireſcit p grām ⁊ virtutes / ſed areſcit p peccatum
mortale. Eius folia ſūt verba / flores cogitōes / fruct⁹ opa. Lignū
ergo aridum ad nichiluȝ valet vltra / niſi vt ſuccidat ⁊ in ignē mittat
Et tm̄ de hoc quarto dolore

¶ De quinto Dolore.

DE quinto dolore qui fuit grauior ⁊ ceteris pncipalior eſt ex
preſſus textus. Johes. xix. qñ ſtabat iuxta crucē mater ihu.
⁊ vidit euȝ nuduȝ affixum cruci in altum eleuari. Audiuitq3 aſtātiū
plaſphemias ⁊ irriſiones plurimas / atq3 dulciſſima ⁊ vtiliſſima ei⁹
ſeptē verba vltima / plēa miſterijs / q3 nobis q̄ſi ꝓ teſtamēto reliquit
P̄cipue āt ꝯmota ſunt viſcera eius / qñ filiuȝ eā alloquētē ⁊ Johi
euāgeliſte cōmēdātē audiuit. Dixi notāt grauior. ⁊ ceteris pncipali
or. Tum qꝛ fili⁹ tunc i grauiori dolore pēa ⁊ ꝯfuſiōe fuit. Tum qꝛ in
h̄ dolore cōprehēdūt oia q̄ circa xp̄m in mōte caluarie vſq3 ad ſe/
pulchꝝ facta ſunt. P̄cipue mors ei⁹ q̄ ē omnium acerbiſſimum. ⁊ de
q̄ ver⁹ amic⁹ tātomagis dolꝫ: q̄to pl⁹ diligit. qꝛ, vt ſup̄ patuit dilec
tio reſpectu nulli⁹ ita ē itēſa ſicut reſpectu vite. ⁊ p ꝯñs dolor reſpe
ctu mortꝭ. Tum qꝛ pl⁹ mouent viſa maxime de ꝓpinquo q̄ȝ audita
¶ Itaq3 vt hunc grauiſſimum virginis dolorem ceteros excedētem
noſtris in cordibus amplius imprimamus: ſingula Johannis euan
geliſte verba q̄ ad ip̄m ſpectāt p ordinē diſcutiamus. Dr̄ eni p̄mo d̄
ipa virgīe ꝙ ſtabat. ¶ Pro quo notāduȝ ꝙ ſtare q̄tuor modis ac
cipi pt. Vno mō p oppōneȝ ad cadere. Iux̄ illud. Quō cecidiſti lu
cifer? yſa. xiiij. Et ſic ꝓpe btā⁹ virgo ſtetit q̄ ab oī pctō imunis fuit.

¶ Scḋo accipiť p oppōnez ad ſedere ſcḋm qḋ ſedere eſt pſonaꝝ
hōꝛabiliū ſtare vero inferioꝝ. Et ſic licet btā virgo oī ſeſſiōe digna
foꝛet/ ⁊ iam ſedeat a dextris filij. tñ in hoc mūdo ex ſumma humili
tate ſtetit/ maxime cū dixit: Ecce ancilla dñi. Et reſpexit humilitatē
ancille ſue. virginitate eñi placuit (teſte Bernardo) ſed humilitate
cōcepit ¶ Tertio mō diciť ſtare p oppoſitionē ad iacere. Et ſic
ſicut iacere nō ſolent niſi quieſcentes aut infirmi ſic ſtare ſolent fir
mi ad operandū parati. Et ſcḋz hoc ipſa virgo maxime ſtetit q̄ panē
ocioſa nō comedit ſed operata eſt cōſilio manuū ſuarum. Prouer
bioꝝ vltimo. Et q̄ ſomnū pigricie ⁊ voluptatū nūq̄ ꝯſumit: ſz manū
ſuā extendit ad foꝛtia certis hoꝛis filo ⁊ acupꝛo ſe ⁊ filio laboꝛās
alijs aūt hoꝛis deuotiōi ac cōtēplatiōi vacās. vñ potuit dicere illud
pa ad Coꝛinth. gꝛa dei in me vacua nō fuit. ¶ Eſt ⁊ alia ac
ceptio ſtationis ⁊ q̄rta in oꝛdine magis ſeruiens ꝓpoſito. ſcḋm q̄
ſtare dr̄ p oppoſitionē ad moueri. ſcḋm quē modū ſtare diciť in acie
q̄ nō fugiūt ſtare quoq3 diciť i pace q̄ diſciplinā ſeruātes: ſemet ipſos
in oꝛdinate nō agitant. Iuxta quaz acceptōz ⁊ ſignificatōz aptiſſime
dr̄ de btā virgie q̄ ſtabat. vtpote q̄ diſcipulis recedētib9 ſola iter tot
pſſuras coꝛde ⁊ coꝛpe cū filio ꝯſtanť pſeuerauit. vt tactū ē ſup̄ ſcḋa
pte ſcḋe ꝓpōnis hui9 oꝛdis ꝓbatōe tertia. Et q̄ nihil idecens nihil
indiſciplinatūue/ ſz q̄ ōnino pudicitiā decebat virginalez feciſſe phi
beť/ q̄uis ab intra ſumme doleret/ ⁊ habundantiſſimas lachꝛimas
emitteret. vt etiā pte pͥme ꝓpōnis huius oꝛdinis ſatis declaratū eſt
In figura huius virginalis ſtatus dr̄ Eccleſiaſtes pͥmo generatio
pterit/ generatio aduenit terra autem ineternū ſtat generatio pterit
qñ Petrus cū ceteris eccleſie pncipibus fugit. generatio aduēit qñ
latro dicens memēto mei ⁊c̄ meruit audire i cruce. hodie mecū eris
in padiſo. Terra aūt illa bñdicta q̄ fructū diuinū ꝓtulit ſtetit immo
bilis. nequaq̄ a moriente recedēs/ q̄ viuētez nunq̄ dereliq̄rat O co
lumpna immobilis beat9 ille q tibi innitiť O ſtabile fundamētū ec
cleſie. beat9 q tibi ſupedificať. O centrū omnis ꝯuerſiōis ⁊ firmitatis
beat9 q circa te meditando ꝯuerſať. ¶ Seqť in textu Iuxta
crucez. Sz iuxta quā crucez/ cū tres ibi eēnt crucifixi/ ſcꝫ duo latro
nes/ vnus hinc ⁊ alius illinc/ ⁊ in medio chriſt9: Dicēdum q̄ ꝓpte
rea nō ocioſe addiť/ q̄ ſtabat iuxta crucem/ non quamlibet ſed ihu.
vt quantum medio cruci appꝛopinquauerat oſtendať qñ ad differen
tiā aliaꝝ q̄ nō multum diſtabāt iuxta iſtam ſolū ieſu ſtetiſſe perhibet.

Nec tñ itelligendũ ẽ ipaȝ ſtetiſſe ſub cruce ad aq̃lonez vt qdaȝ fabu
lant:ſȝ cũ dñs ſtaret i cruce faciẽ hñs verſ⁹ occidẽtez/ipa ſtetit ꝯtra
faciẽ filij ſui ad occidẽtem. Aliq̃tulũ tñ ꝑut loc⁹ mõſtrat d̃clinãs ad
auſtꝛ/faciẽ hñs ad oriẽtez. Et nota ꝙ crux iſta iuxͣ quã Maria ſte
tit pulchre dr̃ crux ihu/qꝛ q̃ſi ſolã crucẽ ⁊ nihil aliõ i terra poſſediſſe
videt. Quõdã eni dixerat de ſe ipo. Fili⁹ hominis nõ hȝ vbi caput ſuũ
reclinet. nũc autẽ aliqd ꝓprium ſibi aſſcribit/ſcȝ crux. qꝛ dicit/Sta/
bat iuxͣ crucez ihu. Et licȝ eã nõ fabricauerit tñ de triſm exportauit ⁊
in ea reſedit. O triſm iheruſalem q̃ſta tibi celitus ihus apportauit/⁊
ecce nõ exportat de te ñ crucem. Cũ igit iſta crux ſit ꝓpria filio/non
miꝝ ſi tam familiarit ⁊ tam ꝓpe iuxͣ eã ſtet ipa mater. vt ſicut olim fi
lius dixit mrĩ ⁊ ioſeph: neſciebatꝭ qꝛ in hĩs q̃ prĩs mei ſunt oportet
me eſſe: ita iam ipa mater rõnem reddens cur ſtetit iuxta crucem di
cat/qꝛ i hĩs q̃ filij mei ſt opȝ me eſſe: Ecce cur ⁊ quõ dr̃ ꝙ ſtabat iuxͣ
crucem mr̃ ihu. ¶ Si dicat ⁊ querat quõ iſta duo pñt ſimul ſta
re i veritate. ſcȝ iſtõ. Johãnis dictũ/Q̃ ſtabat iuxͣ crucem mr̃ ieſu ⁊
ſoror mr̃is ei⁹. ⁊c. Et illõ Luce. ſtabãt õnes noti ei⁹ a lõge: ⁊ mliereſ
q̃ ſecute erant eũ a galilea: Rñdeñ pt dupl'r. Prio ſcḋm Auguſtinũ.
qꝛ tanto iterualio aberant/⁊ vt iuxͣ dici poſſent/qꝛ p̃ſto erant i ꝯſpe
ctu eoꝝ q̃ fiebant/⁊ lõge i cõpatõe turbe ꝓpinquãtis a qua impelle/
bant vel eĩ miſceri nõ volebant. Vel ſcḋo forte fuerũt ꝓpe cum be/
ata virgĩe exiſtentes/qñ dñs ꝯmendauit eaȝ Johanni/vt poſtea lõ
gius receſſerũt/ꝓpter turbã vt meli⁹ poſſẽt videre q̃ circa dñȝ fiebãt
¶ Nõ habeo etiã ꝓ icõuenienti dicere ꝙ ipa virgo i illa ꝓpinq̃ta
te pſeuerauit/q̃ p̃ ceteris dilexit ⁊ doluit/vbi alij ſe elongauerunt.
ſcḋm illud pſalmi: elongaſti a me amicum ⁊ ꝓximũ/⁊ notos meos a
miſeria. In cuius ſignũ btũs Johannes de ipſa virgine dicit. ꝙ ſta
bat iuxta crucẽ ⁊ ſoror mr̃is ei⁹. ⁊c. Sȝ Lucas nõ de ipſa matre ſed
ſolũ de alijs loquit cũ dicit ꝙ ſtabãt a longe. Cõpuncta ãt turba ⁊
recedẽte centurione glorificãte deũ/ex hoc magis confortate iteruȝ
credunt ꝓpius acceſſiſſe/⁊ oia diligenti⁹ cõſideraſſe ceteris fugien/
tib⁹. ¶ Si ãt qs viteri⁹ q̃rere velit/q̃ ⁊ quot fuerũt pſõe i euãgelio
expreſſe: q̃ chriſto morienti ſeu potius eius matri aſtiterunt. Reſpon
dendũ eſt ei ꝙ quatuor. ſcilȝ Johannes euãgeliſta ⁊ tres mlieres
noie marie inſignite. Puta ſcḋm Johẽm Maria magdalene et
Maria cleophe. Et ſȝ ñ Mathũ ⁊ Marcum alia maria quam
Marc⁹ noiat Mariã ſalome. Mathus vero mrẽȝ filioꝝ zebedei.

¶ Legit̃ nempe Annam matrem ſacratiſſime virginis Marie
tres maritos ſucceſſiue habuiſſe. Primus fuit Joachim de quo pe
pit Mariã matrem dñi. Scd̃s fuit Cleophas de quo alterã mariã
genuit: quã deſponſauit Alpheo ⁊ de quo q̃tuor habuit filios ſcʒ
Jacobum. minorem. ſymonem ⁊ iudam ⁊ ioſeph q cognominat᷒ eſt
iuſtus Tertius Anne maritus fuit Salomas de quo tertiã mariã
genuit quã tradidit zebedeo in matrimoniũ d̃ quo genuit. Jacobũ
maiorem ⁊ Jo. euãgeliſtã. Hec ſunt mulieres q̃ ſecute fuerãt a ga
lilea ſcʒm Lucã miſtrantes ei ſcd̃m Matheũ Unde ſubdit Inter
q̃s erat Maria magdalena ⁊ Maria iacobi ⁊ ioſeph mr̃ ⁊ mater
filiorum zebedei hec videntes ſcʒm Lucã. ¶ Qualiter autem xp̃s
ĩ cruce pẽdens ad has pſoñas ſe habuerit d̃clarat btũs Johã. euãge
liſta dicẽs. Cũ vidiſſet ergo ih̃s matrẽ ⁊ diſcipulũ ſtãtem quẽ dilige
bat dixit mr̃i ſue. ⁊c̃. O mira pietas. ⁊ mirabil̃ affect᷒ xp̃i ad matrẽ
dãs õnib᷒ exẽplũ ſuis ꝓpoſſe matrib᷒ ſeruiẽdi. Ecce enĩ xp̃s ĩ cruce
diſtẽſus ⁊ pene in vltimo cõſtitut᷒ ſpũ/ cũ nullorum mẽbrorum ſuorum vſũ
haberet/ except̃ oculis ⁊ lingua de vtroqʒ horum matri ſeruire digna
tus ẽ reſpiciẽdo eã p̄ ceteris pietat̃ ĩtuitu/ ⁊ alloquẽdo Efficatio/
res enĩ nũcij cordis in toto hũano corpe ſunt ocul᷒ ⁊ lingua quos
ad matrem dirigit. vt oñdat ꝙ ipẽ eã in ſuo geſtet corde. iã d̃ mũdo
exiens quẽ illa in ſuo ſuſcepat corpe dum mũdum intraret.
¶ Sed libet hic ſeorſũ viſioni ⁊ ſeorſum allocutiõi huic aliq̃ntulũ
immorari Cũ vidiſſet inq̃t ih̃s matrẽ merito dũ patit̃ matrẽ inſpicit
q2 id quo pati poterat ex ea ↄtraxit. Olim ipa in nuptijs vt vinum
miraculoſe miniſtraret filiũ rogauit dicẽs vinum nõ hñt At ille ma
tri oñdẽs ꝙ opa diuinitat̃ ex ipa nõ ↄtraxit ſed a patre acceperit re
ſpõdit Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier q̃ſi diceret ꝙ miraculoſe operor
h̃ a te nõ habeo/ ſed bene corpus in quo patior. Uñ ſubdit Nõ dũ
venit hora mea ſcʒ paſſiõis q̃ paſſurus ſum in corpe qd̃ mihi ẽſt a te
Ecce nũc hora iſta venit mater aſtat q̃ corpus dedit Id circo iam
moriẽs cõgrue matrẽ ĩſpicit d̃ q̃ corp᷒ illd̃ ĩ quo pati poterat accepit
Item merito matrem ĩ cruce poſitus inſpicit q2 ibi ſtans pauperrima
fuit. cũ vſqʒ tũc nihil habuerit. niſi filiũ ſuũ. quẽ ꝓ diuicijs õmbus
cõputauit. Et ecce iã illũ amittit. ⁊ ſtat tota pauperrima/ tota deſtitu
ta/ gemitib᷒ plẽa. Merito inſup eã ĩſpicit/ q2 valde eũ dilexit: Et
ſicut verum eſt vbi dolor ibi manus: ſic vbi amor ibi oculus. Ecce cãa
cur p̄ ceteris eã reſpexit ⁊ oculos ad eã direxit Sʒ vere O ſtupẽdũ

viſionis ſpectaculū O gemendū certamen oculoꝝ qđ videri poterat in oculis ihū In vno eodem ꝗ tēpe bti illi oculi feſtinabāt ad mortem ⁊ ſeſe retorq̄bant ad matrem virtus eos mortꝭ iam claudebat ⁊ depellebat ad defectū vis amoris eos aperuit ad matris aſpectū Iam aīa illa ſancta ab oculis ſe cepit abſtrahere / ⁊ iā pallentes ⁊ iam ſemimoꝛtui oculi a dilecta matre ſe nō valebāt ꝯtinere

¶ Sed qđ credēdum eſt ꝺ matre ꝗ̄ lachrimoſos oculos ī filium fixerit. qū eū moriētem ſimul ⁊ ſe inſpicientem vidit Vere ſtupendi erant viſiōis radij ⁊ ſacratiſſima lumina matris ⁊ filij / ad quoꝝ mutuū reſpectū ñ immerito ſolis radius in tenebras conuerſus eſt.

¶ Dicto ꝺ viſiōe ſeu oculoꝝ viſu erga matrem dū xp̄s ſtaret ī cruce iam de eiꝰ allocutiōe p certas q̄ſtiones tāgamus. Primo in q̄rēdo cur xp̄s matrem ſuā ſecum nō aſſūpſit / ſeu cur ei paradiſum illo die ſicut bono latroni nō repromiſit / ſed potius eā poſt ſe ad tēpꝰ reliq̄t Et videt̄ ꝙ potius debuiſſet h̄ facere mr̄i ꝗ̄ latroni. Amor eni h̄ꝫ virtutē vnitiuā / ⁊ in amante ſp optat dilecti p̄ſitiā Sꝫ iſti ſumme ſe mutuo dilexerunt. Igit̄ vterqꝫ ex amore h̄ deſiderare ⁊ īplere ꝓpoſſe debuit Potuit autē h̄ filꝰ Igit̄ ⁊c̄ Reſpōſio dicendum ꝙ h̄ noluit xp̄s tunc efficere ꝓpter tria. Primo vt ip̄a mr̄ poſt xp̄i receſſum de miſterijs filij ⁊ p̄cipue incarnatiōis ⁊ infantie diſcipulos inſtrueret ⁊ ſpecialiter beatū Lucā / q̄ ꝺ his latius ſcripſit. Et vt eos in fide cōſtantia. atqꝫ patiētia cōfortaret. maxime ꝯtra tribulatiōes q̄s pro nomine xp̄i pati incipiebāt. Scđo vt ſicut eccleſie triūphanti ꝺ viſibili ⁊ iviſibili ſolatio ꝓuiderat ſcꝫ ſua hūanitate ⁊ diuitate: ſic militanti de iuiſibili ſcꝫ de ſpū ſcō / quē miſit ī die pētecoſtes ꝑ receſſū ſuum / ⁊ de viſibili ſcꝫ de virgine glorioſa q̄ poſt xp̄i aſcenſiōem erat refugiū ⁊ ꝯſolatio oīm fidelium Ad quā videndā dū adhuc ī carne eēt / fideles vndiqꝫ ꝯcurrebāt. vt ꝺ ea dici poſſet illō pſalm. Sicut letātiū oīm habitatio ē ī te Vñ btūs Ignatiꝰ iohīs euāgeliſte diſcipl̄s q̄ viuēte adhuc btā virgine duas ſcꝑſit epl̄as mgr̄o ſuo / ⁊ vnā ip̄i virgini de q̄ rñſum h̄re meruit. p epl̄am breuiſſimā ſed dulciſſimam. Int̄ cetera q̄ ſcribit ſuo mgr̄o btō Iohī euāgeliſte ſic ad ꝓpoſitū l̄r in p̄ma epl̄a Sūt hic multe ꝺ nr̄is mulierib' mariā videre cupiētes ⁊ quotidie a nobis diſcurrere volētes. vt eā ꝯtigāt ⁊ v̄ba eiꝰ tractēt q̄ dūꝫ ihm aluerūt. Itē idē ī ſcđa epl̄a ad eūdē. Si licitū eſt mihi apud te ad Iheroſolime ptes volo aſcendere ⁊ videre fideles ſcōs q̄ ibi ſunt / p̄cipue mariā ihū quā dicūt vniuerſis admirādū ⁊ cunctis

deſiderabilẽ. Quẽ enĩ nõ delectat videre eã ꝛ alloq̄ui/q̄ vere deũ ꝺ ſe pepit ſi nr̃e ſit fidei ꝛ religiõis amic⁹: Hec ille. Tertio ut alia vice glorioſius rediens eã aſſumeret. Fuit enim exitus iſte mortis ꝛ igno minie ꝛ ideo pi⁹ fili⁹ in h̄ exitu matrẽ relinquẽs/eã vſq₃ ad aptius tẽp⁹ reſeruauit/quo in ſua aſſumptione magis honoraret. Nã ſm̄ Jero. credit ꝙ tũc ip̃e ſaluator p ſe tot⁹ feſtin⁹ de celo veniẽs occur rit mr̃i cũ tota curia celeſti. q̄ eã cũ ĩenarrabli glã ꝛ gaudio ſup cẽs angeloꝝ choros ꝛ ad filij dexteram de duxit ꝛ collocauit. Ex his tribus rõnib⁹ pꝫ clare/qd ſit dicẽdũ ad id ꝙ aſſumebat/ꝙ amor hꝫ ei vnitiuã/ꝛ ꝙ poti⁹ d̄bebat dare padiſũ mr̃i q̄ȝ latroni. Nam man ſit int̄ eos duos vnio cordialis/ꝛ in corde virginis padiſus ſpũal. ꝛ btitudo vite. qꝛ ſcribit Eccl. xl. Gra deo/ſicut padiſus ĩ bñdicõib⁹ Dilato adhuc tps padiſo pate ꝛ vnione glie/pp cauſas dictas. q̄ȝ/ uis ĩcompabilit̄ eſſꝫ dignioꝛ celo q̄ȝ latro. Sꝫ poſſꝫ h̄ ſcdõ dubitari Cũ ip̃a virgo eſſet ĩpeccabil̄/ꝛ õni cuſtode hoie ſanctior ꝛ pfectioꝛ cur ei xp̃s cuſtodem ĩ ſuo receſſu d̄putauit. ꝛ cur poti⁹ Johi euan geliſte q̄ȝ alteri eam ꝯmendauit. Dicendũ p̃mo ꝙ q̄ȝuis ſm̄ btm̄. Thom̄. p̃ma pte. q. cxiij. Xp̃s angelum cuſtodem non habuerit ſed bene miniſtꝝ pro eo ꝙ anima eius immediate regulabatur a verbo dei ꝛ erat ſm̄ aiaꝫ ꝯphenſoꝛ tñ ip̃a virgo q̄ erat viatrix h̄ con muni bñficio toti humane nature collato (ſcꝫ angelica cuſtodia) nõ caruit. Pret̄ hunc autem cuſtodem inuiſibilem ĩmorte ſua (ĩ q̄ ioſeph ſpõſus eius mortu⁹ credit̄) aliũ viſibileꝫ ſcꝫ btm̄ Johoem euangeli ſtam ſibi deputauit. Tũ vt daret nobis exemplũ honorandi parentes ꝛ d̄ eis curam gerere q̄ȝ diu viui⁹. etiam ſi ĩ miſerijs fuerim⁹. ymmo ꝛ p⁹ mortem q̄ȝtum ĩ nobis eſt. Tũ vt virgib⁹ daret̄ norma viuendi. vt nũq̄ȝ ſole ĩcedant/ſꝫ paranimphos ſeu pſonas honeſtas (etiam d̄ eaꝝ parentela) ſecum habeant oĩ ſuſpitiõe carentes. cuiuſmodi erat btũs Johs euangeliſta. vtpote nepos ei⁹ ꝛ virgo elect⁹ a dño. Tũ vt no bis õnib⁹ formam moriendi relinq̄ret. Nam d̄ õnib⁹ anq̄ȝ moreret̄ ſe expediuit. Tpalia enĩ Jude iam dudũ tradiderat/ eccleſiam Petro/corp⁹ iudeis/veſtimenta militib⁹. nõ reſtabat ñ d̄ matre et ſpũ ordiare. qd̄ ꝛ fecit qñ ſpm̄ patri reddidit/ꝛ virgi virginẽ ꝯmẽda uit. Nec tñ ꝓpterea btũs io. euãgeliſta fuit dignioꝛ ea. qꝛ ñ erat ñ mi niſter ꝛ ſꝫa⁹ ꝛ nõ dñs ei⁹. ¶ Si autem q̄rat̄ h̄/qd̄ annis ip̃a virgo filio ſuper vixit: Dimiſſis varijs dcis ꝛ opinionib⁹ alioꝝ/ nõ de tota etate ei⁹ ꝛ vita/metra ſeq̄ntia q dño Hugõi. cardi. aſcribũt̄. Virgo dei

vixit ſexagita ſb⁹ annis. Quatuor atq; decem ſuit in pſu bñdicto
Triginta q; ſb⁹ cū nato vixerat ei⁹ Sex q; decez ſubyt̄ p⁹ q̄s de⁹ aſtra
ſubegit. ¶ Conſequenter querendum nobis hic eſt cur in hac col
locatiōe xp̄s matrem ſuam cōi nomine vocat dicens. mulier ec̄ ſ̄re
ēt m̄r: Hanc qōnē ſcit Criſʒ loq̄ns xp̄o ꝛ ſolue ns ſub his verbis
O bōe ih̄u qd ē ꝙ matrē tuā dulciſſiāʒ q̄ tā diligēt te nutriuit/reuē/
rēt tractauit/ꝛ dulcit lactauit/adeo idulcit loq̄ris; Certe volebā i
h a maiori dolore fili⁹ p̄cere m̄ri. ſi eni vocat eā m̄rēʒ ſʒ cōi noīe ne p̄
m̄ru nōis (ſi exp̄merēt) ꝛ vehemēt̄ adris tēritudieʒ aggrauaret virgi
nis anim⁹ ac vidēs filij paſſiōʒ. ꝛ audiēs m̄ris nomē doleret āplius
Dixit ḡ ꝛ bñ mulier ecce fili⁹ tu⁹. Deiñ dixit diſcipulo Ecce m̄r tua.
¶ Circa q̄ verba p̄t ad huc dubitari. quō itelligūt ꝛ an ex illis ver
bis btūs Jo. ſit fact⁹ ver⁹ fili⁹ virgīs ꝛ ip̄a m̄r ei⁹ Dicēdū ſʒm d. alb
ſup Jo. ꝙ hec verba ſic itelligēda ſunt. mlr ec. f. t. h ē. q loco filij tui
tibi dʒ obſeq ꝛ affcōne ꝯiūgi. Ecce m. t. i. cui reuerētiā debes vt m̄ri
Uł ſʒm ly. Ecce fi. tu⁹. q̄ſi diceret. tibi fui i obſeqū/iſte erit loco mei
Ecce m̄r t. i. d̄puto te i obſeqū ei⁹ Seq̄t Et ex illa hora accepit eaʒ
diſcipul⁹ i ſuā. i. curā ꝛ diligētiā. q̄ſi fidelis cuſtos ꝛ ſʒu⁹ ei⁹. Quas
expōnes oēs alij famoſi doctores ap̄pbant: ꝛ dicūt fuiſſe mētē ip̄i⁹
xp̄i loquentī. Ex quo p̄tʒ ꝙ errauerūt valde hij q aliq̄n aſſerere auſi
ſunt/ex hijs verb btūm Jo. euāgeliſtā vere fctm̄ filiū virgis. ꝛ ip̄am
virgieʒ ei⁹ m̄rēʒ Quō illūinatiſſim⁹ vir ſacre theologie p̄feſſor pariſiē
ꝛ i ſignis eccle Cameraceñ decan⁹ mgr̄ Egidi⁹ Carleriȷ mlt̄iplicit
rep̄bauit put ex libro q d̄r ſportella duoꝝ i p̄ſo luce clari⁹ p̄tʒ. Qui
vult hmōi ſubtiliſſimā ac p̄lixā rep̄batōʒ p multaq; media ꝛ argu/
mēta munitā ꝛ deductā h̄ē/videat ibidem. ¶ Reſtat itaq; hic
poſtremo ingrendū/quid illi duo ſcʒ virgo Maria ꝛ btūs Jo. euā
geliſta r̄nderūt ad verba xp̄i/ſeu q̄les geſt⁹ habuerūt. R̄ſio btī au
guſtini ē ꝙ dū hec pauca verba xp̄s i cruce diceret: illi duo dilecti ſp
lachrimas fūdere nō ceſſabāt. tacebāt ambo illi martires ꝛ p̄ nio
dolore loq nō poterāt. Audiebāt vocē loquētī raucā ꝛ ipſum vidēbāt
paulatī morientē. Jō amare flebāt/q; amare dolebāt. Unū gladi⁹ do
loris xp̄i vtroꝝ q; aīas ptrāſibat. ꝛ q magis amabat magis dole/
bat. Hec Aug⁹. Qui etiā p̄mo xp̄o/poſtea virgini ō h dolo e loq̄ns
atq; verba ſua ad eos dirigēs. mirabiliter exclamat. Unū ad xp̄m ſic
ait. Eructauit bōe ih̄u os tuū verbū bonū cū diceres. mulier ecce fi/
lius tu⁹. Cruciat te dn̄e ih̄u crux tua: ſʒ nō min⁹ m̄r tua. Cruciat te

dolor tu⁹:ſꝫ nō min⁹ dolor eius. Nō eſt mirꝫ ſi doles ⁊ condoles/ ſi
pateris ⁊ ꝯpateris hōe fili i deſolatiōe matris. in ſepatiōe ab ea. in
ꝯmendatiōe. Nūq̄ꝫ eni te deſeruit. nō in ip̄a īfantia. nō i adoleſcen
tia. nō in iuuētute/ nō i paſſiōe tua. nūq̄ꝫ defuit tibi eius ſolatiū/ ſed
nec ⁊ obſequiū. lactat infantē. audit ⁊ ſeq̄t p̄dicantē. videt ⁊ comita
tur patiētez. ꝯtemplat̄ obꝓbria. intuet̄ vulnera. audit tua verba. Tu
vero hōe ihū quāq̄ꝫ tibi eſſꝫ dolor itollerabilis/ plaga inſanabil'/ in
agonia mort̄ i vltio ſpū ꝯſtitut⁹. nō oblituſcens n̄ fez tuā. caput icli
nās. eam Johi ꝯmendās/ ⁊ i filiū eū ſibi adoptās. Felix depoſitū.
ſingl'are p̄uilegiū īſigne ſolatiū Urgebat ſiquidē te p̄ceptū. n.ſiſti.
hōra p̄rem tuū ⁊ matrē tuā. h ang⁹. ad xp̄ꝫ. Deū ſic inq̄t ad virgieꝫ
¶ Sed ꝯſiderare h libꝫ hōa mr̄ genitrix ⁊ nutrix dei/ ⁊ filia deſola
ta. qs ſit dolor tu⁹: anguſtia tua. Uideo eni crucifixū vnigētū filium
tuū. mutas filiū magiſtꝝ in diſcipulū. regē in militē. dn̄ꝫ in ſeruum.
ōnipotentē in deſinētez. Reuera viſcera tua penetrauit gladius/
ꝯfixit aiām tuā lācea ⁊ clauus laniat mētez tuā ſpinaꝝ acule⁹. lace
rat cor tuū filij tui amar⁹ aſpect⁹. Adeſt tibi p̄ amaritudīe lachrimaꝝ
habūdātia. dſunt verba. deſt fortitudo. marceſſit pulchritudo. vulne
ra filij tui ſūt vulnera tua. crux filij tui ē crux tua. mors ei⁹ mors tua
Nutrix quā dimitt̄ altiſſimū. mr̄ filiū. ancilla dn̄ꝫ: vna die orbatis pa
tre ⁊ filio Hec oia Aug⁹. ¶ De hac etiā ꝯmutatiōe ſimilit̄ loquit̄
btūs Bernar. dicēs. O mirabil' ꝯmutatō. Johānes tibi virgo mr̄ p
ihū tradit̄. ſꝫu⁹ p dn̄o. diſcipul⁹ p magiſtro/ pur⁹ hō p vero deo/ fili⁹
zebedei p vero filio dei. Hec Bern. ¶ Uez q: in h q'rto dolore
ꝓpter eius p̄ceteris q̄titatē ⁊ fecūditate ſat̄ immoratī ſum⁹.

Sextus ⁊ Septimus dolor.

HInc ad ſextū ⁊ ſeptimū venētes ſcꝫ ad dolorem quē ip̄a vir
go habuit i depoſitiōe filij de cruce ⁊ ad eū quē paſſa ē in ei⁹
ſepelitiōe quos ſimul breuitatꝭ gr̄a expediem⁹. ¶ Notandū eſt q
de hmōi dolorib⁹ ex euāgelio nihil aliud habem⁹ n̄ q mulieres ille
q̄ ſecute fuerāt ihm a galilea. ⁊ que erāt familiares ⁊ ſocie virginis
Marie aſſiſtētes cū ea xp̄o moriēti vſq̄ꝫ ad finez ⁊ ſepelitōꝫ pſeue
rauerūt: Uñ dr̄ Luce. xxiij. c. poſt recitatōꝫ ſepelitōis xp̄i. Subſecu
te āt mulieres q̄ cū eo venerāt d̄ galilea viderūt monumētū/ ⁊ quē
admodū poſitū erat corpus ei⁹. Ex quo paſſu ⁊ aliis q p̄allegati ſūt
ex Johāne Matheo ⁊ Luca clare trahitur. q ip̄e fuerūt p̄ſētes a
xp̄i crucifixiōe vſq̄ꝫ ad dpoſitiōꝫ ⁊ ſepelitōꝫ. Et cū eēnt cū virgine:

matre/nõ eſt veriſile ꝙ eam pmiſiſſent abire ſolã/ipſis ibidem pma
nẽtibus. Et ita ſeq̄uit ꝙ ipã virgo etiã ibidem pmãſit ⁊ interfuit ꝺ
poſitõi ⁊ ſepe'itõi filij:qꝺ ñ ſine dolore fuit. Et h̄ etiã ſentiũt Bern
ard' ⁊ Aug'. Similit ⁊ btũs Anſelm' fatet expſſe ab ipã virgine h̄
d'dicisse. Hoc etiã pbant antiq̄ ecclẽ picture q̄ſi libri laycoꝝ/i quib'
btã virgo filij ſui corp' ꝺ cruce ꝺpoſitũ iter brachia cũ lachrymis am
plectit. ⁊ vocat in francia ymago btẽ virgis de pitate. De q ſolẽnis
fraternitas mult̄ grãs ⁊ indulgẽtijs dotata pluris in locis habet ⁊
ṗcipue in ꝯuentu nr̃i ordinis opidi valẽcenenſis vbi aliqñ pſui/⁊ p
priũ officiũ de dicta fraternitate ſeu btẽ virgis de pietate cũ pulcher
rima ei' tabula ſeu ymagie vidi ⁊ plegi. Taceo ꝺ feſto ſolenni ꝙ ſin
gulis ãnis dñica infra octauas aſcenſiõis de dicta fraternitate btẽ
virgis de pietate ibidem celebrat. ¶ Sũt etiã mult̄ i picturis ipã
virgo ſepliture filij ſui i facie triſti ⁊ lachrymoſa aſtare depingit.
¶ Pro amplioꝛi tñ iſtoꝝ duoꝝ vltimoꝝ doloꝝ ꝺclaratiõe ẽ vlteri'
notandu3. ꝙ lic3 tam ꝺpoſitio corpis xp̄i ꝺ cruce q̄3 eiuſdẽ ſepelitio
ab illis viris iuſtis q in euãgelio nominãt. cũ õni pietate reuerẽtia
⁊ deuotiõe facte fuerint/put oudũ extiterat pphatũ yſaie. xi. vbi ẽ
Erit ſepulcrũ ei' glorioſũ/nec fuerint xp̄o penales cũ iam mortuus
foret/nec fierẽt ſibi in ꝯtumeliã ſ3 pot' in honorem ⁊ reuerẽtiã/pſerti
cũ nõ fierẽt a iudeis ſeuiẽtibus/ſed a deuotis fidelib' cũ valde diligẽ
tibus ymmo emulis iudeis de h̄ dolentibus vide3 ꝙ cũ tanta ſolen
nitate deponebat cõdiebat ⁊ ſepeliebat. Valde tñ miſerabile ⁊ la/
mentabile fuit videre corp' tãte nobilitat̄ tanq̄3 cadauer vile/licet
in veritate cadauer nõ fuerit pꝑter diuinũ ſuppoſitũ in quo corp' illꝺ
īputribilite ſubſiſtebat/videre inq̄3 ⁊ tangere corp' mortuũ pla/
gatum verberatũ laceratũ cruentatum decoloratũ/ṗcipue ab eius
piſſima matre q̄ eũ tantũ dilexit. Extractis ſiquidem clauis quibus
corpus illud affixũ cruci tenebat. ⁊ h̄ fortaſſis p appoſitõẽ ⁊ aſcen
ſum ſcale aut alterius inſtrumenti/ad attingendum ad clauos ma/
nuũ (put depingi ſolet) decidentib' mẽbris deponentiũ humeris ſuſ
ceptũ eſt. Vel forte poſſet dici ꝙ quemadmodũ in ipã crucifixiõe (ſe
cũdu3 Jero. ⁊ Innoc. papã huius noĩs tertiũ) ipſe dñs pmo ſuper
crucem in terra iacente3 nudus proiectus. crudeliter expanſus ⁊ con
clauatus extitit. ⁊ poſtmodũ ipã crux ſeu ipſe cruci affixus eleua/
tus fuit. ipſa cruce poſita in vno pede ligneo de cedro que eſt lig/
num imputribile terre mixto quadrato ⁊ ꝯpoſito de ſex trabibus/

ſic īter ſe ordinatꝰ ⁊ diſpoſitꝰ/ vt magnū facerēt foramē cui ſtipes cru
cis īfixꝰ fuit/ ꝑut dn̄s Alb. i poſtilla ſup Lucā ſentire videt. Sic ꝑ oſ
ſz ꝓbabilr̄ eſtimari ꝙ ī ipa depoſitiōe ita ꝓceſſuz ſit. ſic vi3 ꝗ crux
cū corpe mortuo d̄ illo pede ſeu foramie ꝑ̄o extracta/ ⁊ ad terrā reue
rēt ⁊ dulciſſie īclinata ſit. Quo caſu poſito claui manuū ⁊ pedū faci
liꝰ extrahi potuerūt. Qualitcūqz āt dicat ſiue ꝑ̄o ſiue ſc̄do mō veriſile
eſt ꝙ extract[illegible] clauis/ depoſitoqz corpe d̄ cruce/ corpꝰ ipm ad manus
virgis puenerit ſiue ipa ex affectu ⁊ dolore ipm ꝑ ſe recipiēte. ſiue
alijs puta ioſeph ⁊ nicodemo aut deuotꝭ mulieribꝰ ipm eidē pñtātibꝰ
⁊ cū flebilibꝰ oculis amoroſiſqz cordibꝰ diligētius ꝑ ſingula corpis
mēbra ſeu vulnera ↄſpiciētibꝰ. Aſpiciebāt eni clauoꝝ ⁊ lācee vulne
ra ſpinaꝝ pūcturas/ ac flagelloꝝ ictibꝰ vndiqz ruptā pellē. Cōmēorat
iſte vulneꝝ pluralitatē/ aliꝰ magnitudinē aliꝰ eorūdē refert ⁊ dolet
ꝓfunditatē. Ad qlibz mirat ⁊ ſtupet p̄ ceteris. raucis p̄ fletu vocibꝰ
ſibi mutuo indicāt ⁊ demōſtrāt oſcula ſꝛ oſcła infigūt vulneribꝰ ſtillā
tibuſqz lachryis vndiqz rigāt corpꝰ/ illa p̄cipue meſtiſſima mr̄ ſingla
corpis filij ſui mēbra diligētiſſime ↄſiderās ea deuotiſſime ⁊ cū piſſi
mis lachrymis oſculabat. Primo frōtē quē mltociēs lauerat. q ſāg
uine cerebri ꝑ ſpineā coronā effuſo totus ꝓfundebat. ymmo ⁊ tō
facies ⁊ magna ps corpis eius. Sc̄do oclos iā clauſos ⁊ euerſos
qbus ꝑus frequētiſſime gaudēt ⁊ amoroſe ⁊ poſtmodū in cruce piſſ
ſime mſez intuitꝰ erat. Idē de ore/ genis/ manibꝰ/ brachie/ pedibus
ac toto corpe ſingulſqz mēbris/ ad q̄ ſigillatī plāctū nō puū faciēs
ſeu lachrymas amariſſimas emittēs. tps ſic deducebat. ¶ Dū h̄
agerēt ⁊ in taz pijs exercitijs erga corpꝰ xp̄i mortuū occuparēt. ſup
ueniēs veſpa ſepulturā accelerare coegit. Expādūt itaqz ī ter. a ſyn
donē mūdā ⁊ nouā. recipiētes corpꝰ a mr̄e/ nō ſine dolore renoua
tione/ ſyndoni illō ſupponūt/ girāt ⁊ ſigrāt/ ⁊ centū libraꝝ apporta
to vnguēto/ dulci tractu ipm liniūt. ſic eius īplentes ſciſſuras ⁊ vul/
nera vt vix cuiꝗ appeiet aut vulnꝰ. Poſt hec p̄ſata ſyndōe īuoluētes
⁊ coopiētes corpus/ ad officiū ſepulture religioſe ꝓcedunt. ⁊ ipm in
orto vicino mōti caluarie ⁊ loco crucifixionis in ſepulchro nouo in
petra exciſo ī quo nōdum qſq̄ poſitus fuerat/ ſepeliūt grādi lapide
ipm claudentes. O q̄ piū ſpectaculum. O qs nō fleret duz h̄ vidēret.
Flebant homies q aderant. Flebant vt ita dixeri angeli q ꝑ̄ſentes
erāt. Aurelio dicēte Augꝰ. O qs angelorū vel archāgeloꝝ illic non
fleſſet vbi ↄtra naturā auctor nate/ imortal̄ deꝰ/ mortuꝰ hō iacebat.

Videbāt xp̄i corp⁹ ſic male tractatū ab ip̄ſis/ſic laceratum iacere. ⁊ mariā toto ſuā cruētatā i cruore ſic amariſſie flere. vt nullo mō̄ ſuas pōt lachrimas refrēare. Sic enī poſſibile fuit deū p aſſūptū hoīem mori: ſic poſſibile fuit angelos bonos in morte dn̄i ſui dolere. Hec Auguſ. Intellige ſane hūc fletū āgeloꝝ bonoꝝ qm̄ āgeli corp⁹ non hn̄t. abſtergitq̄ deus oēʒ lachrimā ab ocul' ſc̄oꝝ. Hic itaq̄ flet⁹ non eſt ꝓp̄e dictus ſʒ methaphoricus q̄ſi q̄dā deteſtacio pcc̄oꝝ humani generis/p q̄b⁹ oportuit dei filiū tāta pati. ⁊ eciam pia admiratio de tantis pn̄is q̄s xp̄s paſſus ē ex maxia charitate ꝓcedēs ex q̄ eciam ſalutē hoīm ſūme deſiderāt. Nam illō yſa. xxxiij. āgeli pacis amare flebāt. ſʒ n̄ btm̄ Tho. ꝑma pte ſue ſūme. q. cxiij. a. vij. In ſolutōe ad ꝑmū de hoīb⁹ itelligit. i. de nuncijs regis ezechie quos miſerat ad loquēdū cū rapſare d̄ pace. vt hēt yſa. xxxvij. Hi enī fleuerunt amare pp blaſphemias ꝯtra deū dictas ab eodē rapſare. Et ꝓpterea ſciſſis veſtib⁹ ad ezechiā redierūt. Vel allegorice Angeli pacis ſūt apl̄i ⁊ p̄dicatores q flēt ꝓ pcc̄is hoīm. Si vero ſcḋm ſenſū anagogicū exponat̄ de āgelis boīs: tūc methaphorica erit loqucio vti ꝓus tactū ē Hec ex btō Tho. ibidē. ¶ Vt āt finē his virgis doloribus faciam⁹: quis exprimere poſſʒ/dū h̄ duo agerēt ſcʒ d̄poſitio corporis xp̄i de cruce ⁊ eiuſdē ſepultura/cordis virginalis diſpōnem dilcōnem ⁊ doloreʒ eiuſdēq̄ virgis geſtus ⁊ āplexus. ⁊ quō valedixit filio dū i ſyndōe inuolueret̄ aut i ſepl'chro collocaret̄/ſeu quō clauſo ſepl'chro ſe habuerit. ⁊ quot lachrimas emiſerit/cū ad ciuitatē redire nocte cogēte ab illis ſc̄is mulierib⁹ mōeret̄ Certe d̄ his magis ē gemēdum q̄ȝ vlteri⁹ aliq̄d dicēdū. Sʒ q̄s dabit capiti meo aquā aut oclis meis fōteʒ lachrimaꝝ vt plorē die ac nocte interfectuʒ filie pl̄i mei. Jere. ix Et vt tibi cū btō Anſel. loq̄r o bn̄dicta ſup mulieres/q̄ āgelos vicis puritate. ſc̄os ſuperas pietate/da mihi vnā guttam doloris/fac me vere tecū flere. crucifixo ꝯdolere. q: certe ſinglare donū d̄i ē. ⁊ filio tuo ac tibi acceptiſſimū deflere. ſcʒ vna tecū ei⁹ morteʒ q̄ō non mihi deſup q̄ſi ſit vnguuʒ ſupi⁹ obtiēt ¶ Ex his oīb⁹ clare ptʒ ꝑma rō q̄r p̄ſati ſepteʒ virgis dolores ꝑncipales dn̄r q: .v. oīb; facte ſcḋ tui fūdamēto ſeu ſc̄oꝝ doctoꝝ dictis magis innitūt

¶ Secūda āt cā q̄re dn̄r ꝑncipales ē rōne q̄ntitat̄ ⁊ q̄litat̄. q: .v. oīb; oīb⁹ alijs q̄ eis āndicari poſſēt videt̄ ēe maiores. De nullo enī tm̄ doloʒ verus ⁊ ꝑcipuus aic⁹ ſic d̄ morte vel pditōe amici ⁊ eius ſepatiōe maxie qn̄ h̄ fit iuſte ⁊ cū ꝯfuſiōe ſeu pēa. Prefati āt

vij dolores ad h̄ p̄ncipalit̄ tēdūt/vt pz intuēti ⁊ diſcurrēti p ſingulos
Nā ꝙ btā virgo de ſymeōis ꝓph̄ etia doluerit aut triſtis extiterit.
h̄ fuit qꝛ future paſſiōis ⁊ mortꝫ filij miſteriū/⁊ ſui cordis mirabilez
dolorez ⁊ triſtitiā quā tūc habitura erat:i illis verb̄ ꝓph̄eticis cog/
nouit. Silr̄ d̄ pſecutiōe herodis ⁊ fuga i egiptū doluit/qꝛ filiū pde
re formidauit. Et idē dicēdū qñ pdidit eū i triduo. timuit eni ꝙ eū
nō recuperet. De alijs āt q̄tuor dolorib' ſcȝ qñ obuiauit ei eūti ad
mortē. qñ vidit eū ī cruce pēdētē. de cruce d̄pōi. ⁊ poſt ſepeliri. clarꝫ
eſt. oīs eni ad h̄ tēdebāt/diſplicebatq̧ ſibi ſūme ita videre filiū tā
ↄfuſibilit̄ tractari ⁊ mori ac ab ea tolli.

Ertio aūt hi ſeptez dolores p̄ncipales rōne ↄp̄hēſiōis ſeu
reductiōis. qꝛ oēs alij aut ſub iſtis ↄp̄hēdūt̄/aut ad aliquē
eorū reduci pñt ꝓut iſolutioibus argumētoꝝ ſtatim dicetur

¶ Verū eſt tñ ꝙ iſtos dolores ad hūc nūeꝝ ſeptēariū non ita artā'
vel reduci':ꝙ quēcūq̧ aliū nūeꝝ reꝓbem' aut ↄdēpnem'. Cū enim
teſte. Jēro. vnaq̧q̧ ꝓuicia habundet in ſuo ſenſu/ſintq̧ hoim varie
ymaginatioēs ⁊ affectioēs/⁊ p ↄñs ↄtēplationes ac deuotiones.
ſicut ⁊ diuerſe facies ymmo expediat interdū hoies ſuis i d̄uotioib'
mutari ⁊ alternatōib' vti/tam ad tollēdū faſtidium q̄ȝ ad iñāmādū
affectū:null' nūer' i cultu diuio vel in deuotōe ad virgiez venit reꝓ/
bādus/ñ forte legi diuie/ſacre ſcp̄ture/ordiatiōi eccl'e aut ↄſuetudi
apꝓbate(q̄ ꝓ lege hñda eſt)cōtrarius iudicaret. Et ita deuotio illo
rum q de dolorib' virgis abſolute ⁊ ſine numero/aut de vno tantū
aut de duobus vel tribus pluribus aut paucioꝛib' memoriā ſeu fra
ternitatē faciūt/nō venit reꝓbanda ſed laudanda nec huic noſtre
fraternitati de ſeptē virgis doloribus repugnat aut ↄtrariat̄/qui po
tius cōcordat. Et eſt magis ad virgie(q̄ eſt ōi laude digniſſima)
recommendationem. ⁊ ad eccl'e decorem que in ſuo cultu varietate
gaudet ⁊ gloriat̄. Juxta illō pſalmiſte. Aſtitit regina a dextris tuis
in veſtitu deaurato circūdata varietate.

¶ Cōcluſiue igit̄ dicim'/ꝙ iſte nūerus ſeptenari' quē ꝓpter vſum
⁊ ſanctitatē atq̧ pricipalitatē(vti declaratū eſt)aſſumere i hac frat/
nitate multoꝝ d̄uotio curauit. alioꝝ deuotiōē ſeu nūeꝝ non reꝓbat
nec excludit. ſȝ vnūquēq̧ i ſuo ſenſu ⁊ arbitrio relinqt. Agat vnuſ
qſq̧ iuxta ꝙ vnctio docebit. Jnterdū enim vn' hȝ maiorē deuotionez
ad vnū ſanctū q̄ȝ ad aliū ⁊ ad vnum xp̄i opus ſeu miniſterium q̄ȝ
ad aliud. Et ita dicendum ⁊ de virginis doloribus.

Ex quib⁹ dict̃ argumēta ĩ pncipio nr̃i quodlibeti ↄtra q̃rtum
pſuppoſitū d̃ nūero doloꝝ facta facilit̃ ſolui pñt. ¶ Ad primū
itaq̃ dicēdū ꝙ ñ negam⁹ mlto plures fuiſſe virgis dolores in pticulari
q̃ȝ ſeptē/ymmo dicim⁹ ꝙ ſūt a nob̃ inūerabiles .put ibidē pbat̃. Cuȝ
quo tñ ſtat.ꝙ ĩ gñali nūt ex hijs elici vl̃ d̃terminari ſeptē pncipaliores
.put ſupᷓ d̃claratū ē. ¶ Ad ſcḋm āt cū aſſumebat̃ ꝙ pſūptuoſū ſeu pi/
culoſū ſit hūc d̃tmiare nūeꝝ.cū nec ex ſacra ſcriptura/nec ex diuia re
uelatiōe habeat̃. Dico p̊o ꝙ ē d̃uotū vtile ⁊ ſolatioſuȝ .ppt̃ multa q̃
dicta ſūt ⁊ q̃ ĩfra dicēt̃.qꝛ iſte nūer⁹ ex ſacra ſcptura trahi pōt vt patu
it.nec ei repugnat ⁊c̃. Dico ↄñr/ꝙ cū tāta popl̃i mltitudo ĩ diuerſis
locis ſeu .puĩtijs ad d̃uotiōeȝ ⁊ reuerētiā pdictoꝝ doloꝝ ſb̃ iſto nūe
ro excitet̃ vt plur̃e de eis fraťnitates iſtituāt̃ ymagines ēpigāt̃/ca/
pelle vl̃ eccl̃e fabcēt̃:cultuſq̃ꝫ diuin⁹ augeat̃.pie credēdū ē h̃ ñ eē abſ
q̃ꝫ ſpeciali ſpũs ſcĩ iſtinctu/a quo ōne bonū ⁊ veꝝ eē credit̃. Cū ſuo
ĩ receſſu dixerit xp̃s diſcipul̃ pmittēs eis ſpm ſāctū. Cū venerit ille
docebit vos oēȝ veritatē. Illā pcipue q̃ ad d̃i ⁊ virgis cultū noſtraȝ
quoq̃ꝫ ſalutē ptinȝ. ¶ Ad t̃ciū ĩ quo mltiplicit̃ arguit̃.ꝙ ſint plures
q̃ȝ ſeptē vt p ordinē .pcedam⁹. Dico pmo ꝙ ↄtēplatiōeȝ bt̃i Vincētij
aut mgr̃i Alani d̃uotiōeȝ ibidē tactā nō reꝓbam⁹ nec d̃ h̃ diſputare
q̃rim⁹/totū d̃o ↄmittētes/q ſuis electĩ ſecreta ſua variaq̃ꝫ miſteria
reuelare cōſueuit. Hoꝝ eni dicta ſcȝ tā bt̃i Vincēcij q̃ȝ mgr̃i Alani.ĩ
nllo nr̃e repugnāt t̃nitati.vt pȝ diligēt̃ ĩtuēti. Nā etſi ita foret(.put
mgr̃ Alan⁹ refert ꝙ ip̃a virgo cētū ⁊ quīq̃gita dolores ĩ filij ſui paſſi
one habuiſſ&:illos oēs ſb̃ vno d̃ nr̃is ſep̃ ē (h̃ ē ſb̃ q̃nto ↄp̃hēdim⁹
vt tactū ē/cū d̃ illo q̃nto dolore agebat̃. Btũs āt Vincēti⁹ gñali̇̃ loq̇t̃
d̃ virgis dolorib⁹ q̃ȝ nos. Nā ñ loquitur ĩ d̃ ip̃i⁹ dolorib⁹ quos d̃ fil/
io paſſa ē uſq̃ꝫ ad r̃ſurrectiōeȝ ei⁹. Quattuor āt vltimi dolores quos
ip̃e enūerat/p⁹ r̃ſurrectiōeȝ filij ↄtigerūt:⁊ magis fuerūt d̃ diſcipulis
q̃ȝ de xp̃o. Siĉr pmi⁹ dolor quē idē btũs Vincēti⁹ tāgit ñ fuit d̃ xp̃o
ſȝ de Joſeph q voluit occulte dimittere eā. Scḋs d̃mũq̃ꝫ dolor quem
pōit ſcȝ cū ip̃a virgo octaua die filiū ſuū circūcidi ⁊ ſuū ſāguinē fun
dei vidit/ñ ſꝫuit nob̃. Tū qꝛ d̃ h̃ dolore ſcptura ſacra nllaȝ mētiōeȝ
facit. Tuȝ qꝛ etſi mr̃ tunc doluerit.tñ.dolor iſte ōmb⁹ mr̃ib⁹ quoꝝ na
ti circūdabāt̃ cōis fuit. Tuȝ qꝛ in circūciſiōe hac ñ euȝ pdet̃ ita formi
dauit ac timuit ſic̃ in alijs dolorib⁹ h̃ exp̃ſſis.ſperauit enim ꝙ cito
ſanaret̃.placuitq̃ꝫ ſibi iſta circumciſio vt legis pceptum impleretur
Si qui tñ eſſent qui cū btõ Vincētio circūciſionis xp̃i miſteriū d̃uote

recolentes. ipſaʒ virginē ɔtemplareſ fuiſſe pñtem. ⁊ audiuiſſe filiū ei ulantē. vidiſſeqʒ ſanguinem fuſum. illius quē ſciebat eſſe dei filiū ⁊ innocentiſſimū: ⁊ ꝓpterea doluiſſe aut fleuiſſe: iudicio meo non veniunt culpandi/ſed potius laudandi. tanquam bonum opus ⁊ pium ad honoreʒ virgis facientes ⁊c̄. Nec ē quouiſmō ɔtra hāc ſra ſniaʒ: q̄ ſolū .ʒ. ṗncipales dolores aſſumit. ⁊ ṗcipue cū vnuſqſqʒ in ſuo ſenſu vel ēuotōe habūdet/vt dictum eſt. Ex quib⁹ ōmb⁹ patet q̄ btūs Vincētī⁹ nō n̄ vnū de ſeptē doloꝛib⁹ nīis aſſumit/quē ponit tertiū. nos vero ſecūduʒ/ſcʒ de pſecutione herodis ⁊ fuga i egyptū. Qui vult plura de mō loquēdi bti Vīcētij in hac materia ſ. ⁊c. vide at ſcdū ſꝫmōeʒ quē facit i feſto natiuitatiſ virgis Marie. ¶ Dico ſ̄ꝫ q̄ illi quidecim virgis doloꝛes quos libri ēuotōales ītrīdū ſcīāt mōs ſepteʒ cōtinēt. Alij āt ſupadditi q̄ nō ita expſſe i ſacra ſcꝑtura habēt: nec ſunt ita ṗncipales aut ḡues/ad nrōs reducūſ. ⁊ ſub eis ɔphēdūſ. excepto ṗmo de circūciſiōe de q̄ ſatꝭ dictū eſt. Siſt doloꝛē illū quē ponit ſcūs Bonauētura ⁊ alij ēueti doctoꝛes q̄ñ xp̄s feria q̄rta añ paſceuen manſit in bethania ⁊ mri ſpeciali⁹ ſue paſſiōis miſteria p̄dixit. Illū demqʒ quē addit ſcūs Bernardus q̄ ipa virgo de peccatiſ hūam generis valde doluit/ꝓ eo q̄ taʒ ḡuia fuere vt ꝓ his oportuerit filiū ſuū mori/admittim⁹/ad q̄rtū ſeu q̄ntuʒ doloꝛē ṗncipalē eos reducētes. vtpote q̄ circa ꝑaſſiōis xp̄i ⁊ mortū eius ṽnt ſeu ɔplectūſ. ¶ Dico tcio q̄ paupertas ⁊ alie virgis miſerie ſeu penurie/q̄ꝝ ɔtēplatio n̄ ē i vtilꝭ/i nūeꝝ hoꝝ ſeptē ṗncipaliū doloꝝ virgis nō veniūt. Tum q̄ꝛ fuerūt virgini acceptiſſime. ymmo electe. vtpote ē ſꝫm quoſdam doctores oblatiōeʒ regū dedit paupib⁹. tū q̄ꝛ cū hac paupertate ſeu miſeria filiū n̄ ꝑdebat ſʒ poſſidebat quē ꝓ ſūmis diuitijs reputabat. vt diceret cū ana mre iunioris Thobie. ſuffinebat nobis paupertas nr̄a. vt diuitias ɔputarem⁹ .ʒ q̄ videbam⁹ filiū nrm̄ Thob. v. Tū q̄ꝛ i cōpatōe ad illos. vij. doloꝛes quos enūerauī⁹ paꝝ ō ṗncipalitate aut ḡuitate hēre videnſ. ¶ Ad q̄rtū ⁊ vltimū cu arguebat q̄ ſit plures ⁊c̄. Dico ṗmo q̄ n̄ negā btāʒ virginē i hac vita habitualiſ fuiſſe i ɔtinuo luctu. Tū rōne tpis. Tū rōne doctrīe xp̄i q̄ tales btificauit ⁊c̄. Tū rōne dilatiōis glie. Aut rōne pctōꝝ ⁊ miſeriaꝝ pximi. Scd̄ a ꝓphetia Symeonis q̄ꝫ intellexit ⁊ memorie cōmendauit vſqʒ ad ei⁹ iplētōnē ip hītualiſ doluit ⁊ filiū ꝑdere timuit ⁊ iterdū ⁊ ſepe numero actualiter. Cum quo tamen ſtat numerus doloꝝ ſeptenarius in ſua itegritate. ꝓpter ſepte ſpales rōnes doloris ṗtacti. s.

¶ Dico .ſ. ꝙ i illis quicꝗ̄ doloꝛib' virgis quos quidā ex reuela/
tione hñt venerant̄ ⁊ colūt nñi ſeptē ↄp̄hendūt. Nā articul' noſter
ſext' de depoſitiōe corpis xp̄i mortui de cruce ibidē dimittit̄ ⁊ ſb qn
to eoꝝ (id eſt ſb ſepelitōe) tanꝗ̄ vicin' ↄtinet̄. Silr articul' nr̄ ſcōus
(ſcʒ de pſecutiōe herodis) ſub p̄mo eoꝝ ↄp̄hendi pōt / ſcʒ ſb ꝓphe
tia Symeōis / quā hmōi pſecutio mox ſecuta ē. Q̄uis etiā poſſʒ dici /
ꝙ ē min' p̄ncipalis reſpcū alioꝝ. ⁊ iō obmittit̄ Ille vero quē q̄rtū te
nem' / ſcʒ cū ipa virgo filiū occurrit eūti ad crucē ↄcordat cū tṫio ali
orum. qꝛ dū ipa virgo filiū captū ⁊ ligatū audiuit. mox illū videre ⁊
occurrere curauit. ¶ Dico tṫio ꝙ q̄uis q̄tuoꝛ vltimi doloꝛes i gn̄a
li coincidāt ⁊ fuerit q̄ſi ↄtinui: i eis tū q̄tuoꝛ ſpeciales rōnes doloꝛiſ
in q̄bus nō paꝝ iſtruimur ⁊ ↄſolamur. repim' Si āt ad ſingla deſcē
dere curarem' / vtpote ad ſingula mēbꝛa. vulnera. iniurias ⁊c. multo
plures. ymmo pene iſinitos repiremus. ſʒ illoꝝ pfcā notitia vſqꝫ ad
futurā glaꝫ nob̄ reſeruat̄. Singlariū eni (teſte pħo) nō ē ſcia ⁊ ipoſ
ſibile ē iſinita ptrāſire. ōneqꝫ iſinitū inquātū hmōi ē ignotum / q̄uis
(vti ſatꝭ patuit i p̄tactis nr̄is ſeptē doloꝛib') ōnes alij ↄtineant̄ ſeu
ad eos reducant̄. ¶ Poſſem etiā h̄ addere ꝙ deus nō oia ſua mi
ſteria ſeu ōnes virgis doloꝛes nob̄ reuelare h̄ voluit. Tū vt magis
ad futurā glaꝫ anhelemus. tū qꝛ in multꝭ alijs occupamur ⁊ diſtrahi
mur. vt nō ſit nob̄ poſſibile totiēs ⁊ tāta ↄtemplari. Vñ nō ſine cā
ſcribit̄ Eccl. p̄o. Qui addit ſciāꝫ: addit ⁊ doloꝛē. ¶ Nob̄ ḡ ſuffice
re dꝫ beatiſſie virgis marie doloꝛes ⁊ laudes ſb h̄ ſacro ſeptenario
nuēro veērari. ſub quo vnigeniti filij ſui ymmo toti' tṙitatꝭ laudes
ſingulꝭ dieb' p ſeptē hoꝛas canonicas decātam'. ¶ Dico q̄rto ꝙ
beata virgo (q̄ a nullo illuſtrū vicit̄) ꝓphetiā itellexit ſymeōis / ⁊ ꝓp
terea exinde doloꝛ ille fuit ↄtinu' habitualit̄. lʒ nō ſp actualit̄. qꝛ
alie ocupatiōes ⁊ alij doloꝛes receciores ſupuenerūt. Dico quīto ꝙ
etſi btā virgo in fuga ad egiptū materiā gaudij habuerit d̄ euaſiōe
herodis ⁊ diuīa ꝓuidētia / ac de pn̄tia ſeu ſocietate filij: illud tamen
gaudiū quod erat i volūtate ſeu ratiōe ſupiori: doloꝛē iteriorē ſēſuali
tatꝭ d̄ tīore pditiōis filij ⁊ via ignota / ⁊ ſic d̄ alijs ñ miuit. qꝛ (ſic̄ ſup
patuit) ꝑmittebat̄ in ea (ſicut i xp̄o filio eius) vnicuiqꝫ viriū agere
quod ſuū ē / nec vna impediebat aliam i ſuo actu. ¶ Dico ſexto
ꝙ etſi doloꝛ de amiſſiōe filij i triduo i cōparatōe ad aliquos alios
non fuerit tante q̄ntitatꝭ / ſecūdum ſe: q̄uis tamē ſatis extitit valde
enim graue fuit virgini carere filio p triduum cum timoꝛe nunquam

recõpenſandi eum p̃ro hac vita:cõſitis pñtia p̄ vnam horã vel momen tũ (ſaltẽ mẽtipure) dulcior eſt ⁊ iocũdior/ꝗ̃ oĩa mũdi gaudia aut ſolatia. ſm illd ſcõa. pe. ſcdo. ſi tñ guſtaſti/qm̃ ſuauis ẽ dñs. Dolor aũt õ pditiõe hoĩm ad quitũ dolorẽ ſcꝫ xp̃i mortẽ ⁊ paſſionẽ reduci poteſt vt tactũ eſt. Et tm̃ de tertia ꝓpoſitione ſeu ꝯcluſione hu⁹ p̄mi ordinis. Et p ꝯñs de p̄ma pte toti⁹ noſtri opis/que fuit de dolorib⁹ beate virgis Marie ſm ſe/⁊ de nũero eoꝝ.

¶ Sequit̃ ſcõa ps toti⁹ opis ſeu ſcõs ordo ꝓpoſicio num hu⁹ quodlibeti De q̃litate ⁊ mõ fraťnitatis in p̄ſatis ſeptem virginis dolorib⁹ fũdate ⁊ inſtitute Cuius prima propoſitio principalis talis eſt.

De quibuſcũqꝫ q̃ ad laudeꝫ ⁊ glam. xp̃i ſueqꝫ dulciſſie matris ex ſacra ſcriptura trahimus vel cõtemplamur/ſi nouam cum õbus circũſtãtijs inſtituim⁹ fraternitatẽ/ſeu antiq̃ꝫ renouam⁹: nõ peccamus ſed potius meremur

Anteq̃ꝫ ad ꝓbatiõeꝫ hu⁹ ꝓpõis ꝓcedã⁹. Primo declarãdum erit que ſit fraťnitas in cõi. que ad eã requirãt̃/ſeu que ſint circũſtãtie eius. De quib⁹ oĩbus in quodlibeto de fraternitate. Roſarij btẽ virginis. Marie multa tetigi/que ad intellectum materie de fraternitatibus in cõmũi vel hu⁹ in ſpeciali nõ parũ iuuãt. Veꝝ qꝛ quodlibetũ illud ad manus illoꝝ nõ puenit ad quos forſaſſis iſtud pueniet: hinc quedam ibidẽ tacta hic replicabo/ad iũgẽs aliqua/ſcðm ꝙ materie ⁊ eius declarationi congruent. ¶ Suppono igit̃ primo ꝙ õ fraternitate ſpirituali hic loquor. qð dico ꝓpter naturalem q̃ eſt ſcðm carnem/vel ciuilem ſeu ſocialẽ ⁊ adoptiuam q̃ eſt ſcðm excõmunicationem in hac mortali vita ĩ cõuerſatione. cõtractib⁹ vel bonis tp̄alib⁹ ſeu hereditatibus. ¶ Itẽ ſuppono ꝙ hic nõ loquor õ fraternitate generali/ſꝫ ſpeciali ymmo ſpẽaliſſima/ita ꝙ ñ ſufficit illa gñaliſſima ſꝫm q̃ꝫ oẽs viatores ſũt frẽs/ſiue gẽtiles ſiue iudei ſiue xp̃iani q q̃ꝫdiu ſunt ĩ hac via xp̃o capiti p grãꝫ cõiuncti ſunt aut ꝯiũgi poſſunt. Sec⁹ ẽ õ dãpnatꝭ q totaliter ab hoc capite ſunt p̄ciſi. Nõ ſufficit etiã illa generalꝭ ſꝫm quã oẽs xp̃iãi p baptiſmũ regẽrati/ſeu oẽs q ĩ grã ⁊ charitate exiſtunt fratres dñr. ſicut ⁊ oẽs q vnius ſunt collegij vel religionis. Sed loquimur h̃ de illa ſpeciali ymmo ſpecialiſſima/q̃ ẽ illoꝝ q ſũt in charitate

vniunt̄ ⁊ ꝯſeniunt īter ſe ad aliq̄d faciendū vel dādū/ad honorem
dei ⁊ ſcōꝝ ⁊.cultus diui āpliationē.aut ad cōicādū ſibi inuicē q̄dam
bōa opa. Ad hūc eni finē in eccl'ijs cōiter fraternitates inſtitui ſolēt
Excedit āt h̄ fraternitat̄ acceptio oēs alias fraternitates ꝑ̄pue natu
ralē ⁊ ciuilē. Eſtq; melioꝛ.vtilioꝛ.puriꝛ ⁊ fortioꝛ.vtpote q̄ meliori
innitit̄ fundamento/ſcꝫ caritati q̄ ē excell'entiſſima virtutū ⁊ forma
ōniū aliaꝝ.ſine q̄ alie non ſunt virtutes .Eſt etiā fortiſſima.qꝛ Cāti
coꝝ vltimo.aque multe nō potuerūt extīguere caritatē. Item eſt pu
rior/ qꝛ nullū ſecū ꝯpatit̄ malū/nec alicui malo admiſcet. Secus ē
ī fraternitate carnali vel ciuili.ī q̄bus ſepius lites ⁊ ꝯtēnones oriunt̄
⁊ cōmunia diuidūt̄. Hic autē ꝑpria cōicant̄. ¶ His itaq; ſic p̄ſup
pōitis/venio ad diffinitionē fraternitat̄ ī cōi/put de ea cōiter ī eccle
ſijs loquimur. Sic eni ad lōgū diffiniri pōt/vt q̄tuoꝛ ei᷒ cāe tāgat̄/q
ē quorūdā xp̄ifideliū libera int̄ ſe vnio ſeu ꝯuentio/ aut in aliquo li
bello īſcriptio/ab eccl'ia ſeu ei᷒ p̄lat̄ ap.pbata/ad āpliatiōeꝫ cultus di
uini ⁊ eccl'e decoꝛ̄.ſeu ad ꝯicādūꝫ ſibi mutuo q̄dā bōa opa.vl̄ ad ali
quid dādūꝫ ſeu faciēdūꝫ ꝑ deo/finalit̄ ⁊ principalit̄ inſtituta ⁊ oꝛdina
ta. In qua q̄dē diffinitione ōes q̄tuoꝛ ei᷒ cauſe ſeu circūſtātie ad eā
ꝯſiſte tāgunt̄. ¶ Primo eniꝫ cā material̄ innuit̄ cuꝫ dicit̄/xp̄i fide
lium.qꝛ pagani ⁊ infideles. Iudei ⁊ heretici in ea nō ſunt admittēdi
ſꝫ ꝑcul reiciēdi.ñ pri᷒ p ianuā eccl'e intrātes baptiſmate ſacramētali
⁊ regeneratōis fuerit inſigniti. Preſupōit eni eccl'e fraternitas vni
onē eoꝝ q in ea ānumerāt̄ in fide ⁊ caritate/alioq̄n ſibi inuiceꝫ opa
bōa cōicare nō valerēt. ¶ Cauſa vero foꝛ'al' nōt̄ cum dicit̄. Libera
vnio ſeu ꝯuētio/aut in aliquo libello in ſcriptio. Per hoc q̄d dicitur
libera/inſinuat̄ q̄ null᷒ ad q̄ācunq; eccleſie fraternitatē debet cogi.
nec aliquis carēs vſu rōnis ad mitti vel recipi. Excipiunt̄ etiā p h̄ re
ligioſi voto obediētie aſtricti/q in fraternitatib᷒ in q̄bus ꝑmiſſiones
vel iuramēta ſūt/⁊ vbi ꝯfratres ad aliq̄d oꝛandum faciendum vel
dādūꝫ obligāt̄/ſine ſuoꝝ p̄latoꝝ licētia recipi nō debent.qꝛ iterdūꝫ
in ſuis obediētijs impedirēt. Melioꝛ eſt eni obedientia q̄ꝫ victime.
vt pꝫ primi regūꝫ.xv. Secus ē ī fraternitat̄ h᷒ illis in quib᷒ nulla eſt
obligatō/ſic ſunt fraternitas d̄ roſario btē virgis/⁊ h̄ q̄ꝫ p̄maib᷒ bēm᷒
d̄.vq̄.xp̄ifere virgis marie doloꝛib᷒ put ī ꝯcluſiōe ſeu ſcda ꝑpōne hu᷒
ſcdi oꝛdis d̄clarabit̄ lati᷒. In hijs enim duab᷒:qꝛ nulla eſt obligatio
nihilq; dare opꝫ.oēs t.ī pui q̄ꝫ magni/tā ſeculares q̄ꝫ religioſi/taꝫ
ſoluti q̄ꝫ ñ ſoluti/admitti pñt. ¶ Sit āt hec ſoꝛ'alis vnio ſeu ꝯuen

tis p liberuȝ ꝯſenſū ſeu voluntat̄ actū cuȝ aliquo ſigno vl̄ voce exp̄
ſſuȝ.quod tñ eſt ꝺ bñ eſſe.ñ fortaſſis inſtitutio fratnitat̄ aliud ꝯtine
ret.¶Et ita dicenduȝ eſt ꝺ inſc̄ptiōe in aliquo regiſtro vel libello. naȝ
ñ eſt ꝺ neceſſitate. Sed ſi ꝺbite fiat ⁊ cuȝ intentiōe bona.vtpote vt
nomia nr̄a ī libro vite inſcbāt/⁊ vt in amicabili recōmendatiōe ⁊ me
moria ꝺi ac ſtōꝝ ſpecialit̄ babeam⁹ ⁊ vt ea pageī q̄ ad fraternitates
quib⁹ in ſc̄bit ptinēt nō negligam⁹.nō erit inutil̄ .⁊ hec ꝺ cā formali
ad quā etiā ſpectat.vt nihil in hmōi fratnitatibus fiat.quod ſit ſacre
ſc̄pture/ordinatiōi ꝺi ⁊ eccl̄e ꝯtrariuȝ.put ſtatim magis patebit/cū
ꝺ circūſtātijs agel̄. ¶ Uenio ad tertiā cāȝ ſcȝ efficientē/q̄ nōl̄ ibi
ab eccl̄a ſeu eccleſie p̄lati ap.pbata.Nā p̄ter actum illoꝝ q ſponte
fratnitatib⁹ ſe offerunt/vl̄ q alios recipiunt ſeu inſcribunt/ ſeu q no
uas fraternitates inchoāt:tutior eſt ab eccleſia vel eccleſie p̄latis
ap.pbatio ſaltēȝ general̄. Dico notāt̄ general̄/qꝛ eo ip̄o quo eccl̄a
vel eccleſiaſtici q̄ſdā fratnitates ꝺ ꝺo ſcitiſqȝ admittunt ꝯfratb⁹ occur
runt.celebrāt ſeu p̄dicāt ꝺ eis.⁊ ōneȝ aſſiſtentiā eis tribuunt.oēs
tales ⁊ ꝯſimiles ap.pbare ꝯſumunt:ñ aliud foret in eis quod eas
viciaret/nec ſpecialiori idigent ap.pbatiōe.ſalteȝ ꝺ neceſſitate.Cō/
ſulendum tñ eſſet hōjs q ꝺ nouis fratnitatib⁹ curā gerunt.ab eccleſie
p̄lat̄/vtpote a papa vel ei⁹ legato ſeu dioceſanis vnacuȝ cert̄ indul
gentijs ſpecialiorem requirere ꝯfirmatiōeȝ. Per h̄ eniȝ homines
ad hmōi fratnitat̄ magis alliciunt̄ ⁊ in eis ꝯfirmant̄/q̄uis ſimplex
curat⁹ vl̄ ali⁹ eccl̄e p̄lat⁹/q ꝯferendi indulgentias nō hȝ facultatem
ſicut prior vel abbas ſuis in eccleſijs,ocās fratnitates inſtituere vel
ap.pbare poſſent.ymo (vt ap̄li⁹ dicā)qd impedit ꝙ egoipē vna cum
cert̄ alijs q in libertate ſum⁹ ꝯſtituti.ad aliqd agendum ad honoreȝ
ꝺi ⁊ ſcōꝝ/vel dandum in pios vſus/ſeu cōmunicādum nob̄ mutuo
certa bōa opa nō ꝯueniam⁹/⁊ ſic fratnitatem quādā iter nos facia⁹:
Hec dixerim.p eo ꝙ hec nr̄a ſepteȝ doloꝝ xp̄ifere virginis Marie
fratnitas tanq̄ nouella plātatio ſine ap.pbatiōne ſedis appoſtolice
aut indulgentijs ad tp⁹ ſtetit.q̄uis(vti ſpera⁹)nō diu ſic pmanebit.
qꝛ ipſa virgo glorioſa ꝺ qbuſdā h⁹ frntat̄ zelatorib⁹ ñ pius.p hac cū
indefeſſe laborātibus/prouidit.quos haud dubium copioſe remu
nerabit.

¶ Non eſt tamen hic ſilentio pretereundū.ꝙ in multis dioceſib⁹
hec noſtra fraternitas a dioceſanis ap.pbationem cum certis indul
gentijs iam accepit:prout eorum litere deſuper confecte teſtantur.

¶ Poſtremo in fine p̄tacte diffinitionis cauſa finalis tangit̃ .cū ſubiūgit̃ .ad ampliatōēꝫ cultus diuini ꝛc̃ vſqꝫ ad finē Ad hos eni fines ꝛ ꝯſimiles/eccleſie fraternitates tēdere debēt . Pro quo notandū qꝛ oēs eccleſie fraternitates in vno fine ꝑncipali ꝛ generali cōueniūt ꝙ oēs ad honorē dei ꝛ ſctōꝝ/aīarūqꝫ ſalutem ꝑncipaliter tendere debent.talemqꝫ oportꝫ eſſe itētionem ꝑncipalem tā in ſitu entiū ꝗ̄ intrātiū/ſi opus deo ḡtum ꝛ ſalutiferū peragere cupiunt Sꝫ diuerſaꝝ fratnitatū diuerſi ſunt ſbfines ſeu fines ꝑticulares ꝛ ſecūdarij. Quedam eni ad opera pure ſpiritualia ordinant̃.vtpote ad orādū vel cōtemplandū /cuiuſmodi ſunt fraternitas de Roſario virginis ꝛ hec quā p̄manibus habemus de ſeptē eius doloribus Alie ad cōicandū i quibuſdam officijs diuinis.vtpote miſſis ꝛ alijs opibus bonis / q̄ in cōi ꝑ omnibus cōfratribus certe fraternitatis fiunt. Alie ad honorē vnius ſancti vel plurīū.vt cōfratres eum vel eos ſpeālē ſeu ſpeāles patronos ꝛ defenſores habeant. Sunt etiā q̄dā alie q̄ ꝑ ꝯſtructione ſeu decore eccleſiaꝝ vel altarīū aut ꝑ fidei defenſione/aut pauperū ſuſtentatiōe ſeu ꝑ quibuſdam alijs vite actiue opib⁹ exercēdis d̄putāt̃. A ſimili d̄ diuerſis religiōib⁹ ſꝫm beatum Tho.circa finē ſcōe ſcōe ſue ſūme/q̄ hn̄tes vnū ꝑncipalē finem/ſcꝫ diuinū cultuꝫ,ad diuerſos fines ꝑticulares /vtpote alique ad opa vite ꝯtēplatiue hec vel illa. Alie ad diuerſa vite actiue/exercicia ſūt inſtitute . Hec eni ē via d̄i in q̄ alius ſic/alius ſic ibat Aurelio teſte auguſtino. Et hec d̄ q̄tuor cauſis ſ'mitat̃ i p̄tacta diffinitione tactis

¶ Ex quoꝝ d̄claratiōe faciliter elici pōt q̄ ꝛ quot ſint circūſtantie ſeu cōditiōes q ad veram fraternitatē requirūt̃. Nam anq̄ quācūqꝫ fraternitatem qs ingrediat̃ vel acceptet vt cognoſcat an ſit licita ꝛ bona ſeu bn̄ circūſtantionata neceſſe eſt. Ad qd̄ faciūt q̄tuor q̄ ſunt bene cōſideranda ꝛ attendēda. Primo.n.ad nomen ꝛ titulum attēdēdū eſt an ſit honeſtus ꝛ decens A deo vel ſcis ab eccleſia cononizatis.vel a quibuſdā xp̄i ſeu beate virginis vel ſcōrum miſterijs in ſcriptura autentica fundat̃ ꝛ bn̄ circūſtantionat̃ ꝯſumpt⁹ aut denominatus . Tales enim tituli pro licitis ꝛ honeſtis hn̄di ſūt . Secus ſi ab alio fieret huiuſmodi denominatio .vtpote a demone vel ab homie viatore ſeu a defuncto ab eccleſia non canonizato, vel ab aliquo miſterio non approbato . Aut ſi alicui fraternitati nomen aliqd̄ ignotum aut irriſorium imponeretur . Nam qualiſcunque ſit hm̄oi fraternitas : ſuſpecta mihi eſt et venit reprobanda .

¶ Scdo attēdēdū ē in ōni fraternitate d q̄ loquimur/ad modū agendi ſiue i ingreſſu ſiue i ꝓgreſſu An ſez ſit debit⁹ ⁊ bn̄ ſm deū ⁊ rōnē regulatus/⁊ an inſit aliqd̄ indecens ⁊ ineptū vel illicitum. In igreſſu quidē oportȝ videre an ne ſit.cū aliquo pacto tacito vel exp̄ſſo de aliquo tpali dando/ſiue ſit pecunia ſiue cōuiuiū/ſiue qd̄/cūq3 aliud pecuſa eſtimabile. Statuta nempe negatiua in talibus (vtpote ſi ſt tuaſ ꝙ q̄ nō dederit tm̄.vel non fecerit tale cōuiuiū.nō recipieſ in tali fratnitate)ſunt piculoſa ⁊ pietatem excludētia ⁊ vt puto ſymoniaca.vt ex ſcda ſcde ſci Tho.q.c.trahi pōt. Per h̄ enim p̄cludiſ via paupib⁹ nō ingredīēdi. Secus ſi menteaſ ingrediēs ſer uare ꝯſuetudinē.vel ſi ꝓprio motu dat aliquid ꝓ ſuſtētādis aut con tinuandis onerib⁹ pijs illi⁹ fratnitaſ.vel ꝓ decore eccle capelle vel altaris/⁊ ſic de alijs opibus pijs.vt ſunt accēſio luminaꝝ.celebratio miſſaꝝ.diſtributio elemoſinaꝝ.picture vel ymagines.⁊c̄.

¶ In ꝓgreſſu etiā mod⁹ bn̄ notand⁹ ⁊ obſeruand⁹ eſt/vt nihil ibi fiat qd̄ nō ſit ad dei ⁊ ſcōꝝ glām.vel ad ſatiſfactiōē.vel ad h̄ ꝙ mēs deo ſubiciaſ/⁊ corp⁹ rōni/ſcdm dei ⁊ eccle ordinatiōē/ꝯſuetudinē ue eoꝝ cū quib⁹ hō ꝯuiuit. Talia eni nēe ſūt in diuio cultu.⁊ ad virtu tē religiōis ptinēt. Si āt fieret aliqd in hmōi fratnitatib⁹ qd̄ de ſe n̄ ptinet ad dei glām aut vtilitatē aiaꝝ.aut etiā eēt p̄ter dei ⁊ eccle cō ſtitutiōē vel ꝯtra ꝯſuetudinē(q̄ ſm Aug⁹.ꝓ lege hn̄da eſt)ncū eſt reputandū ſupfluū vel ſupſtitioſū vt vult btūs Tho.ſcda ſcde.q.xciij.

¶ Ex quo dicto clare ppendiſ multas in eccla dei fore fratnitates q̄ tamē illicite ⁊ ſupſtitioſe merito reꝓbari deberēt inqātū in eis miti q tamē illicite ⁊ ſupſtitioſe merito reꝓbari deberēt inqātū in eis miſ
ſcenſ.

Hec eni eſt ocl'us ille de q̃uo hẽt Luce.xi. Si ocul' tuus fuerit ſi/
plex totũ corp' tuũ lucidũ erit.ſi aũt neq̃ȝ fuerit eciã totũ corp' tuum
tenebroſũ erit. Sup quo btũs ait Gregor. Appellatione corporis
vnaq̃ȝ actio q̃ itẽtiõeȝ ſuã q̃ſi ocl'uȝ ſeq̃t ↄ̃ſignat. Lucerna itaq̃ȝ
corpis ẽ ocul'.qꝛ p bone itẽtiõis radiũ merita illuſtrãt actiõis. Si
ḡ ocul' tuus ſimplex fuerit/totũ corp' tuũ lucidũ erit.qꝛ ſi recte itẽ/
dim' p ſimplicitatẽ cogitatiõis bonũ op' efficit' etiã ſi min' bonum
eſſe videat'. Et ſi ocul' tu' neq̃ȝ fuerit totũ corp' tuũ tenebroſũ erit
qꝛ cũ pũerſa itẽtiõe quid vel rectũ agit'/ꝛ ſi ſplendere corã hoĩbus
cernit' tñ apud examẽ interni iudicis obſcurat'.Hec Grego. Attẽ/
dat ḡ diligẽt' intrãs inſtituẽs vel acceptãs q̃cũq̃ȝ fratnitatẽ/ne ocu
lũ hẽat ṗncipaliter ad q̃ↄ̃cũq̃ȝ tpale ↄ̃modũ/nec h̃ faciat pp laudẽ
hũanã aut aliã q̃cũq̃ȝ ſiniſtrã intẽtiõeȝ .qꝛ de talib' ↄ̃r. Math.v.
ꝙ receperũt mercedeȝ ſuã. Sȝ ṗncipaliter itẽdat ad dei honorẽ ꝛ
ſalutẽ aiaꝝ/ꝛ ad h̃ hẽat oculũ dextrũ.i.ṗncipalẽ itẽtiõem. Qui ad
iſta q̃tuor attẽdit ꝛ ea i aliq̃ fraternitate reperit.puta qꝛ iuſtũ habȝ
titulum.modũ debitũ finẽ bonum ꝛ intẽtionem rectã:ſi eã igreditur
ſecurus eſſe debet ꝙ nõ peccat.ſed meret'/opus agens virtuoſũ ꝛ
bñ circũſtantionatũ ad p̃clariſſimã virtutẽ(ſcȝ religionem q̃ alio no
mine latria ↄ̃r ꝛ q̃ deus recte colit')ptinẽs Taceo h̃ de aliĩs circũ/
ſtãtĩs que in h̃ verſu ↄ̃tinent' . Quis. quid.vbi.quib' auxiliĩs cur.
quõ.q̃ñ. Nam ṗncipales tacte ſunt/ad q̃s oẽs alie reducũt'.

Et hec de his q̃ erant hic dicenda ꝛ p̃ſupponẽda de fraterni
tatibus i ↄ̃muni. In quibus diuiſio diffinitio.conditiõe ſue req̃ſite
ad fraternitatem/atq̃ȝ circũſtantie eius ſatis declarantur.

Ad ꝓbationem igit' totius ṗme ꝓpõnis ſecundi ordinis/tẽp'
eſt vt veniamus que ex p̃dictis breuiter ꝛ faciliter vnita ratione ſic
ꝓbari p̃t. Quicũq̃ȝ agit opus bonũ ꝛ virtuoſum ac bñe circũſtãtio/
natum nõ peccat ſȝ meret'/ſed inſtituens vel renouans fraternitatẽ
d̃ his que ad laudẽ ꝛ gloriã chriſti/ſueq̃ȝ dulciſſime matris ex ſacra
ſcriptura trahi poſſunt cũ d̃bit' circũſtãtĩs ꝛc̃.op' bonũ agit virtuo
ſum ꝛ bñe circũſtãtionatũ.igit' talis nõ peccat ſed meret'.Cõſeq̃ntia
ẽ bõa ꝛ mior nota/qꝛ tale op' eſt op' virtut'/religiõis vel latrie/q̃
deo d̃bitũ cultũ exhibȝ:vt patuit. Maior vero p̃tȝ ex rõne meriti.
Oĩe eni op' bonũ virtuoſũ ꝛ bñ circũſtãtiõatũ i hac vita eſt merito
riũ vite et̃ne .qñ fit ab eo q eſt i charitate ꝛ g̃ra ſȝm btm . Tho.i ſi
ne.ṗme ſc̃de ſ.e ſũme.q.vltia. Et tñ d̃ illa ṗma ꝓpõne ſc̃di ordis.

¶ Sequitꝛ ſcđa ꝓpoſitio ſcđi ordinis.

Ad maximam commendationem virginis/paſſionis filij ſui recordationem/noſtram quoqꝫ conſolationem non modicam/ſeptem pretactoꝝ dolorum(certis cum orati onibus)deuota contemplatio plurimum efficit.noſqꝫ diſponit ad gratiam.

¶ Hec Propoſitio q̃tuor tangit vtilitates que ex deuota cõtemplatione ſeptem doloꝝ virginis ꝓueniunt.

¶ Harum prima eſt maxima virginis commendatio. Qui enim h᷒modi dolores deuote meditatꝛ:ꝑpēdit clare ꝙ ipſa virgo Maria a nullo illuſtriū in virtutib᷒ vincitꝛ vel ſupatꝛ.ꝑpendit inq̃ꝫ eius fidē ſpem ꝛ charitatem immenſam.humilitatem.diſcretionem.taciturnitatem.patientiam modeſtiam.pietatem.clementiam.miſericordiam.ꝛ ceteras virtutes.que inter huiuſmodi dolores ſuper omēꝫ lapidem precioſum(ymmo ſuper ſolem ꝛ lunam ac ſtellas)in ea relucebant. Qua propter in laudem eius prorumpit. ꝛ quam recte Maria (id eſt illuminata vel illuminatrix ſeu ſtella maris dicta) ſicut recognoſcit.

¶ Scđa eſt paſſionis chriſti memoria ſeu recordatio. Nam cum preuatos dolores contemplamur.que non niſi de filio fuere ꝛ maxime de pena ſeu paſſione eius:vt eius paſſionem penas ꝛ miſerias recolamus neceſſe eſt.vt ſic nec matrem ſine filio.nec filium ſine matre veneremur.ꝛ vtriqꝫ ſic ſuis in dolorib᷒ conpatiamur. Quā tamen ſit vtilitatꝛ/ſeu quales ꝛ q̃tos fructus nobis afferat paſſionis chriſti meditatio deuota/ꝑteritum volo. Tum quia nimis ꝓlixum foret oīa hic enarrare.tum quia in diuerſis libris ꝛ tractatib᷒ ſeu ſermonibus ſatis ad longum.exꝑimuntꝛ.tum quia ſingulis annis a dñica in paſſione vſqꝫ ad paſca ꝛ in vtroqꝫ feſto ſancte crucis diuini verbi precones/ad alliciendū tunc populum ad deuotionē hos ſatis declarare cõſueuerunt. Sufficiat nobis ꝓ nunc breuiſſimū audire Gregorium dicentem.ꝙ ſi paſſio chriſti ad memoriam reducitur.nihil eſt tam durum qđ non equo animo tolleretꝛ.

¶ Tercia eſt nr̃a ꝯſolatio ñ modica q̄ ꝓti.ex virgīe ꝛ ei᷒ dolorib᷒ ꝑ.ex ei᷒ filio ꝛ paſſiōis ei᷒ đuota meditatione ꝓuenire dinoſcitur Ex virgīe qđē/qꝛ đuota teſte.Bern.(õnib᷒ oīa facta eſt oib᷒ ſinū ſuū aperit.vt o pleitudie ei᷒ accipiāt vniuerſi.triſti ꝯſolatiōēꝫ pcōr venia ꝛc.Hec Bern.vñ ipa ait Eccl.xxiiij.tranſite ad me oēs q ꝯcu/
/piſcitis me ꝛc.

Spūs eni mē⁹ ſup mel dulcis. ymmo(vt pꝫ in illo deuoto cantico Salue regina)ipa dulcedo noſtra ꝓpter excellētiaꝫ in abſtracto no minaꝛ. Quāto aūt q̄s deuoti⁹ ei⁹ dolores pſatos meditaꝛ: tāto ampli⁹ hāc ſentit dulcedinē. Sicut dū flos vel roſa magis pmiꝛ: tūc ei⁹ odor ſuauiſſimus magis pcipiꝛ. Vn̄ ipa ait Canti. ij. Ego flos campi. ⁊ liliū cōuallium. Et eccl. xxiiij. Ego q̄ſi plantatio roſe in iericho. Nā ſicut ſpina roſam: genuit iudea Mariā. Quis eni exprimere poſſet in hmōi dolorib⁹ ſui dulciſſimi cordis diſpoſitiōꝫ ſeu teneritudinem dulces ei⁹ aſpect⁹/geſtus/affat⁹ lachrimas ⁊ gemit⁹: Certe nullus eſt aut fuit tam duri cordis nullus quātūcūq; turbatus ſeu amari/catus vnq̄ extitit: qui tam dulciſſime virginis in pſatis pacientiam prudentia ⁊ ceteras virtutes ſine ꝯſolatione nō parua intueri potu iſſet. Quid plura: Reuera hec eſt que ꝯſolaꝛ nos in omi tribulatiōe noſtra/pcipue dū ad dolores quos de filio paſſa eſt recurrim⁹. ⁊ eo ꝫundem fraternitatē ex deuotiōe acceptamus. Et hinc eſt ꝙ in h ex tremo tempe in quo dies mali ſunt/ꝓ remedio oportuno ⁊ tribula toꝝ cōſolatiōe(non ſine celeſti inſpiratiōe)hec fraternitas inſtituta ē ꝓut in prima ꝓpoſitiōe ſeu ꝯcluſione huius ordinis dicet.

℃ Haben⁹ Deinde in hac fraternitate ꝯſolationē nō paruā/dum in ter dolores interiores virginis/filij ſui dolores tam exteriores q̄ interiores mēte recolimus ꝓut ipē nos hortat. Trenoꝝ tertio. Re cordare paupertatꝫ mee/abſinthei ⁊ fellis. Sequit: Memoria me mor ero ⁊ tabeſcet in me anima mea. Hec recolens i corde meo in deo ſperabo. Ecce ꝯſolationē/que fuit figurata Exodi. xv. Vbi cū moyſes/iubente dn̄o/lignū in aquas amariſſimas miſiſſet: in dulco rem verſe ſunt. Sic eni lignū(id eſt paſſio xpi)in corde amaro per iugē mēoriam immiſſum/amaritudine tribulationis dulcorat. ⁊ ad di lectiōꝫ ſeu dulcedinē cor emollit. Hic Bern̄. Sup ōnia reddit te ama bilem bōe ihu calix quē bibiſti opus redemptōis noſtre/amoremq; noſtꝝ facile ſibi vendicat deuotōꝫ noſtrā blandi⁹ allicit ⁊ ſtringit. ac afficit vehementius. Hāc ꝯſolationē expertus btūs andreas (quē dile xit dn̄s in odorem ſuauitatꝫ)dū crucifigereꝛ/mirāda de laude ⁊ dul cedine crucis pdicauit Similiter ⁊ Rabanus in libro de miſterijs crucis. h idem etiā ſenſit ſpōſa in Canticis canticoꝝ. ij. dicēs. Sub vmbra illi⁹ quē deſiderauerā ſedi ⁊ fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo.

℃ Quarta vtilitas ⁊ vltima eſt. ꝙ etiā hec deuota ꝯtemplatō nos diſponit ad grām. Qđ ſic breuiter pꝫ. q2 quicūq; facit aliqđ opus

ad honorē amici/⁊ ei acceptū ⁊ gratū/ꝓuocat eū ad ampliorē dile/
ctiōnē eiꝰ. ſeu deuote meditādo ſeptē virgīs dolores/⁊ p ꝯñs filij ſui
facimꝰ opus vtriqꝫ ḡtum/⁊ ad honorē amboꝝ. igit̄ ⁊c̄. Maior teſ
quit̄ nō Et minor ſatiſ patuit Nā ipe xp̄s ad hm̄ōi mēoriā tāq̄ ad
opus ſibi acceptiſſimū nos icitat dicēs illud Trenorū. Recordare
paupꝑtatiſ. ⁊c̄. vſq. Que verba pūt etiā eſſe ipiꝰ virgīs. Ad h̄ ꝓpoſitū
narrat egeſyppꝰ q̄ dū ipa virgo ſemel poſt filij ſui paſſionē loca ſctā
in qbus eiꝰ filiꝰ nr̄e redemptōis miſteria aꝑcuit viſitaret. petijt hūi
liter ab eo ⁊ cū lachrymis. cuiꝰ lachryme acceptabiliores ſibi forēt/
an marie magdalene aut alteriꝰ pcōris ſua pctā ꝯplangentiſ/aut la/
chryme effuſe ī mēoriā ſue paſſiōis. Cui filiꝰ mox rn̄dit lachrimas il
las ex ꝺuota ſue paſſiōis mēoria ꝓcedentes ſup̄ modū ſibi ḡtas ⁊
acceptabiliſſimas dūmō dolorē ſup dolorē ī petis pſeuerādo aut ea
replicādo ñ addamꝰ. ꝑut ipe ꝯqueriť in pſ̄. dicēs. Sup̄ dolorē vul/
neꝝ meoꝝ addiderūt. ❡ Itē ꝯfirmaſ h̄ vtilitas ſic. Naꝫ cū actus
actiuoꝝ ſint in patiēte et diſpoſito ſcōm phm̄. gr̄a ḡtū faciēs q̄ a ſolo
deo ē. ī adultis quādam diſpoſitiōꝫ p̄uiā reqrit. q̄ ñ eſt habituale ſꝫ
donū (ſꝫm beatū Tho. ꝑa ſcōe. q. cxij. ar. ij.) ſꝫ ē actus liberi arbitrij
bonus. pſuppoſita ſpeciali motiōe dei Tūc ſic. Omnis actꝰ bonꝰ ⁊
virtuoſus diſpōit nos ad grām/vel acqrendā vel augmētandā. ſi ſal
tem ſit bn̄ circūſtantiōatꝰ. Sꝫ talis ē actus huiꝰ meditatiōis deuote
Igit̄ ⁊c̄. Maior ē ſatis ꝺclarata. Siūr ⁊ mior. qꝛ talis actꝰ ē actus
virtutiſ/religiōis ſeu latrie. Veꝝ eſt tn̄ q̄ h̄ diſpoſitō (ſꝫm btīn Tho)
nō ē meritoria gr̄e/ſaltē de ꝯdigno. Tū qꝛ deus nō dat grām iā dig
nis exñtibus/ſꝫ p grām eos ſaĉ dignos/cū ſit ſolus q̄ pt̄ facere mū
dum ꝺ ī mōo ꝯceptū ſemie. Tū qꝛ gr̄a ē merēdi pncipiū nō terminꝰ.
Secus ē de augmēto gr̄e poſt grām habitā. qꝺ hō p actꝰ bonos (ſic
⁊ gloriā) mereri pōt/etiā ex ꝯdigno. Hinc Augꝰ. ꝺt q̄ caritas mere
tur augeri/vt aucta mereaſ pfici. Ecce q̄re dicebaſ in p̄ſata ꝓbatiōe
ſeu ꝯfirmatiōe q̄ actus bonꝰ diſpōit ad grām acqrendā vel augmen
tandā/licꝫ differēter vt tactū ē. ❡ Ex qbus ōnibus ſatiſ patet q̄tu
or vtilitates huiꝰ meditatiōis ſeptē doloꝝ virginis. ❡ Dicebaſ aūt
nōnter in p̄ſata ꝓpōne ſcōa huiꝰ ordinis q̄ tāgit de hac meditatiōe
Certiſ cū oratiōibꝰ ꝺuota tēplatio qꝛ ñ ſufficit ſimplex ꝯtemplo ī pura
ſpeculatiōe ꝯſiſtēs/ſic accidit multiſ ī qbus (teſte yſydoro) ꝓuolat in
tellectꝰ/ſequiť nulꝰ aut tardꝰ affectꝰ Tales cni ſunt ab itra mono/
culi oculo ſolo itellectus viētes ⁊ aliū (ſcꝫ affectus) claudētes ſeu in

terrenis occupātes/ꝛ fortaſſis vtrunq̨. Juxta illud pſalm. Oculos
ſuos ſtatuerunt declinare i terraꝫ. Reqrunt͛ ergo duo ad hanc ꝯtē
plationem que in dicta ꝓpoſitiōe tangunt͛. Unum in corde aliud in
ore. In corde requirit͛ affectus ſeu deuotio. q̄(ſcd̄m btm̄ Tho. ſcd̄a
ſcd̄e. q. lxxxij) eſt quedā ꝓmptitudo bōe volūtat͛/ad ea q̄ ſunt diuini
cultus Uel(ſcd̄m Hugonē de ſcō victore) eſt feruor bone volūtat͛/
quē mens cohibere nō valēs cert͛ manifeſtat inditijs ¶ Huius
cauſa ꝑncipalis de᷒ eſt qui(ſcd̄m Ambroſiū ſuper Lucā) quos dig
nat͛ vocat ꝛ quē vult religioſum facit. ꝛ ſi voluiſſet ſamaritanos ex
indeuotis deuotos feciſſet. Sed cauſa intrinſeca eſt meditatio bōa
Juxta illud pſalmi. In meditatione mea exardeſcet ignis. ſcꝫ deuo
tionis. Inter ceteras autē meditationes que cor ad deuotionē i cen
dūt. meditatio paſſionis xp̄i eſt ꝑcipua. Et ita ſignū eſt duri cordis
qn̄ quis paſſionem xp̄i ſine deuotione recolit/aut p eā ad d̄uotiōem
nō accēdit͛/nec in lacrimas ꝓrūpit. Chriſti nempe paſſio(ſcꝫm vnā
cōſiderationem) nos mouere dꝫ ad triſtitiā ꝛ fletū cū videlꝫ ꝯſidera
mus q̄ntitatē pctōꝝ nrōꝝ ꝑ qb᷒ oportuit chriſtū tāta pati. Et cū atten
dimus ad maximas ꝛ pene infinitas penas q̄s paſſus ē. q̄uis ſcꝫm
aliam ꝯſiderationem(puta attēdendā maximā ei᷒ charitatem q̄ po
ſuit aīaꝫ ſuam ꝑ inimicis) ꝛ vtilitatē ſeu fructum q ex ea ꝓceſſit.
nos letificat ꝛ ad gaudiū ꝓuocat. vt non ſolum ex dolore ſed etiā
ex gaudio lachrime ꝓrūpant. ſcꝫm quod dicit͛ d̄. Thobia ꝛ ei᷒ vxore
ꝙ fleuerunt p̄ gaudio vt ptꝫ Thobie. xi. c. ¶ Acquirit͛ etiā hec de
uotio p exercitium bonoꝝ opm̄. Juxta illud ꝓuer. xiij. Anima labo
rantiū impinguabit/ſcꝫ pinguedine deuotionis/ſicut homo caleſit la
borādo Patet ergo ꝑmū ꝙ reqrit͛ ad ꝯtemplationē ex pte cordis.
In qua nō ꝑua hui᷒ fraternitat͛ ſingularis excellētia notat͛/q̄ nō in ex
teriori ope nec i ſupficie verboꝝ: ſed ope excellētiſſimo cōtēplatiōis
deuote(de quo ſcribit͛ Luce. x. ꝙ Maria optimā ptē elegit) ſingu
lariter cōſiſtit. Dico notāter ſingulariter. qꝛ nulle aut pauce alie frat
ernitates in tam excellenti medulari meditatiōe/ſed poti᷒ in verbis vl͛
opib᷒ īterdū ſiet͛ ꝯſiſtūt. ¶ Nō caret etiā hec nr̄a fraternitas hmōi
verbis aut opib᷒ qꝛ ad ꝯteplatiōeꝫ verā q̄s aſſumit/ꝑter id ꝙ ex pte
cordis reqrit͛/aliō ē ex pte oris Et iō d̄r certi cū orōib᷒. ¶ Pro
cui᷒ pticule declaratiōe/nota primo ꝙ nō ē neceſſe orōnem ſaltē ſin
gularē ꝛ ꝑuatā ſic nec ꝯtēplatiōm eē vocalē. Poſſūt eni d̄s ꝛ ſcti
laudari ꝛ orari ſola mēte. vtpote ab angelis ꝑma ad chorum. xiij.

Si linguis hoīm loqr ⁊ angeloꝝ. De q̄ua locutione tractat beatus Tho. pma pte ſue ſūme. q. cvij. Angeli eni in ſua natura nō habēt corp⁹ nec loquēdi iſtrumēta. Jdeo vocaliter nō loquūt/niſi forſan in corporib⁹ aſſūptis. Jn quib⁹ non ē pprie locutio vitalis ⁊ vocalis. ſꝫ aliquid ſimile locutioni humane formāt: quod etiā ſine corporibus aſſūptis in aere facere poſſent/formādo ſonos ſimiles vocib⁹ hominū De hoc vide btm̄ Tho. pma pte. q. li. articu. iij. Jtē a mens deus interdū ſola mente laudat ⁊ orat. Et non ſolū a mutis: ymmo etiā bñficiū loquele hñtes interdū ſola mēte ēm laudāt ⁊ orāt. Ut de anna legit i. reg. i. q loqbat in corde ſuo nec labia eius mouebantur Et de moyſe cū vocalit tacēti dixit dñs/ Quid clamas ad me: Exo. xiiij. ❡ Dixi notanter ſupra tē. loqndo de orōne ſingulari ⁊ priuata. Nā (ſcḋm btm̄ Tho. in q̄rto ſcipti. diſ. xv. ⁊ in ſcḋa ſcḋe. q. lxxxiij.) Duplex eſt oratio. ſcꝫ cōis ⁊ ſingularis Cōmis ē q̄ p miniſtros eccle in pſoā totius populi fidelis deo publice offert Et hec debet eē vocal vt ppl'o inoteſcat, p quo offert. Et iō rōnabilit iſtitutū ē vt miniſtri eccleſie hmōi orōnes/etiā alta voce pnūciēt vt ad noticiā oīm puenire poſſent. ⁊ vt ſuā itēciōeꝫ ↄiungāt orātib⁹. ⁊ cetra. Sed ſinglaris orō q̄ fit a quacūq3 perſona priuata/ſiue p ſe ſiue p alio/nō requirit de neceſſitate q̄ cum voce pferatur Poteſt enim fieri ſine voce vel vocaliter ſcꝫm affectum orantis. qui non eſt ad hoc ex ſuo ſtatu vel alias aſtrictus. Quod dico, ppter eos qui ad horas cāonicas vel alia ſuffragia obligant. que vocaliter dicende ſunt.

Adiūgim⁹ āt rationabiliter vocē laudi vel orōni etiā priuate. q̄tuor de cauſis ſcꝫm beatū Tho. ſcḋa ſcḋe. q. pallegata. ar. xij. Primo ad attētiōm l' itentiōm maiorē excitādam vel ↄſeruādaꝫ. Per vocē enim itādum itētio orantis vel laudātis magis pſeruat ne euaget ⁊ mens magis tenet ad vnū ſi verba orantis affectui ↄiūgant. ❡ Scḋo ad maiorē feruorē vel deuotiōm. ⁊ vt mēs magis eleuet ⁊ inardeſcat i deū. q2 p exteriora ſigna ſiue vocū ſiue alioꝝ factoꝝ mouet mēs hominis ſcꝫm apphenſiōm ⁊ p ↄñs ſcꝫm affectiōem/dicēte btō Aug⁹. ad pbaꝫ. q̄ verb ⁊ a ijs ſignis ad augendū deſideriū ſcm̄ noſipos actius excitem⁹ ❡ Tercio fit h addicio vocis ex q̄daꝫ redūdantia ab aīa i corp⁹ ⁊ ex vehemēti affectiōe ſeu vehemētia deuotiōis i orāte. ex q̄ fit vox vt ſeq̄t. q2 mot⁹ ſupioꝝ viriū ſi ſit fortis naturaliter/ad iferiores redūdat. Sic pꝫ in Dauid cū dixit Letatū eſt cor meū. ⁊ exultauit ligua mea. Similit ⁊ in btā virgie. cū pre gaudio cantando.

Magnificat aīa mea dñm . Addidit. Et exultauit ſpūs meus.id ē extra ſaltauit. Sic ergo cū mens orātis vel ↄtēplātꝭ accēdit . i ſlet⁹ voces ꝛ iubilos etiā inↄſiderate oculi ꝛ ligua ſepe ꝓrūpūt .
¶ Quarto fit hec additio vt de ligua deo ſatiſfaciamus debitum iuſticie eidem reddēdo:cui nō ſolū corde ꝛ corpe ſꝫ omnib⁹ mēbris ſeruiēdū ē.qꝛ totū ꝙ habꝫ homo hꝫ a deo ꝛ ſic de⁹ ipē magis hono ret .qđ fit dū corde ꝛ ore pſalli⁹ . ¶ Offeram⁹ ğ p xp̄m hoſtiā lau dis.i.fructum labioꝝ nr̄oꝝ. Ad hebre.xiij. Et ſic Oſee vltimo redde mus vitulos labioꝝ nr̄oꝝ q vituli nichil aliud ſunt ꝗ̄ mot⁹ labiorū cum voce laudis. ꝛ pauſa/vel cū aſcenſu ꝛ dſcenſu vocis ſicut fit in cantu.vt dīt dñs Albertus in libro de officio miſſe
¶ His itaqꝫ de cauſis ꝛ ſimilib⁹ ad ꝓpoſitū redeundo pͨcipue vt cum maiori attentiōe deuotione vel affectione et honore ꝛ gratiaꝝ actiōe ſeptē virgis dolores ↄtēplemur.hui⁹ fraternitatꝭ inſtitutores huic cōtemplatiōi certas orōes (puta ſeptem Pater noſter ꝛ ſeptē Aue maria/vt ſingulis dolorib⁹ vnū Pater nr̄ ꝛ vnū Aue maria co aptetur: Abſqꝫ tn̄ ꝗcūqꝫ pena ſeu obligatiōe)pite addiderūt. Dico ſine obligatione vel pena qꝛ ſiquis etiā de hac fraternitate ſolo cor de virgis dolores cōtēplaretꝭ ſine ꝗcūqꝫ orōne vel voce nō peccaret Similiter nec q plures orōnes ſupadderet. ¶ Quare autē hmōi orōnes/ſcꝫ Pater noſter ꝛ Aue maria plus aſſumuntꝭ ꝗ̄ alie/cauſa adeſt in ꝓmptu Tum qꝛ ſunt ceteris breuiores /ꝛ p ↄſequēs facili ores atqꝫ ↄmuniores.vt ab ōnib⁹ faciliter ſciātꝭ aut addiſcātꝭ quem admodū ꝛ hec fraternitas eſt ōnib⁹ cōis Tum qꝛ ſunt ceteris fecun diores. In his eni deus ꝛ btā virgo maxime laudantꝭ.ymmo qcqd laudis eſt i alijs hic implicite ↄtinetꝭ.ꝛ oīa tam in hac vita ꝗ̄ in alia tā ſpūalia ꝗ̄ corpalia nobis neceſſaria petūtꝭ ꝛ requiruntꝭ . Tum qꝛ ſunt ceteris excellētiores. Nam orō dñica ſcꝫ Pater noſter excellit alias i auctoritate doctoris qꝛ a ſolo deo dictata a chriſtoqꝫ ꝓpella ta.os eni dñi locutū ē Nā xp̄s eſt os patris.quod (ſpū ſcō dictāte) verba q̄ i ea ↄtinentꝭ pͥmo ꝓtulit.vt pꝫ Luce.xi. A nouoqꝫ ſrmōis genere/ſinclari ve dilectōis noīe/inaudita antiquitus laude/tantam inchoat orōnē cū dicit Pater noſter. Sup quo Aug⁹ Multa dicta ſunt i laudem dei i ſcriptura ſacra.nuſꝗ̄ tn̄ inuenitꝭ pͨceptū poplo iſra helitico vt diceret pater noſter.aut oraret patrē deū. Et breuitꝭ tāta eſt fecūditas diuinoꝝ miſterioꝝ in hac orōne dñica.vt ſacerdos ſtās in altari nō audeat ſine licētia dicere: Pater nr̄.ymo pͥmittit dicēs.

preceptis ſalutaribus (id eſt eccleſiaſticis vł apoſtolicis) moniti. ⁊
diuina (id eſt chriſti) inſtitutione formati. audemus dicere. Pa/
ter noſter. quaſi dicat populo. non auderem ad tantorū miſterioꝝ
enarrationē os meū aperire ex me vocādo patrē deū. niſi ex ꝑcepto
eccłe vel xp̄i inſtitutione Hec de recōmēdatiōe orōis dn̄ice breuiter
dicta ſint. ¶ Reſtat de laude ſalutationis angelice aliquid
differēdū. Hec enī mirabilē virginis ⁊ filij laudeꝫ ꝯprehendit. ꝓpterea
q̄ (ſcḋꝫ Bernardū) a tota trinitate in ꝯſiſtorio euſdē ē dictata. digito
dī ſcripta. ⁊ viri ḋ fortiſſimis palatij ad ꝯferēdū virgini delegata. q̄ q
deuote repetit/tenet locū gabrieł ⁊ quodaꝫ ſingulari mō (id ē ſpūali
ipi⁹ virgis oſculo) iteꝝ generat i ea dei filiū/aut ſaltem i ſe ipo p vir
gis ſalutate auxiliū q̄ ſcḋꝫ Bern. ad eā loquētē. Eſt tibi q̄ſi oſculū
o virgo btā ſalutatio āgelica. quotiēs enī ſalutaris totiēs oſcularis
Quid plura? Dū eā deuote dici⁹: celū ridet. angeli letāť. ipaqꝫ virgo
adeo delectať/ꝙ ad cātādū ꝓ letitia atqꝫ nos reſultādum ꝓuocatur.
In cuius ſignū poſt ſalutationē angeli mox elizabeth reſultare vo/
luit. ⁊ ꝓ gaudio cecinit. Magnificat aīa mea dn̄m Et. ⁊c. Qui plā
de laudē vtriuſqꝫ ſeu expoſitiōe ſcꝫ Pr̄ nr̄ ⁊ aue mari. habere cupit.
requirat alibi. ¶ Nō ē tn̄ hic ſilētio ꝑtereūdū. ꝙ i eccłis i ꝗb⁹
hoc inſignē ꝯfraternitatē de ſeptē btē virginis dolorib⁹ exordiū ſūpſit
⁊ in dies ꝯtinuať/certa alia ſuffragia (ꝑcipue miſſe ⁊ anniuerſaria)
hijs ſupaddūť. Nā ſabbato ān dn̄icā in ramis palmaꝝ fit hui⁹ frater
nitaťi (ymmo potius doloꝝ ſeu cōpaſſiōis beatiſſime virgis) ſolēpne
feſtū. miſſaqꝫ ſolēpnis ꝯcātať. cui⁹ officiū tā miſſe q̄ꝫ horaꝝ pulcrū ⁊
deuotū poſt finē huius opis inſereť. Verū ē tn̄/ꝙ ſi feſtū ānūtiatio
nis dn̄ice in eodē ſabbato palmaꝝ aut feria ſexta ꝑcedēte occurrerit
tunc ħ feſtum certa feria poſt octauas paſce transfert. Duo deniqꝫ
anniuerſaria ſolēpnia ſinguł ānis. vnū poſt feſtū purificatiōis. aliud
poſt aſſumptionis ꝓ defunctis frafb⁹ incohoata ſūt. Det ds vt ꝯtineať
et multiplicentur ad laudem dei et virginis. Amen

¶ Et tn̄ de hac ſcḋa ꝓpoſitione huius ſcḋi ordinis.

¶ Tertia ꝓpoſitio ſeu concluſio huius ſcḋi ordinis ⁊ per ꝯńs
totius noſtri quodlibeti ad principale queſitum reſponſiua

Quicūqꝫ igiť in ħ extremo tpe in quo dies mali ſunt ḋ. vij.
virginis doloribus nouam inchoarunt fraternitatem vel
acceptabunt: non ſunt ſiniſtre diiudicandi ſed potius cō/
mendandi. non paruam quoqꝫ mercedem. reportabunt.

h Ec ꝯcluſio tria ſupponit ⁊ tria dicit/ q̄ ſingillatim ⁊ eo or
dine quo tāguñ ſunt ē clarāda. Suppōit eni ṗmo ꝙ iā ſumꝰ
i extremo tpe. Pro quo nota ꝙ tēpꝰ ꝓp̄e loquēdo/ ſcȝ ꝑ
ē mēſura motus ṗmi mobil̄ ⁊ oīm tpaliū (d̄ quo pħs loquit̄ quarto
phiſicoꝝ) habuit ṗncipiū i mūdi initio/ cū ṗmū mobile moueri cepit.
habebitqȝ finē in reſurreccione ⁊ añ iudiciū qñ motus celi ceſſabit
Tēpꝰ ḡ illud quod imediate p̄cedet hūc finē dicit̄ extremū/ ſeu vltia
etas huiꝰ vite/ ſcȝ qȝ mūdus in ſex etates diuidit̄. Prima fuit ab
Adam vſqȝ ad Noe Scd̄a a noe uſqȝ ad abrahā. Tercia ab Abra
hā vſqȝ ad Dauid. Quarta a Dauid vſqȝ ad trāſmigr̄tiōeȝ babilōis
Quīta a trāſmigr̄tiōe babilōis vſqȝ ad xp̄ȝ . Sexta a xp̄o vſqȝ ad fi
nē mūdi. Eſt aūt vna alia vtpote ſeptia q̄ hīs nō ānumerat̄. ꝓ eo ꝙ
nō niſi pꝰ finē mūdi icipiet et durabit iᵉtnū. Itaqȝ cum huius ſexte
etatis ⁊ vltime ꝓ hac vita mille quadringēti nonagita ⁊ q̄tuor anni
ptrāſierit. cū etiā dudū dixerit Apl̄s ṗma ad Corinth. x. Nos ſumꝰ
in quos fines ſecloꝝ deuenerūt. Et btūs Joh. quito. ca. ſue ṗme co
nōice. nouiſſima hora eſt/ id nouiſſima etas: Nulli miꝝ eſſe dz/ ſi in
extremo tpe nos iā eſſe referamꝰ Hoc p̄cipue attēto ꝙ mūdꝰ iſte iaȝ
totalit̄ ſtat in q̄dā ꝓrogatiōe ḡtioſa ⁊ ꝯditionali obtēta p beatā vir
ginē ſb̄ ſpe correctiōis ⁊ ꝯuerſiōis hoīm p btōs pr̄iarchas duoꝝ or
dinū/ ſcȝ dn̄icū ⁊ frāciſcū/ ac eoꝝ frēs/ qñ Xp̄s añ ducētos nōagita
annos vel circiter viſus eſt in aera cum tribꝰ lanceis ignit̄ velle de
ſtruere mūdū ꝓpter habūdātiā iīqtatum. Sed p p̄ces virgis mr̄is du
os p̄fatos prēs offerētis ⁊ allegātꝭ ꝙ p eoꝝ vitā ⁊ p̄dicatiōeȝ mūdus
ꝯuerteret̄. Fuit placatꝰ ⁊ mutauit ſentētiā ſȝ nō ꝯſiliū. Dicēs ꝙ ſi
p iſtos duos ordines mundꝰ ꝯuerſus aut correctꝰ fuerit tādeȝ ꝑibit
nec pcet ālꝰ. Cū ḡ mōi ꝯuerſio aut correctio ab illo tpe pua fuerit
aut falsē trāſierit: plurimiſqȝ ac ḡuiſſimis pctīs iā mūdus habundȝ. ⁊
(quod dolēt referēdum ē) ordies p̄fati/ q vniuerſum orbē doctrina
ſana ⁊ exemplis bonis illuſtrare. ⁊ q̄ſi aureum efficare deberēt: pro
maiori p̄te in deformatiōeȝ lapſi/ paꝝ ꝓficiunt. ymmo potiꝰ ſcādali
ȝāt/ ad vlterātes verbum dei/ queſtores ⁊ bulatores potiꝰ q̄ȝ p̄dica
tores effecti. d̄ qbus magis eſt lugēdum q̄ȝ aliud dicēdum. ſeqt̄ cia
re (ōībꝰ iſtis attētꝭ ⁊ multꝭ alijs ſignis de fine mundi i ſcripturis p̄
nuntiatꝭ illud p̄cipue qȝ dixit xp̄s Math. xxiiij. ꝙ i fine mōi habun
dabit iīqtas ⁊ refrigeſcet caritas multoꝝ/ ꝙ tēpꝰ i quo ſumꝰ pōt dici
extremum. Nichil igit̄ hic aliud reſtat/ ñ ſoluere argumēta q̄ militāt
i oppoſitum/ ⁊ q̄ i ṗncipio tituli tacta ſunt ꝯtra ṗmum p̄ſuppoſitū.

¶ Ad ꝑmum ergo dicendū / ꝙ tēpus ꝓprie dictū / put ē menſura motus ꝑmi mobilis / nō erit eternū. ſed habebit finē cū motus celi ceſſabit / ſicut ⁊ mūdus vt dictū eſt. In verbo autē pſalmiſte dicēti de damnatis ꝙ erit tempus eoꝝ in ſecula. ibi capit tps large ꝓ cūcta duratione. in q̄ ē alternatio / quēadmodū erit in damnatis / q trāſibūt ab aquis niuiū ad calorem nimium vt ptꝫ Iob xxiiij. Et dr illd tēp' diſcretū nō ꝯtinuū Se9 ius ē de beatis in gloria. vbi eſt ſtabilitas ⁊ permanētia / ſtatuſqꝫ oīum bonoꝝ aggregatiōe pfectus. ⁊ ita eoꝝ glia nec tēpore diſcreto nec ꝯtinuo ſed eternitate mēſuratur. Et ſimiliter capit temp' large in alia auc̄te que habet Baruch. iij. vbi dr de deo ꝙ pfecit terram in eterno tpe. q2 terra a pte poſt durabit in eternū. ſicut ⁊ alie mūdi ptes principales Iuxta illud Eccl. primo Terra in eternū ſtat. qd intelligendū eſt quoad ſuā ſubſtāciam / ſec' quo ad eius q̄litates ſecundū quas dr. Mathei. xxiiij. ꝙ celum ⁊ terra trāſibūt. ſcꝫ in mūdi renouatione. q2 ſcꝫm q̄litates renouabūt ⁊ melioꝛabunt ¶ Ad ſecundū ꝯcedo totū añs cū ſuis ꝓbatiōib' videlicet ꝙ tempus determinatū / puta annus vel dies finis mundi i ſingulari ē icert' ⁊ a nobis icognitus / ⁊ ꝙ de die ⁊ hora determinate nemo ſcit neqꝫ angeli in celo neqꝫ filius / ſane intelligēdo vtpote. q2 nō ſcit a ſe. vel q2 nō ſcit a nobis reuelādū. Cū quo tn̄ ſtat i veritate ꝙ illud tps in quo ſum' eſt extremū put declaratum ē. q̄ntus q̄diu adhuc durabit. aut qn̄ antixp̄s venturus ſit / nec p rationē naturalē / nec p ſcripturā ſacram / nec p certa ſigna hoc tēp' determināta ſcire valeam' / ymmo audeo dicere ꝙ nec p reuelatiōeꝫ ētā adhuc habuimus (put aliqn̄ Colonie in ꝓmotione cuiuſdā doctoris in qua de antixp̄o agebat) latius declaraui. vt ptꝫ ex quodam tractatulo ſeu quodlibeto deſup ꝯfecto / quod dudū ipſum ⁊ multi cōicatū extitit. Et q̄uis qdā religioſus (cui' nomē ⁊ religionē ꝓpter caritatem ⁊ reuerentiā ſui ordinis ſubticeo) ꝓfacta dicta mea poſtmodū impugnauerit. tēpuſqꝫ determinatū antixp̄i p̄dixerit / atqꝫ eū iam fore natū aſſeruit: tn̄ q2 coēm ſcole theologice doctrinā relinquēs / dicta ſua nō in ſcriptura ſacra. ſꝫ ptim in aſtrologia (que multos fantaſticos effecit) pti i reuelatiōib' icertꝫ ⁊ min' bn̄ ꝓbatꝫ / q̄ ſepe nūero mltos decepūt (p maiori pte fundat / q2 deiqꝫ ꝯcerti ⁊ mirabilib' ſigis i breui vti aſſerit) venturis mētionē facit. q̄ qd veritatꝫ habeāt / vel probabiū euēt'. Hinc ab ei' īpugnatiōe ſeu vlteriori replica hic ſupſedeo totū relinquēs dño deo in cuius manu ſunt tempora noſtra.

¶ Ad tertiū dico q̄ fili⁹ dei in medio annoꝝ d̄r icarnat⁹ nō q̄dem accipiēdo mediū ſcḋm eq̄litatem tpis p̄cedentꝭ ⁊ ſubſequētꝭ: ſꝫ ſolū p interpoſitionem/ſicut index d̄r eſſe in medio manus. q2 nō eſt in prī cipio nec in fine. Et ſic xp̄us d̄r reſurrexiſſe i media nocte Et ſimilr natus i medio ānoꝝ mūdi/q2 nō in principio nec in fine/ſꝫ in aliquo tpe intermedio/licet nō ſcḋm eq̄litatem vt dictū eſt.
¶ Ad q̄rtū dico/q̄ veꝝ ē ſcripturā ſacrā de q̄buſdā nouiſſimis die bus piculoſis mētiōn facere. Sed q2 illi dies nō ſuccedēt ſeu cō/ tinuabūt. q2 demū in eadē etate in q̄ ſum⁹ (puta ſexta ⁊ vltima hu⁹ mūdi erūt/⁊ cū h̄ tribulatiōes quedā ſeu picula/p pte iā incboa/ rūt/q̄uis ignorem⁹ quātū durabūt. vel in quāta q̄ntitate ſeu ḡuita te fient. Hinc tā tps illud q̄ nr̄m d̄r extremū Qḋ aūt d̄r Mathei xxiiij. q̄ niſi breuiati fuiſſent dies illi ⁊c̄. nō ē intelligēdū q̄ſi dies ſint breuiores tūc (ſcꝫ tpe antixp̄i) q̄ʒ mō/q2 q̄ntitas diei cauſat̄ ex mo/ tu ſolis qui ē vniformis/ſed dies accipiūt̄ ibi p tpe/q2 tps illi⁹ tri/ bulationis erit breue nec durabit. vltra tres ānos cū dimidio. vt ha bet̄ Danielis. xij. vbi d̄r q̄ durabit p tps ⁊ tempora ⁊ dimidiū tpis intelligendo de tempore pſecutiōis antixp̄i dūtaxat/ſecus de alijs tribulationibus. ¶ Cauſa aūt huius breuitatis ſubdit̄/cū ē r/ Non fieret ſalua omnis caro. Vbi caro accipit̄ p homie. ſicut ibi verbū caro factū ē. q̄ſi diceret. nullus homo fieret ſaluus/ſi eēt lōgū p̄dicte tribulatiōis tēpus. Negatio eni poſtpoſita huic ſigno vniuer ſali ois fac ipſum equpollere ſigno vlī negatiuo/q2 ois nō/tantū valꝫ ſicut nullus. Vn̄ ſubdit̄/q̄ ppter electos breuiabunt̄ dies illi/ne ex tribulatiōis magnitudine a veritate decidāt. Hec de p̄mo p̄ſuppoſi to hu⁹ ꝯcluſiōis ſcꝫ d̄ extremo tpe. ¶ Seq̄t̄ ſcḋm p̄ſuppoſitū/ ſcꝫ q̄ iā dies mali ſunt. Qḋ verbū pōt tripl̄r expōi. Nā i ſacra ſcrī ptu ra dies tribus de cauſis mali vocāt̄. Primo mō loquēdo d̄ malitia cul pe. Et ſecūdū h̄ dixit Daniel vni ſeni peſſimo/eiuſdē. xiij. Inuetera te dieꝝ maloꝝ. Scḋm quā acceptiōm/haud dubiū qui tps nr̄m ſeu dies iā mali ſint. vt iā verificet̄ illud p̄ma Jo. v. Tot⁹ mūdus i malig no poſit⁹ ē. Nā tāta ē aq̄ꝝ (.i. pctōꝝ inundātia) vt iā diluuiū ſpūale h̄re vidēamur. Iux̄ illḋ. Verūm̄ i diluuio aq̄ꝝ multaꝝ. Cor nēpe impij (vt dicit̄ yſa. lvij.) ē q̄ſi mare ferueēs qḋ qeſcere n̄ pōt. Olī iſte aq̄ pctōꝝ dā/ riſſime duas ripas l' diccas ſeu aggeres h̄re ſolebāt. ppt̄ qs hoies a pctīs retrahebāt̄ nec tū̄ inundabāt. ſcꝫ timorē dī. que (teſte ſalomēe) declinat ois hō a malo. puer. xv. Et pudorē mūdi ſeu vrbanitatis pctī

De quo dicit gētilis Seneca. Si ſcirē deos ignoſcituros: etiā pec/
care erubeſcerē. Sȝ ꝓh dolor hmōi vite tpe vident totalr diſſipate
ꝛ dirupte. Jā eni nō ē timor dī añ oculos hoīm. Jam (teſte Bern.)
Pudet ablui ꝛ nō pudȝ inquinari. Jā in aīs de mulꝫ verificat illud
Jere. iij. Frōs mulieris meretricis facta eſt tibi/noluiſti erubeſcere
Quid plura? certe hodie ipletū cernim⁹ illud Oſee. iiij. Nō ē veri/
tas. nō ē mīa/nō eſt ſcīa dei in terra. maledictū mēdaciū/homicidiū
furtū/ꝛ adulteriū inundauerūt. Ecce diluuiū. Sequit ibidem Et ſāg
uis ſanguinē tetigit. qḋ fit qñ pccā peccatis hoīes ſupaddūt. Libera
(inquit pſalmiſta) me de ſanguinibus. Sicut eni p ſanguinē veſtis
inquinat: ita aīa p peccata. Et (qḋ peius eſt) iam mutat⁹ ē color opti/
mus. iordanis ꝯuerſus ē retrorſum. vt virtutes tanꝗ̄ vitia ꝯdempnē
tur. reꝓbant irrideant. vbi ꝯtra vitia ꝓ virtutibus reputant: ꝛ lau/
datur peccator in deſiderijs anime ſue. Sed de hijs magis cū Jere
mia gemam⁹ ꝙ̄ amplius loquamur.

¶ Scḋo mō exponi poteſt illud dies mali ſūt. de malitia pene
ſeu miſerie. Et ſcḋm hͦ ſcribit ꝓuerbiorum. xv. Omnes dies pauperis
mali. Itē Eccleſiaſtici. xi. Malitia vni⁹ hore obliuionē facit luxurie
mḡre. Similr cū pharao quereret a iacob quot ſunt dies annorū vite
tue: rñdit/dies pegrinatiōis vite mee centū triginta ānorum ſunt pui
ꝛ mali: ꝛ nō puenerūt vſq ad dies patrū meorum. vt patet Geñ. xlvij.
vbi dies ſuos vocat pmo dies pegrinatiōis. Tum qꝛ p maiori pte
vite ſue fuerat pegrinatus. ſcȝ in meſopotamia. egypto ꝛ terra cha/
naan. ꝛc. tū qꝛ tota vita pñs nō ē niſi quedā pegrinatio/reſpectu cele/
ſtis patrie. Non eni habem⁹ hic manentē ciuitatē ſȝ futurā inquirim⁹.
Hebre. xiij. ꝯfitentes qꝛ pegrini ꝛ hoſpites ſumus ſup terrā/eiuſdē
xi. Scḋo dr dies ſuos puos vel reſpectiue. qꝛ quis eēt centū trigin
ta ānorum: tñ ad dies patꝝ ſuoꝝ nō puenerat/maxie Abrahe qui vixit
centū ſeptuagintaqꝫ ānis. ꝛ yſaac q vixit. clxxx. Hec patet i Ge/
neſis. xxv. Uel ex humilitate dr dies ſuos puos/pp negligētias in
eis ꝯmiſſas. pp quas tps ꝛ dies pdim⁹/nec eos ꝯputare deberem⁹/cū
de ānis nr̄is eſt queſtio. Secus eſt de illis in qbus nr̄am ſalutē op
ati ſum⁹/ſȝ illi ſunt rari vel pauci. ¶ Ad hͦ ꝓpoſitū refert holkot
ſup libro ſapie de quodā a quo cū quereret quātū vixiſſet. rñdit vixi Et
cū replicaret ei ꝙ queſtio nō erat an vixiſſet/ſȝ quantū Ri. vixit metri
ce. Dū vixi dixi quantū vixi tibi dixi. Dās intelligere in hac dictiōe
vixi (ſȝ in Algoriſmo) ꝙ decē ꝛ ſeptē ānis vixiſſet. Et quis annoſus

foret/illos tñ dũtaxat in qbus vixerat ꝛ penitẽtiã egebat/nõ alios
in vanitatib' ꝛ voluptatib' ꝯſumſerat:ꝯputabat.q2 viuere in pctis
ſcꝫm Bern.nõ eſt viuere ſꝫ vitã ꝯfundere ꝛ appꝛinquare vſqꝫ ad por
tas mortꝭ. ¶ Dicit.iñ.Jacob ꝛ magis ad ꝓpoſitũ ꝙ dies eius fu
erũt mali.ꝛ h̃ ꝓpter malũ pẽalitatꝭ/ꝙ ĩ vita ſua paſſus fuerat.Pꝛio
ſ.in pſecutiõe fratris ſui Eſau.Scđo.ex longa ſeruitute apud laban
Tertio ex violatiõe Dyne filie ſue.Quarto extrãſgreſſiõe Ruben
ꝑmogeniti ſui q fedauit ſtratũ eius.Quĩto ex venditiõe Joſeph ſeu
amiſſione eius/de qua fuit inꝯſolabiliꝭ turbat'.Sexto ex ſterilitate
terre chanaan.Hec õnia in diuerſis capl'is libꝛi geneſeos patẽt.

¶ Tertio põt expõi h̃ verbũ nõ de malitia culpe vel pene(ꝓprie
loquẽdo de pena)ſed de impedimentꝭ certis ad bñ agendũ qbus in
hac vita ſepenũero ĩuoluimur.ꝛ que reſpectiue q2 videlꝫ impediũt
nos/vel retrahũt a bono)mala dñr.Et h̃ mõ loquẽdi vtiꝭ apl'us ad
ephe.v.cũ dt.Redimẽtes tps/ſcꝫ bõis opibus iſiſtẽdo/habita op/
tunitate tpis.qm dies mali ſunt.i.q2 frequẽter ex impulſo ĩpedimẽta
ſupueniũt.Et ita exponũt cõiter doctores·Scđm h̃ etiã põt itelligi
illud Math.vi.Sufficit diei malicia ſua.Chriſt' eñ in illo capitl'o
modicũ añ ꝓhibuit ſollicitudinẽ ſupfluã tpaliũ/vtpote diuitiaꝝ veſti
mentoꝝ deliciaꝝ cibi ꝛ potus.ꝛc̃.Et ad reuocandũ hoĩes ab hmõi
ſollic tudine(que multũ impedit ꝓfectũ ſpũalem)multa allegat/di/
cẽs inter cetera.Pꝛimũ q̃rite regnũ dei ꝛ iuſtitiam eius ꝛc̃.Et poſt
addit.Nolite g̃ ſolliciti eſſe in craſtinũ.id eſt in futuꝝ/loquẽdo õ ſol
licitudine ſupflua ſeu inoꝛdinata.Craſtinus eñi dies ſollicit' erit ſi/
bipĩ.Jd eſt tps futuꝝ habebit ſollicitudinẽ ſibi ꝯgruam ꝛ debitaꝫ.
quia ex variatiõe tpis occurrũt varia fienda/õ qbus hoĩes debẽt
tũc ſollicitari.Et ꝓpterea ꝯcludit finaliter ſufficit diei malitia ſua.i.
cuilibꝫ tpoꝛi ſollicitudo ſua.que dr malicia q2 ẽ boni impeditiua.q̃
uis etiã ſit aliqñ culpabilis vel penalis/ſecundũ ꝙ magis vel mi'
eſt eſtuãs ꝛ inoꝛdinata.Nec in ſtatu innocẽtie quouiſmõ fuiſſet.

¶ Patet g̃/quõ hĩs tribus mõis dies noſtri mali ſenſeantꝭ.q2
videlꝫ aut pccis aut miſeriis ꝛ penas aut inoꝛdinatꝭ tpaliũ ſollicitu
dinib'/pleni ſunt.¶ Taceo h̃ de die nouiſſimo de quo horrẽda in
ſcripturis dicũtꝭ.puta ꝙ erit dies ire.dies calamitatꝭ ꝛ miſerie.dies
vlcionis ꝛ vindicte.ꝛ breuiꝭ dies mala ꝛ amara valde.Cõtra hanc
debem' nos armare(ſcđm qđ ſcbitꝭ Ephe.vi)Jnduite vos armaturã
dei vt poſſitis reſiſtere in die malo/et in omnibus perfecti ſtare.

Armatūra dei ſunt virtutes ⁊ bōa opa. ꝑceptū mīe. pꝰ Jocūdus hō
qui miſeret̄ ⁊ ꝯmodat. diſpōit ſermōes ſuos ī iudicio. ¶ Et hec ſuf
ficiāt de dieb' malis / dūmō argument̄ in ꝑncipio tituli facti contra h̄
ſecūduʒ ꝑſuppoſitū ſatiſfiat. ¶ Ad pmū igit̄ dicēdū ꝙ oēs dies ſe
cundū ſe ⁊ in ſua natura ſunt boni / nō mali. Cū quo tñ ſtat / ꝙ q̄dā
fuīt ineis mala ab hijs q tēpori (ſaltē in pte) ſbdunt̄ / puta ab boni
bus / dico ī pte / ꝑpt̄ liber arbitriū. Et p h̄ facilit̄. ij. argumētū ſoluit̄.
Nō enī peccata ſubiectant̄ ꝑpe in tpe. nec inquināt ipm intriſece:
ſʒ ē denoiatio ab extrinſeco / puta a malitia q̄ fit ⁊ eſt in hijs qui tem
pori ſubdunt̄.
¶ Ad tertium quod fundatur in illa auctoritate Eccleſiaſtes. vij.
Ne dicas qd putas cauſe eſt ꝙ priora tēpora meliora fuere q̄ʒ nunc.
Dicēdum ſcdm Lirā ꝙ pri' ⁊ poſteri' in tēpore pñt accipi dupliciṫ.
vnomō ſcʒ diuerſa tpa. quor vnuʒ ē poſterius altero / ſicut tp' natu
re lapſe fuit pri' tpe legis date. Et tēp' legis date tpe legis gratie
Et ſic tēp' legis date melius fuit ꝑcedēti tēpore. qꝛ tunc data fuit
lex diuina ⁊ multa alia beneficia / ad hoc ꝙ hoīes magis ꝓmouerēt
in dei cognitiōem ⁊ amorem. Et adhuc multo plura ⁊ maiora exhi
bita ſunt tēpore grē. Ideo q̄rere q̄re priora tempora fuerunt meliora
q̄ʒ ſequentia / eſt ſtultum qꝛ talis q̄ſtio ſupponit manifeſte falſum /
ſcʒ ꝙ priora tempora fuerunt ſequentib' meliora ¶ Alio modo
accipit̄ pri' ⁊ poſteri' in eodem tempore ſcdm diuerſas ſui ptes. Et
ſic prima ps temporis nature lapſe fuit melior. poſtea vero tempore
Noe ceperunt mala multiplicari in terra. Similiter pria ps tēporis
legis date. viuēte enī Moyſe Aaron ⁊ Joſue / ⁊ alijs ſenibus qui
viderāt mirabilia dī in deſerto / ppl's iſrae' (de quo principalit̄ loquit̄
Salomō) ſtetit in cultu diuio. ſʒ p' eor mortē ꝯclinauit ad ydolatriā
vt patʒ in libris Judicum ⁊ regum. Et vltimo negauerunt xpm Et
ſimilit̄ dicendum eſt de tpe grē. qꝛ in primitiua eccīa fuerunt plura
miracula ⁊ dī bñficia ⁊ hoīes meliores q̄ʒ mō ⁊ adhuc peiorabunt̄
circa ant. xpī aduentū. ſcʒ ꝙ ꝑdixit xps. Math. xxiiij. Et ſcʒ hoc
priora tpa meliora fuere q̄ʒ ſeq̄ntia ꝯparando ptes priores iſtuʒ tpor
ad poſteriores. In eiſdem tamen temporibus. Sed Salomon (hoc
non obſtante) prohibet inquirere cauſam huius veritatis. quia qui/
dam propriam maliciam et inconſtantiam ſeu impacienciam in
deum (qui eſt actor temporum) retorquere volebant. quod erat
blaſphemia. Hec ex Lira.

¶ Ex cuiꝰ dictꝭ poteſt ſolui quartū argumētū. Nam accipiēdo pꝰ
⁊ poſteriꝰ ſecūduꝫ diuerſa tpa (p̄cipue ꝯpando tps legis gře ad tpꝰ
legis date vel nature) fateor ꝙ aliqñ fuerūt dies peiores ꝙ̄ nūc tam
intēſiue ꝙ̄ extēſiue/etiā loquēdo de malitia tam culpe ꝙ̄ pene. Sꝫ
ꝯpando tpus i quo ſumꝰ huiꝰ vltime etatꝭ ad p̄mā ptē vel medium
eiuſdē tēporis ſecꝰ eſt. ſaltē quoad certas circūſtantias q̄ aggrauāt
pctā/qꝛ ex certa ſciētia vel malitia magis peccamꝰ ⁊ audatiꝰ atqꝫ in
peccatꝭ magis inardeſcimus ⁊ īueteramur ⁊ ea ſup̄ modū multipli
camꝰ. Poſſet etiā h̄ dici ꝙ nō loquimur ꝯpatiue/cū dicimꝰ ꝙ dies iaꝫ
mali ſunt. ſꝫ poſitiue. vt declaratū ē/ꝑpter illā triplicē malitiā que
in eis iā appet. ſed vtrū maior vel minor p̄ceſſent ſubticemꝰ.

¶ Tertio p̄ncipaliter p̄ſupponebat nřa ꝯcluſio vltima. nouā frater/
nitatē de ſeptē virgis doloribꝰ inchoatā. de q̄ nō incōgrue ⁊ ſub bre
uibus q̄tuor tāgenda ſunt ſcꝫ pſone inchoātes: tps/locꝰ/⁊ modus
De pſonis h̄ dūtaxat dicā/ꝙ p̄ncipalis huiꝰ fraternitatꝭ inſtitutor
eſt ſpūs ſanctꝰ/a quo ē ōne bonū ymmo ōnis bona cogitatō. qꝛ ſcꝫm
Apl'm. ſcda ad Corinth. tertio, Nō ſumꝰ ſufficiētes cogitare aliqd a
nobis q̄ſi ex nobis/ſed ſufficiētia noſtra ex deo eſt. Ip̄e quippe ē q
(ad honorē ſue matris ⁊ ꝓ noſtra ſalute) q̄buſdā deuotꝭ pſonis ad
huc vt puto viuētibꝰ/quoꝝ nomīa vtinā in libro vite ſcripta ſint/hu
iuſmodi fraternitatē ⁊ deuotionē inſpirauit. ⁊ in nomīe Illuſtriſſimi
Auſtrie ⁊ Burgūdie Archiducis Philippi in ſue iuuētutꝭ flore iſig
niri voluit/ip̄o cū nondū ſue etatꝭ quītūdecimū attigiſſet ānum/vbi
iam ꝯpleuit ſextūdecimū huiuſmōi fraternitatē benigniſſime accep/
tante ⁊ in eadē pſeuerāte. Qua ex re ⁊ mirari numē in iuuene ſimul
⁊ amare poſſumꝰ. vtpote adoleſcētē p̄ncipem hijs ſalubrimis p̄nci
pijs elucere. Sperantes ꝙ auxilio virgis. ꝑ quam (vt i noſtro patuit
prologo) reges regnant ⁊ principes iuſta decernūt: ꝙ erit illꝰ imita
tor. De quo ſcribitur yſaye. ix. Vocabitur nomen eius admirabilis
conſiliarius. deus fortis. pater futuri ſeculi princeps pacis. Multi/
plicabitur eius imperium et pacis non erit finis. Super ſolium da
uid ⁊ ſuper regnum eius ſedebit/vt confirmet illud ⁊ corroboret
in iudicio ⁊ iuſtitia/ammodo et vſqꝫ in ſempiternum.

¶ Et hec de perſonis.

¶ De ſecundo (ſcilicet de tempore) ſciendum ꝙ hec fraterni
tas noua eſt. ⁊ ante triēnium vel circiter inſtituta: Et congrue in h̄
extremo tempore in quo dies mali ſunt/et peiores fortaſſis erunt

vt ⁊ dolorib' noſtris dolores virgis ſociemꝰ/⁊ exemplo eiꝰ paciētiā
habeamꝰ.⁊ vt p auxiliū eius diluuiū pctōꝝ ⁊ tribulationū)tpaliūqꝫ
ſollicitudinez i ordinatā (tanqꝫ p archam Noe)deuitemꝰ/⁊ ſic p eā
ꝯſolemur/ſperantes ꝙ ſi fuerīmꝰ ſocij tribulationum/erimus ⁊ cō
ſolationū ⁊ ſi ꝯpatimur:⁊ conregnabimus.
⁋ Venio ad tertiū ſcꝫ locū de quo breuiꝰ me expediendo nota/ꝙ
ꝑut a fidedignis audiuiſſe me recolo/hec fraternitas ſeptez dolorū
virgis in quodaz opido comitatꝰ zelandie qđ Reymerzwale dr/ini
tiū habuit. Deincꝫ vſqꝫ ad inſigne flandrie opidum qđ Brugis dr
in eccleſia perrochiali ſancti ſaluatoris pullulauit.
Poſtmodū in eccleſia collegiata de Abbenbrouck Comitatꝰ Hollā
die vbi p inuocatiōez ipius beatiſſime virgis.⁊ meditatiōez ſeptem
doloꝝ eiuſdem clariſſima ⁊ euidentiſſima miracula ob illoꝝ ꝓlixitatē
hic obmittēda iā claruerūt ⁊ i dies maiora clarēt ⁊ inaudita dmōſtrā
tur.hec tñ iria luce clariora i dcā eccla de Abbenbrouck nouiſſime p
nos viſa palpata ⁊ euidentiſſime dmonſtrata p loci ordinaꝝ recolle
cta ⁊ euidentiſſimis exigentibus ſignis ⁊ apꝓbationibꝰ apꝓbata
obmittere nō valemus ꝯtenta ⁊ deſcripta in ip̄ius ordinarij litteris
auctenticis.quarum tenores tales ſunt.
P Rouiſor ⁊ decanus xp̄ianitatis dñi de voerne Traiecteñ dio/
ceſis. Notum facimus p p̄ſentes.Qꝛ ꝓuidi ⁊ circūſpecti viri
Rectores ꝯfraternitatis meditationū ſeptē doloꝝ beate Marie vir
ginis i Abbenbrouck dicte dioceſis nob hūiliter ſupplicarūt ꝙtenꝰ
in honorem ōnipotentis dei ac ad laudē ⁊ gliam eius itemerate matris
Marie/ac etiā vt xp̄ifideliū deuotio amplius excitetꝛ eos de nō nul
lis miraculis ħ inſeriꝰ annotatis certiores redderemꝰ Nos igitꝛ hūi
libus ſupplicātiōibꝰ dictoꝝ interceſſoꝝ Inclinati/attēdentes ꝙ ipa
glioſa virgo Maria ſit pitiſſima aduocata ⁊ ſinglare refugiū ōnuꝫ
miſeroꝝ ad ipam ꝯfugiētū.ꝑpendētesqꝫ minime ſilentio ſbticēdū.ym
mo taliū diuulgatio nedū ad virgis decorē gliam ⁊ honorem cōducere
creditꝛ.veꝝ etiā ad totius orthodoxe fidei nō mediocre incremētum.
Qua ꝓpter vt relatione nedum laicoꝝ.veꝝ etiam honorabiliū hoꝝ
⁊ ſpūaliū viroꝝ teſtimonijs pcepimus Infra ſcripta miracula notificā
da ⁊ certificāda duximꝰ.videlꝫ Qꝛ cū nup quēdam Corneliꝰ filius
Hugōis in Abbenbrouck ꝓlem quondaz ex ſua ꝯthorali reliqſſet/cui
nō magis ternis ſuis p̄mis ānis videndi vis inniiebat.ꝗ̄ his qbuſ
criſtallinꝰ globus oculans nerius obtinis nexꝰ Inſtar talpe pellicla

uiſt alio ſimili nec natiua cūrabili obſtaclo tegeret/Ñ ecq̃ ꝑles vix
vmbrā pcipet clariſſimo viſu facta ē. Cū dicta ꝑles mī nocte q̃dam
ſomnolēte ſe ad q̄etez ꝯuertiſſet noctna viſiōe ſe ꝑpulſam ſentijt ꝙ
ſi btāz virgiez de ſeptē doloꝛib' in Abbenbꝛouck trib' cereis lūmi/
nibus hōraret ꝯſolaret. Ñācq̃ latentē noctnaz mōitiōm hmōi trina
nocte ſuſtinuit. nec ꝑmā ſcdāz ue extiauit q2 leue tm̄ ſātaſma accidiſſe
crederet. Cūq̃ filiā ſuā ocloꝝ doloꝛē i dies magis ac magis accreſce
re pcipet/ꝛ ipam ꝓ magna egritudine ocloꝝ doloꝛe i lecto laborātē
relinquēs btām virgiez ſepedictā de doloꝛib' in dicta ecclā de Ab/
benbꝛouck poſt tertiā in ſompno pceptam monitiōm adijt ac tria lu
mīaria cū ꝑcibus ꝛ oꝛōnib' ꝛ cādelis cereis accēſis ꝛ ibidem ante
ymaginez virgīs dimiſſis domū rediēs/filiā ſuaz ꝑ⁹us cecam egritu
dine laſſatā iam in domo ſua clariſſime illūiatam nec q̄uis paſſi
one laborātez compit. Ex hocq̃ virgini idulgētiſſime igētes ꝓ ſua
facultate gr̃ās egit. Quod cū ſic eueniſſet eadē mulier ter etiā no/
cturno ſpū pulſa/Curatū loci adire/eūq̃ de h̄ miraculo certiorē fa/
cere iuſſa eſt/que ſua tarditate id differēs cū lōge ab ecclā moraret.
in ꝑpinquū celebre feſtū eidem ſuo paſtoꝛi nūciare ꝓpoſuit. Verum
minas terne monitiōm expaueſcēs/vtpote ſi nō ad reuelatiōm ꝑpa
ret diffoꝛtuniū ḡuius ꝑpter h̄ icurreret. ꝑfate monitiōi acquieuit. Idq̃
ꝑ maioꝛi roboꝛe i diuerſis publice i ambōe diuulgari ꝛ ſermociari
fecit. Interim accidit ꝙ q̄daz mulier morā tenēs in Loꝛēdijck dicte
dyoceſis q̄ multo tpe ḡuiſſimos ſuſtinuit doloꝛes in vno oclo tādez
q̄dam nocte dū mēbra ſua ſopoꝛi redderet nec plene doꝛmiēs neq̃
ōnino vigilās venit in mentē q̄ten' illūinaret ꝛ cereū oculū offerret
ymagini btē Marie virgis de ſeptez doloꝛib' in p̄dicta eccleſia de
Abbenbꝛouck/q̄ diſſimulās ſuū ſompnium adimplere/doloꝛ oculi in
dies magis ac magis augmētabat/tādem recoꝛdata ꝑcis ſompnij
ad ecclām añdictā ꝯfugit cādelam ꝛ oculū cereū offerēs. qđ cū feciſ
ſet ſtatim doloꝛ oculi receſſit/ꝛ ſe ſanatā de dicto doloꝛe ſentiebat.
Que poſtq̄ȝ egreſſa fuit de dicta eccla venit ad quoddaz hoſpicium
in dicta villa de Abbenbꝛouck Vbi dū hoſpita ab ea iq̄reret ad qđ
veniſſet. p̄dicta q̄ ſibi ꝯtigerāt ꝛ quō/de ſanatiōe oculi enarrauit. q̄ð
cū ipa hoſpita pcipet q̄ q̄ndā filiā habuit triū annoꝝ a Natiuitate
claudicantē cogitauit intra ſe ꝙ ad honoꝛē virgis Marie dictā yma
giez ð doloꝛib' illūinaret cū cādela cerea dimidie libꝛe. Qð cū feciſ
ſz dcā ꝑles q̄ p⁹ claudicabat rcō trāite ābulabat ꝑvt ð ꝑñti ōmb' pȝ.

¶ In fidem ⁊ teſtimoniū oīm ⁊ ſinguloꝝ ꝑmiſſoꝝ ſigillū noſtrum
ad cauſas quo vtimur duxim⁹ apponendū. ⁊ p Notariū nr̄m iuratū
ſubſcribi. Anno dn̄i Milleſimo q̄dringenteſimo nonageſimoq̄rto
die nona menſis Auguſti.
Sic ſubſcriptum. Martinus Petri Notarius vt ꝑmittitur ſſꝫ.

¶ In multis deniqꝫ alijs locis (vt in opido inſigni Ant
werpieñ. Harlameñ ⁊ ſic de alijs) hec noſtra fraternitas pullulaſſe
iam fert / ſpatiūqꝫ ꝙ ſuas alas a mari vſqꝫ ad mare extēdet: ⁊ dila/
tabit ab occidente in orientē. qr de diuerſis mūdi ptibus / vtpote de
Anglia. Almania. Gallia ⁊c. plurimi ad eā anhelant / īformari cupi
entes / ⁊ h̄ qōlibetū ꝓ ampliori informatiōe ꝑſtolantes. vt ſic tādeꝫ
illud euāgelicū verificet eulogiū. Math. viij. ɔſcriptū. ꝙ m̄lti ab ori
ēte ⁊ occidēte veniēt ⁊ recūbēt cū Abrahā ⁊ yſaac ⁊ Jacob i regno
celoꝝ. Abraham iterp̄tat pater multitudinis. yſaac riſus vel gaudiū
Jacob luctator vel ſupplātator. Regnū vero celoꝝ eccleſiā ſignat
militantē. Quid eſt ḡ ſcḋm hūc ſenſum recūbere cū Abraham ⁊ yſa/
ac ⁊ Jacob in regno celoꝝ. niſi i eccl'a militāte cū gaudioſa multitu
dine huius fraternitat̄ cōicare militare ⁊ eis ānūerari: ¶ Ex quo
patꝫ ꝙ lōge ab intentiōe hui⁹ fraternitat̄ recedūt. q eam in vna dū/
taxat eccl'a religiōe vel capella / aut in vno ſolo loco / limitare vel arta
re volūt / populi ɔcurſum / aut fortaſſis tpale lucrum ſeu mūdi gloriā
querētes. Tales eni receperūt mercedē ſuā. ⁊ ab hac fraternitate ꝓ
cul ſunt expellēdi. Cum eni (diuino teſte dyonſio) bonū q̄to cōmūni
us tanto diuini⁹: multo melius eſt ꝙ ip̄a virgo cū ſuis dolorib⁹ mul
tis in locis colatur ⁊ veneret / ⁊ ꝙ hec fraternitas ſit ōibus ɔmūis
ꝙ ve illuminata quo ad locum ⁊ ſtatum perſeueret. Nec obſtat ꝙ
alique eccleſie adeo pauperes ſunt / vt ymaginem nouam fraternita
tis huius (vtpote virginis glorioſe) ad inſtar illius quam beat⁹ Lu/
cas depinxiſſe fertur / habere nequeant. Nam hec ymago nō requi/
ritur de neceſſitate ſed ſolum de bene eſſe. Nullaqꝫ eſt eccleſia quā/
tumcūqꝫ pauper vel parua / q̄ aliquam virginis ymaginem non ha
beat. Qui ḡ ymaginem virginis ſimilem illi quā lucas depinxit nō
habēt ⁊ huic fraternitati annūerari cupiūt: apud ſe ⁊ abſqꝫ ymagi/
ne dolores virginis meditentur ⁊ orent. aut ad aliam virginis yma
ginem ſe diuertant. quoniam perinde eſt / cum laus ſeu honor qui
fit ymaginibus non ad ymagines ſed ad prothotipum (ſecundum
Damaſcenum) id eſt ad principale figuratum referatur.

¶ Poſtremo de q̃rto ꝛ vltio qꝺ erat h̄ p̄ſupponēdū/ſcʒ de mō inſti
tutiōis hui⁹ fraternitat̄/ꝛ q̃liter eā ingredi cupiētes ſe hēre debeāt
Sciēduʒ ꝙ qcūqꝫ hui⁹ fratnitat̄ deuot⁹ cultor eſſe curauerit.ꝛ eius
modū ſcire ac bn̄ practicare voluerit/vt fraternitatē de Roſario ſeu
capelleto virgis attēdat ꝛ modū ei⁹ igrat necēe ē.qm̄ ad iſtar illi⁹ h̄
ōnino fūdata eſt. Nulla eni in ea ē obligatio/nec in igreſſu/nec i.p
greſſu vel egreſſu.nec ad dandū aliqꝺ tpale ꝯmodum/nec ad aliqd
ordādum quinymo ſi q(qꝺ abſit)p eam vellēt extorq̃re pecuniā aut fa
cere eā q̃ſtuariā tāq̄ pſeudo ꝓph̄e vitādi forēt.ꝛ a tāta fraternitate
excludēdi. Atqꝫ fortaſſis ab ipa virgine glo̅ſa puniēdi.vtpote q ſue
fraternitat̄ puritatē ꝛ ſpūalitatē ifıciētes ꝛ maculātes g̃uiſſime pec
cāt.ꝛ tāq̄ ſacrilegi iudicādi ſunt.ſʒ ipa in h̄ p̄ſe ꝯſiſtit/ꝙ q ſemel
vel bis i ebdomada vel meli⁹ ſingul̄ dieb⁹ ſeptē p̄ſſtos virgis dolo
res meditari voluerit/cuilʒ vnū pr̄ nr̄ ꝛ vnū aue maria ꝓ ſe ꝛ ꝓ ōni/
bus ꝺ fraternitate adiūgēdo/ꝛ oēs ꝯfratres virgini ꝯmēdādo:oim
bonoꝝ fraternitat̄ q̄ p illā ebdomadā vbiqꝫ locoꝝ fiēt pticeps erit.
Qui vero h̄ obmiſerit/nec qꝺ dictū ē fecerit:nō peccabit qdem nec
mortalit̄ nec venialit̄/ſʒ bn̄ficijs dicte fraternitat̄ ꝓ illa ebdomada
carebit. ¶ Ad tollēduʒ aūt a ſcrupuloſis ōnem ꝯſciētie remorſuʒ
aut ſcrupulū nouerit vniuerſi ꝙ ꝓ hmōi ꝯtemplatiōe nō reqrit̄ ōter
minatus locus vel ſitus.ymmo nec dies ꝛ hora. Sʒ pōt fieri in omni
loco ſiue ambulādo/ſiue ſedendo/ſiue geniculādo/ſiue iacēdo/ꝛ in
q̃cūqꝫ die vel hora/dūmō an̄ finē ebdomade in q̄ qs cupit ſic hōra:e
virgieʒ ꝛ ſue fraternitat̄ pticeps fieri/ꝯpleat. Sil̄r nec reqrūt̄ ōter/
miata verba nec ōtuminatus ordo doloꝝ in ꝯtēplando.ſʒ ſufficit ꝙ
vnuſqſqꝫ ꝓut nouit/ꝛ q̃licūqꝫ ordine voluerit/illos dolores(etiam
abſqꝫ qbuſcūqꝫ verbis)vtcūqꝫ ꝯtemplet̄. Qꝺ dixeri ꝓpter ſimplices
vel ſcrupuloſos hn̄tes de hmōi dolorib⁹ certos libellos.q fortaſſis
ordine ꝯgruo aut pfecte eos nūerare ſeu ꝯtemplari nō nouerūt/aut
nō putāt ſe ſatiſfeciſſe/donec ſingl̄a verba ſuis i libellis ꝯſcripta ple
gerint/qꝺ falſuʒ eſt. Nō ē inſup h̄ neceſſaria q̃liſcūqꝫ noīm inſcptio
aut cuiuſcūqꝫ ſigni vel mēorialis delatio/ñ fortaſſis de bn̄ eſſe vt pa
tuit.ꝛ eo fine vt in libro vite inſcribamur.ꝛ vt tantā deuotionē mēo
rie ꝯmēdemus.dicētes virgini cū pſalmiſta. Fac mecū ſignū i bonū.
qnymo vnuſqſqꝫ iter deū ꝛ virgieʒ ac ſeipm̄ id poterit exercitiū aſſu/
mere/ꝛ p ſeipm̄ eiuſdē fraternitat̄ ꝯfratrib⁹ ānūerari. Quid plura:
Profecto hec fraternitas adeo facil̄ ꝛ cōis eſt vt nēo ſit(etiā mut⁹)

q ſe de impoſſibilitate aut alio quocūq; colore excuſare valeat. Nemo
mūq; eſt q ſe abſcōdere a calore ei⁹ debeat. Nēminē eni reſpuit: ſz
omēs cuiuſcūq; ſtat⁹ ↄditiōis aut fortune vel ſex⁹ recipit. vtpote pau
pes ⁊ diuites/iuuenes ⁊ ſenes/religioſos vel ſeculares/ſanos vel i
firmos/ymo etiā mortuos dūmodo aſſit q p eis hmōi dolores ↄtēplet
¶ Ex quo pz q in hac fraternitate quilibz ↄfrater pt aliū ſibi ami
cū vnū vel plures viuū vel mortuū (etiā abſq; ſcitu ei⁹) eidē fraternitati
icorporare ⁊ bñficiox ei⁹ pticipē efficere. dūmō. vij. virgīs dolores (
cuilibet ad iūgendo vnū Pr nr ⁊ Aue ma. ſemel in ebdomada p eo
meditet ſ aliū ſubiugare. Silr pt quis negligētia aut occupatiōe aliq̄
ppeditus in loco ei⁹ qui hec faciat. Sed refert valde iter illū q cūq;
hāc fraternitatē p ſe acceptauit ⁊ pfatos dolores cū illis Pr nr et
Aue maria. p ſeipm meditat⁹ ē. Et eū viuū vel mortuū/q dūtaxat p
aliū/facientē hec p eo/huic fraternitati eſt incorporatus. Quē primus in
eternū ⁊ poſt mortem ſuā māet pticeps fraternitatis. nec opz aliquem
aliū ãplius hec facere p eo. Sed ſcōs puta ille q nūq; p ſe accepta
uit. ſed ſolū alius p eo nō māet pticeps. nec in vita nec poſt mortē.
niſi quis in exercitijs hui⁹ fraternitatis quō quo dictū ē) pſeueret p eo.
¶ His ſic pſuppoſitis ⁊ vtcūq; declaratis/venio ad principale qd i pdic
ta ↄcluſiōe tāgebat qd etiā i tres ptes ſubdiuidit. Prima ē t. q hui⁹
fraternitatis cultores nō ſunt ſiniſtre diiudicādi. Scda qd veniunt cō
mēdādi. Tertia q nō puā mercedē reportabūt. Prima ⁊ ſcda vnica
⁊ breui rōne ſumpta ex prius dictis ſic probari ſeu declarari pt. Qui
cūq; faciunt opus bonū virtuoſum ſeu religioſum ⁊ bñ circūſtātiona
tum/ad dei ⁊ virgīs glorioſe honorē ⁊ laudē atq; multox ſalutē or
dinatū: nō ſunt ſiniſtre diiudicādi/quin poti⁹ ↄmēdādi veniūt. Sed
ſic ē d cultorib⁹ ſeu inſtitutorib⁹ huius fraternitatis Igit ⁊c. Minor
ſatis pz ex ſupdictis Silr ⁊ maior. q tñ adhuc ſic pt declarari Et po
q tales nō ſint ſiniſtre diiudicādi. qz ſi de indifferentib⁹ (id eſt d his
q bñ ⁊ male fieri pñt) nō licz nobis ſiniſtre diiudicare ſz eā i meliorē
ptē i terptari debem⁹ Iuxt illud Math. vij. Nolite iudicare ⁊ non
iudicabi. vbi dīt glo. q nō licz dubia interptari in pei⁹ ſz bñ i melius
multo magis opa bona ⁊ virtuoſa atq; ad gloz dei ordinata/ſiniſtre
diiudicare phibemur. Sz heu vide quō (obmiſſo alio diiudicādi mō
nobis ↄmiſſo ⁊ ad modū neccāio) intumur i vetitū dedit nempe dūs
nobis auctoritatē ymo pceptū nosmetipſos (nō alios) diiudicādi
litas hui⁹ delegatiōis ⁊ auctoritatis/p nūtiū ſuū apſtm prima ad Corh. xi.

nobis dirigēs ⁊ dicēs ꝙ ſi noſmetipſos diiudicarēmꝰ: nō vtiq; iudi caremur. ymmo p ſeipm ꝓhibēs ne alios iudicemus. Et tñ hmōi ꝓ prie diiudicatiōis cauſam nobis cōmiſſam negligēt ⁊ dāpnabiliter poſtponimꝰ/aliā iuriſdictiōz ꝓhibitā (⁊ q̄ ad nos nō ptinet) vſurpan tes/Hinc iuſte apſs in epſa ad Romāos actit nos rep̄hēdit dicēs Eiuſdē xiiij. tu qs es qui iudicas alienū ſeruū: Et eiuſdē ij. in quo eni aliū iudicas teipm ꝯdēpnas. ¶ Scd̄o d̄claratꝰ illa maior quo ad ſcd̄ā ſui ptē vilz ꝙ tales ſint potiꝰ ꝯmēdādi vel honorandi. tū qr honor (ſcʒm p̄hm) ē p̄miū virtutiſ/ſeu opis virtuoſi. tū qr ſeruire deo regnare ē. Eſt eni opꝰ honorificū ⁊ maxime nobilitatiſ ⁊ recōmēdati onis. In cuiꝰ ſignū btūs Tho. in p̄ma pte ſue ſumme q̄ſtione. cviij. articlo. vi. in ſolutione ad p̄mū argumētū dicit. ꝙ ordines angeloꝝ quoꝝ noīa ſumūtꝰ ex ꝯuerſiōe ad deū vel eiꝰ ſeruitio (ſicut ſunt ordi nes ſup̄me ierarchie: ſcʒ ſeraphin: cherubin ⁊ thrōꝝ) p̄cellunt alios ordines/quoꝝ noīa a platione ſumuntꝰ/ſicut ſunt ordines ſcd̄e ierar chie/vtpote dn̄atiōes virtutes ⁊ ptātes. vł etiā p̄cipatꝰ. qr ī āgelis potiꝰ ē d̄o ſubici q̄ȝ inferiorībꝰ p̄eſſe. Hec ex beato Tho. Et ita ad ꝓpoſitū. ſeruire d̄o vel virgini debite in ope virtuoſo ⁊ ad cultū diui nū ptnēte (ſicut fit ī hac fraternitate) ē nobiliſſimꝰ actꝰ ⁊ d̄i ī honore digniſſimꝰ Si eni dn̄oꝝ tēpaliū ſeui dn̄i vł domicelli iā dicātꝰ/nulliq; vel pauci ſeui vocitētꝰ. verbi gr̄a ⁊ almanice der kuchēmaiſter. Jück der protmaiſter. der kelner maiſter. ⁊ ſic de aliȷs multo magis regis regum ⁊ regine celorum miniſtri dn̄i vocandi ſunt. ⁊ veniūt ſup̄ mo dū ꝯmēdādi. Addidi aūt notātꝰ ī dicta maiore/⁊ bn̄ circūſtātionatū qr bonū (teſte p̄ho) ē ex īteg̃ cā. malū āt ex ſingulis circūſtantȷs. ¶ Tertia ps ⁊ vltia nr̄e ꝯcluſiōis ꝙ vilz tales ſi paruā mercedē re portabūt/ex p̄dictiſ ſatiſ nō videtꝰ. qr q opꝰ bonū ⁊ laudabile ac virtuo ſum ad hōrē d̄i vł virgis faciūt: merētꝰ ⁊ mercedē reportabūt. Cū dꝰ ſit a d̄o liberalꝰ/iuſtꝰ ⁊ piꝰ vt nullū bonū irremūeratū (ſic nec nullū malū) ipunitū relīq̄t Poſſʒ etiā h̄ ps mltiſ auctātibꝰ corroborari. Prio p id ꝙ ſcbitꝰ ſapie. iij. ꝙ bōoꝝ laboꝝ (cuiuſmōi ē iſte) glōſus ē fructūs Itē eiuſdē. x. Reddidit deꝰ iuſtis mercedē laboꝝ ſuoꝝ Itē ſcbitꝰ luce x. ꝙ dignꝰ ē opariꝰ mercede ſua. Vn̄ ⁊ ip̄a glōſa virgo d̄t illud Ecc leſiaſti. xxiiij. q elucidāt me vitā etnā hēbūt. Quid eni ē eā. elucida re. n̄ eā ī cordibꝰ hoīʒ reddere clariorē ⁊ ſeip̄m ad alios ad āpliorē virgis d̄uotiōēʒ excitare: Dixi āt notātꝰ. nō puā mercedē. tū qr ihs filꝰ ſyrach Ecci. li. d̄ſe refert dicēs. Modicū laborauı/⁊ iveni mihi

multã regẽ Tũ, qꝛ ſi illi q ita laborãt (vt dictũ ẽ) mercedẽ reportabũt Igit̃ q magis laborabũt/maiorẽ/q maxime maximã/ꝑ regulã tho picã. R eputo aũt h̃ opꝰ icboãtũ hãc fraƭnitatẽ vel cultoꝝ eiꝰ nõ puũ. ymmo maximũ/tã extẽſiue ꝙ itẽſiue. Extẽſiue qdẽ ꝓpt̃ multitudiẽ ꝯfratꝝ ꝛ boꝝ ſpũaliũ/vtpote ꝯtẽplationũ orõnũ ꝛ ͤuotionũ q̃ ide ſe quũt. ꝛ i dies ãplius multiplicabũt. tũ qꝛ nota placẽt. tũ qꝛ dolores ꝛ geſtꝰ virgis adeo dulces ſunt ꝛ pij. ꝙ fideliũ corda facilit̃ alliciũt. Iux̃ illa Cãticoꝝ. i. Trahe me pꝰ te. curremꝰ i odore vnguẽtoꝝ tuoꝝ Et ex h̃ ſeqt̃/ꝙ iſtõ opꝰ itẽſiue ñ ẽ minimũ ſʒ maximũ/ſaltẽ i genere ſuo. Tũ qꝛ opꝰ ẽ vite ꝯtẽplatiue q̃ actiuã excellit. tũ ex pte materie/ qꝛ ẽ ð ipa virgĩe ꝛ eiꝰ dolorıbꝰ ac geſtibꝰ pĩſſimis/q̃ a nullo illuſtriũ vicit̃. ꝛ q̃ ſup oẽs ãgeloꝝ choros exaltata ẽ. Itaqꝫ vt verbis ſapiẽt vtar q̃ Ecc̃. ii. ſcbũt: Opamini oẽs opꝰ illõ ꝛ dabit vobis dñs merce dẽ vrãʒ i tpe ſuo. Gaudete vos q hãc fraƭnitatẽ icboaſtĩ aut accep taſtĩ/qm̃ merces vr̃a copioſa ẽ i celis. Math. v. Vẽh ei q cũ pieta te ꝛ lachrymis/virgis dolores recolit̃ ipa õt id qð Iere. xxxi. ſcptũ ẽ. Quieſcat vox tua a ploratu ꝛ oculi tui a lachrimis. qꝛ eſt merces opi tuo. Quieſcat iquã/vt ñ icõſolabilit̃ õfleas. ſʒ gaudiũ tuũ doloꝛi immiſceas/ſb ſpe ꝑtecte mercedis. aut ð dolore ꝛ lachrimis gaudẽdo aut ad inſtar Thobie ꝛ eiꝰ vxoris te hñdo/q (vt õ patuit) ſuo recupa to filio cepeſt flere ꝑ gaudio. Letitia nẽpe ſeu gaudiũ mẽtĩ (ſcđm be tũ tho. ſcđa ſcđe. q. lxxxij. ar. iiij) ẽ effectꝰ ðuotiõis. Iux̃ illõ ꝙ i q̃dã collecta cãtat̃ quos ieiunia votiua caſtigãt. ipa ðuotio ſcã letificet. q̃ tñ lachrimas nõ excludit qꝛ iterdũ ipe lachrime ꝓrumpunt/nõ ſolũ ex triſtitia: ſed etiã ex q̃dã affectus teneritudine/ꝑcipue cũ ꝯſideraƭ aliqð delectabile cũ admixtiõe alicuꝰ triſtabilis ſicut eſt in ꝓpoſito. Nã ꝯtẽplatio ðuota huiꝰ fraƭnitatĩ aliqð ðlectabile) puta dulcediẽʒ ꝛ pietatẽ ipiꝰ virgis/ceteraſqꝫ virtutes q̃ i ſuis claruerit dolorıbꝰ ꝯtiʒ cũ ad mixtiõe alicuiꝰ triſtabil/ſcʒ doloꝝ ꝛ lachriaꝝ eiꝰ Quare ñ mi rũ ſi vtrũqꝫ (ſcʒ dolor ſeu lachryme/ꝛ gaudiũ) h̃ ꝯcurrãt Sʒ qd lõ giꝰ moror: Certe vt finẽ huic ipenã pti/ꝛ more almanico bonũ os faciã: huiꝰ fraƭnitatĩ cultores/ñ ſolũ i alio ſeclo: ſʒ etiã i pñti merce/ dẽ rꝑoꝛtabũt/ſuã h̃ cũ btiſſia virgĩe icboãtes paradiſũ/gra ei ð q̃ ipa plẽa fuit ẽ ſicut paradiſꝰ i bñdcõnibꝰ vt ptʒ Eccl. xl. ¶ Supẽ finalit̃ vt argmẽta ꝯtra ꝑncipalẽ q̃ſitũ i nr̃o quodlibeti ꝑncipio tacta ſoluãt ¶ Ad pͥm itaqꝫ cũ arguit̃ ꝙ ei q ẽ i gaudio pfecto ñ ẽ luctꝰ ꝑteritus ad mẽoriã reducẽdꝰ. Poſſẽ negare illõ aſſũptũ ꝛ allegare in oppoſi tũ id ꝙ ſcbit̃ eccl. xi. In die bonoꝝ ne immemor ſis maloꝝ.

Sed ꝓ ampliori veritatꝭ elucidatiõe poſſum dicere/ ꝙ illud eſt veruꝫ
ꝑ modũ iniurie ⁊ exꝓbationis. ſecus ẽ ſi fiat ꝑ modũ ꝯgratulatiõis ⁊
recõmẽdatiõis Cõmendãdo videlꝫ talẽ ꝓ eo ꝙ in aduerſitate virtu
oſe ſe habuerit. ⁊ ꝯgratulando ſibi ꝙ ẽ miſeria ad felicitatẽ trãſierit.
qꝛ ſicut (teſte Boetio) Infeliciſſimũ infortunij genus ẽ fuiſſe felicẽ.
ſic de maxio dolore vel miſeria ad gloriã perueniſſe feliciſſimũ eſt. Et
ita fit in hac virgis fraternitate/ q̃ dolores eius ꝑ modũ cuiuſdã de
uote ꝯpaſſiõis ꝑmo recolit. ⁊ ꝑ modũ ꝯgratulatiõis ac ꝯmendatiõis
vt cognoſcamꝰ q̃ꝫ virtuoſe in hijs ſe habuerit. ⁊ de tãta glã pꝰ tãtos
dolores eidẽ ꝯgratulemur. Auctoritas deniqꝫ illa muſica ĩ luctu ĩpor
tuna narratio/ nõ ẽ ſic itelligẽda q̃ſi pſona lugẽs qbuſdã bonis me
dijs etiã ſolatioſis (ſuis debitꝭ circũſtantijs) nõ veniat ꝯſolanda. qꝛ
ſcribit Eccl. vij. Ne deſis plorãtibꝰ ĩ ꝯſolatiõe. ſꝫ ꝓpterea dr̃ muſica
in luctu (.i. melodia q̃cũqꝫ) ĩportuna narratio eſt. i. nõ ẽ ꝯueniẽs lu/
gentibꝰ. qꝛ nõ ſunt diſpoſiti ad h̃. nec expedit corã eis/ ſine mode/
rantie qbuſcũqꝫ ſolatijs vti. oĩa ei tps hñt Eccl. iij. Et ſeqꝛ tps flẽdi/
tps ridendi ¶ Ad ſcõm dico ꝙ ſi de xp̃i doloribꝰ fratnitas
bene regulata aliqñ fuerit inſtituta aut in futuꝝ inſtitueret nullo mõ
veniret reꝓbanda/ ſꝫ multꝭ alijs ꝑacceptãda. qꝛ (vti allegatꝭ) dolores
xp̃i fuerũt grauiſſimi ⁊ nobꝭ vtiliſſimi. de eis quoqꝫ necnõ ⁊ de eiꝰ vul
neribus ſacra ſcriptura expꝛeſſe teſtatꝛ. Sꝫ ꝓpterea alie ñ venũt reꝓbã
de. Hec ꝑcipue q̃ vtroſqꝫ dolores (ſcꝫ tã filij q̃ꝫ mrĩs) ꝯplectitur.
¶ Ad tertiũ dico ꝑmo. ꝙ adinuentio ſeu ꝓſumptio nouitatũ (q̃ filia
inanis glĩe ponitꝛ/ ⁊ ad ſupbiam ꝑtinere dinoſcitꝛ) in h̃ ꝯſiſtit/ ꝙ ali/
quis ĩ actibꝰ exterioribꝰ aliqd incõſuetũ facit/ ſine rõnabili cã/ ⁊ ad
oſtentatiõm ⁊ ad laudẽ ꝯſequendã. Sed h̃ ꝓcul ſunt ab hac noſtra
fraternitate. Nã cũ dolores virgis cõtẽplamur/ ⁊ orõnem dñicã ⁊
ſalutatiõem angelicã ſub ſacro ſeptenario nũero (ſub quo quotidie
deũ colimus) replicamꝰ: nihil incõſuetũ agimus. nec ſit h̃ etiã abſqꝫ
rõnabili cã vt patuit. Nec ad oſtentatiõem vel laudem cuiuſcunqꝫ
niſi chriſti ⁊ virginis a quoꝝ laude abſit vt ceſſemus.
¶ Dico ſcdõ ꝙ velle annũerari ꝯfratribus huiꝰ fratnitatꝭ/ ñ qdem
vt btã virgo ſit ſoror nr̃a ſꝫ mater/ nos vero in hac ẽ venerãdo ꝯuenien/
tes eis filij ⁊ inter nos ꝯfrẽs ſumꝰ: nõ ẽ velle eq̃ri ipi virgini nec pa
ri paſſu cũ ea ambulare ſed magis eam honorare. ⁊ ꝑ ꝯñs non eſt
ꝓſumptuoſum. nec talia faciẽs de ꝓſumptione arguendus eſt. Nen
haberẽ tñ ꝓ incõuenientꝭ cũ õni hũilitate dicere virgini id quod dixit

Abraham ad ſaray vxorem ſuam. Gen. xij. Et eſſet pulchra oratio
ad virginem. Dic obſecro q ſoror mea ſis/ vt bene ſit mihi ꝓpter te
⁊ viuat aīa mea ob grām tui. Soror enim nr̄a eſt p naturam. grām
⁊ charitatem. in quibus cū ea cōicamus. licet in gratia charitate ⁊
gloria ac multis alijs longe nos excellat.
¶ Dico tertio q quia hec fraternitas in nullo eſt obligatoria/ ita
patuit. ⁊ p ꝯn̄s non eſt melioris boni impeditiua/ ꝑcipue cū ōnia q̄
ad eam ſpectant facilime ⁊ in breuiſſimo tpe expediri/ aut ſine q̄cū
q3 culpa obmitti poſſunt. Si autē (qḋ abſit) qdā adeo incōſtātes ⁊
indiſcreti exiſtāt/ q obmiſſis magis neceſſarijs ad q̄ obligāt ex q̄dā
ſingularitate nouitates diligāt ⁊ amplectant: tales longe ab inten
tione noſtre fraternitatis cōſiſtunt. ⁊ ab eadem ſunt reiciendi. Vez
q3 in neceſſarijs non ſemp occupamur. ⁊ ea quibus ſepenumero ex
ercitamur vſu vileſcūt ⁊ faſtidium generant. Hinc interdū expedit
vti alternationibus. iam in vno ſpūali exercicio iā in alio/ nos occu
pātes/ ⁊ appetitū quodāmō acuētes ſeu renouātes. In his enī nul
lum iminet picl̄m. maxime qn̄ in ſcptura ſacra bn̄ fundant/ ⁊ qn̄ ad
dei ⁊ virginis honorē ſpectant/ ⁊ cum diſcretione ac debitis circum
ſtancijs fiunt/ ſicut eſt in propoſito.
¶ Ad q̄rtum ⁊ vltimum dicendum q hec nouitas nō ē ſupſticioſa
nec ſupſticioſa/ vt ſatis patuit. Nā valet ad illa tria q̄ in argumēto
tanguntur. ſcꝫ primo ad dei ⁊ virginis gloriam/ vti ſepe tactum eſt.
Scḋo ad refrenatiōez cōcupiſcētiaꝝ carnis Tū ex labore ꝯtēplatiōis
⁊ fuga ocij. tū p auxilium. virgis q̄ eſt virgo virginū ⁊ mater pulchre
dilectiōis. ⁊ toti' caſtitatis. Nā ſi ſolus eius aſpectus corpūs dū in
hac mortali vita degeret (btō teſte ibero) eam intuentes a carnali
tēptatione liberaret: multomagis aſpectus ſpūalis/ q̄ fit p cōtempla
tionem ⁊ deuotionē in hac fraternitate. Valet ergo tertio ⁊ vltimo
ad hoc q mens in deū eleuet p deuotionē ⁊ amorē
Ipa eni p ſcalam Jacob fuit figurata. Gen̄. xxviij. attigens vſq3 ad
celum. q3 p eam mēs nr̄a ſurſum aſcendit/ hic in pn̄ti p grām ⁊ i fu
turo p gloriam. quā nobis ꝯcedere dignet ip̄e ſaluator noſter xp̄s
virginis filius/ merito ſue paſſionis ⁊ ſeptem dolorū ꝑtactorum ſue
matris qui cum patre ⁊ ſpū ſancto viuit ⁊ regnat deus. Amen.

¶ Et ſic eſt finis totius huius
quodlibetice deciſionis.

S AVGVSTI

¶ Sequit officiũ de doloribus
ſeu ꝯpaſſione beatiſſime virgis
marie .cui⁹ feſtũ celebrabit ſab
bato ãte dominicã palmaꝝ . niſi
feſtũ ãnunciatiõis dñice illo die
vel feria ſexta p̃cedente occurre
rit . q2 tũc ãticipabit vel p⁹ dñicã
quaſi modo tenebitur .

In p̃mis veſpis Añ.

Tuam ipſius aiaz ait
ſymeõ ad mariã ptrã
ſibit gladius vt reue
lẽt ex multis cordibus
cogitatiões.pſ̃i.de dña nra.añ.
Egreſſus eſt a filia ſyõ ois decor
ei⁹.añ. Nolite me cõſiderare ꝙ
fuſca ſim.q2 decolorauit me ſol.
añ. Faſciculꝰ mirre dilectꝰ meꝰ m̃
int vbera mea cõmorabit.ã. Ful
cite me floribꝰ ſtipate me malis
quia amore lãgueo. Capim.
c vm eſſet rex in acubitu ſuo.
nardus mea dedit odorẽ ſuum.
Deo gr̃s.hymnus.Aue maris
ſtella.ver. Pone me vt ſignaculũ
ſuper cor tuũ Et ſignaculũ ſup
brachium tuũ

Ad magr.añ. Adiuro
vos filie ihrlm ſi iueniet̃ dilectũ
meũ vt ãnũciet̃ ei q2 amore lang
ueo.pſ̃. Magt . coll.

Dñe ihesu xp̃e qui ſactiſſimã
virginẽ mariã in matrẽ dig
niſſimã elegiſti:cuiꝰ bñdictã aiãz
in vita ⁊ i morte tua dolens gla
dius ptrãſiuit p paſſiõem tuã ama
riſſimã ac eiuſdeꝫ mrĩs tue dilec
tiſſime dolores ⁊ ãguſtias nos
q̃s i vita ⁊ i morte miſericordit
tueri digneris q̃tenꝰ a cũctis cru
ciatibꝰ ⁊ doloribꝰ pꝰ morte libert
reſurrectiõis tue glia pfrui amur.
Qui viuis ⁊ regnas cũ deo pře.
Tpe paſcali ſi placꝫ ſit iſta.Coll.

Preſta nob q̃s oĩps pr ⁊ p̃
cipue iter hec paſcalia filij tui ſo
lẽpnia ꝯtinuata dei genitricis ⁊
virgis marie meõria q̃ ⁊ aſtitit
vulnerata caritate i cruce pẽdẽti:
⁊ nũc aſtat a dextris regia i celo
regnãti Per eũd.Ad mat. In
ui. Dolores gloſe recolẽtes vir
gis.Dñs p nob paſſꝰ ꝫ veite ado
remꝰ.pſ̃. Venite exultemꝰ.hym.
Quẽ tra põtꝰ ⁊c. In p̃ o.noctur.
añ.In lectulo meo p noctẽ q̃ſiui
quẽ diligit aia mea.pſ̃. Dñe do
minꝰ nr̃.añ. Leua eiꝰ ſub capite
meo ⁊ dextera illiꝰ ãplexabit me
pſ̃.Celi enar.añ. En dilectꝰ meꝰ
loqt mihi ſurge ꝑpera aica mea.
pſ̃.dñi ẽ terra.ver. Dñe añ te õe
dſideriũ meũ. Et gemitꝰ meꝰ a te
ñ ẽ abſcõditꝰ¶ Lcões deſeptem
marie doloribꝰ ex ſcptĩ plurimoꝝ
doctoꝝ.⁊ ſit mẽtio d̃ p̃is quq3 do
loribꝰ in p̃mis quq3 lectõibꝰ Se
xta vero lcõ ſextũ ⁊ ſeptimũ dolo
res ꝯphẽdit . ¶ Lcõ.i. Angẽs

Symeõ ait Et tuã ipſiꝰ aiaz
ptrãſibit gladiꝰ.nlla docet
hiſtoria btãꝫ mariã ex hac vita
gladij occiſiõe migrãſſe. ꝓſerti cũ ñ
aia ſed corpus ferro ſoleat interfi

ei. Vñ reſtat intelligi gladiū illū
de quo dr. Et gladius in labijs
coꝝ. Hoc eſt dolorē dñice paſſio
nis aiaꝫ ei⁹ ptranſiſſe. Que ꝛ ſi
xp̄m vtpote dei filiū ſpōte ,ppria
mori. morteq̃ ip̄aꝫ ñ dubitaret eē
deuictuꝝ. ex ſua tñ carne ,pcreatū
nō ſine doloris affectu potuit vi
dere crucifigi. Bernard⁹. Intelli
gendū eſt de gladio ſpūs ſcʒ ver
bo xp̄i dū dixit in cruce Mulier
ecce fili⁹ tuus. Jeronimus. Q:
in pte impaſſibili paſſa eſt pluſq̃
martyr fuit. Tu autem. R.
Egreſſus eſt a filia ſyon ois de
cor eius Depoſita eſt vehement
non habens ꝯſolatorē. ver. Ne
vocetis me noemy. i. pulchram ſʒ
vocetis me mara. i. amarā. q: va'ō
me amaritudine repleuit omp̄s.
Depoſita. Lcō. ij.

¶ Anſelmus

Sed ꝛ tenella hec xp̄e tua
infantia a pſecutorum gla
dijs tuta nō fuit. Ad huc ei iter
dulcia matris vbera ſugēs ōpen
debas. qñ apparuit āgel⁹ inſom
nis ioſep dicēs. Surge ꝛ accipe
pueꝝ ꝛ matrē ei⁹ ꝛ fuge i egiptū
Aug⁹. Putabat infelix tyrann⁹
per ad vētū ſaluatoris ſe a rega
li ſolio detrudēdū. ſʒ nō erat ita
Non enī ad hoc venit xp̄s vt ali
enam glām q̄reret. ſʒ vt ſuam do
naret. Nō venerat vt regnū ter
reſtre accipet ſʒ vt celeſte comūi/
caret Nō venerat ad poteſtates
ꝛ dignitates ſapiēdas ſʒ ꝯtume
lias ꝛ iniurias pferēdas. nō ve/
nerat vt ſacꝝ illō caput dyadem/
te gēmato exorāret. ſʒ vt coronā
ſpineā portaret. nō venerat ut cō
ſtitueret ſup ſceptꝝ magnific⁹. ſʒ
vt crucifigeret illuſus. Jerōim⁹.
Nō igit ioſeph tollit puerum ꝛ
matrē eius vt in egyptū trāſeat.
nocte tollit in tenebris. Criſoſto
mus. Omnis pſecutionis angu
ſtia nox eſt. refrigeriū autē dies.
Idem. Vide q̄t ſtatim ipſo nato
tyrannū inſanire. ꝛ ꝙ mat cū pu
ero ad extraneā effugat regionē
vt ſi tu incipiens alicui ſpūali rei
deſeruire videaris tribulari. non
turberis. ſed ōnia viriliт feras hō
bñs exemplū. Symon de caſſia.
Iam incipiebat cudi gladi⁹ do/
loris. cū tenera ,ples cogeret re/
gū timore egypciacas ,puincias
incolere. Vadit p'gre angeloꝝ
dña. originali relicta patria querit
extraneū incolatuꝫ Ecce regina
mūdi egypciacas ingredit ciuita
tes. nulla iumēcula. nulla pediſſe
qua nec famuloꝝ copia legit cō/
comitata. nō curribus aut equis
ſubuecta. ſed vt paupercula ince
debat Tu autem. Rm.
¶ Torcular calcauit dñs virgi
filie iuda. Idcirco ego plorans ꝛ
ocul⁹ me⁹ deducēs aquas. verſ⁹.
Longe fact⁹ ē a me ꝯſolator cō/
uertēs animā meā. Idcirco.
Lectio. iij. ¶ Ambroſius.

Poſt triduū reperit ihūs in templo.vt eſſet inditio.qꝛ poſt triduū triūphalis paſſiōis ī ſede celeſti.ꝛ hōre diuio fidi nr̄e ſe oſtēdere reſurgēs.qui mortuus credbat. ¶ Grecꝰs. Miranda vero dei genitrix nimis affecta vi ſcribꝰ.q̄ſi cū lamētis inq̄ſitionē doloroſa oſtdit. ꝛ oīa ſic nr̄ ꝛ fi/ ducialit ꝛ humiliter ꝛ affectuoſe exp̄mit dicēs. Fili qd feciſti nob ſic.ecce pr̄ tuꝰ ꝛ ego dolētes q̄re bamus te. Origenes. Cur autē dolentes eū q̄rebant an ex eo ꝙ periret puer an errauerit? Abſit. Nūquid enī fieri poterat.vt pdi tū formidarēt īfantem.quē dn̄m eſſe cognouerant? Sed quō.tu ſi qñ ſcripturas legis queris ī eis ſenſum cū doloꝛe.nō ꝙ ſcripturas erraſſe arbitreris.ſꝫ veritatē quā intriſecus hꝫ q̄ris inuenire.ita il li q̄rebant ihm̄.ne forte relinq̄ns eos reuerſꝰ eēt ad celos.cum illi placuiſſet iterū deſcēſurꝰ. Oportꝫ ḡ eū qui q̄rit ihm̄ nō negligent ꝛ diſſolute trāſire.ſic multi querūt ꝛ nō inuenūt.ſꝫ cū laboꝛe ꝛ dolo re. ¶ Symon de caſſia. Anxia erat mater de filio.ſꝫ cū repperit eum alta agentem in templo in doctorum medio ſedentem.ſtu/ pebat ꝛ exultabat. Tu au. Rm̄ O vos ōnes qui trāſitis p viā. Attendite ꝛ videte ſi eſt doloꝛ ſi cut doloꝛ meus.verſ. Miſerere mei dñe miſerete mei qꝛ multum

repꝰleta ſum deſpectiōe. Attēdite Gloria. Attēdite. In.ij.nocturno: Añ. Botrus cipri dilectꝰ meus mihi in vineis engadi.pſ. Eru/ ctauit.añ. Sicut malus inter lig na ſiluarū ſic dilectꝰ meꝰ int filios pſ. Deus nr̄ refugi. Añ. Sb vm bra illius quē deſiderabā ſedi ꝛ fructus eius dulcis guttuꝛi meo pſ. Fundamēta.verſic. Coꝛ meū cōturbatū eſt dereliqt me virtus mea. Et lumē oculoꝝ meoꝝ.

Lectio quarta.

¶ Anſelmus.

O Dñā quos fontes dicam erupiſſe de pudiciſſimis oculis tuis cū attenderes vnicū filiū tuū innocentē corā te flagel lari.ligari/mactari.ꝛ carnē d̄ car ne tua ab impiis crudelit diſſeca ri. ¶ Augꝰ. Secībar ꝛ ego eū meſtiſſima matr eiꝰ cū mulieribꝰ que ſequute fuerūt eū a galilea miniſtrantes ei. A qbus velut mortua ego tenebar ꝛ ſuſtenta/ bar.quouſq3 puētū ē ad locum vbi crucifixerūt eū cū me.

¶ Bernardꝰ.ponūt crucē ſuper humerū eiꝰ delicatiſſimū.vt portꝫ ipſam. O dñā credo ꝙ tu libēter portares eā ſi poſſes.ꝛ q̄uis nō poſſes tn̄ libent accepiſſes. O q̄ꝫ triſtes ꝛ dolentes ꝛ clamantes ibāt ſctē mlieres ſuſtētātes dñā meā matrē eius.q̄ nō valebat ſe ſuſtinere. Ludolphꝰ carthuſieñ. ¶ Ea vero meſta nī ꝛ meroꝛe

confecta ꝓpter multitudinē ꝓpli
ad minſtre ei nō poterat nec eum
videre iuit celerit̄ ꝑ aliā viam bꝛe
uiorē ⁊ ꝯpendioſaꝫ cum ſocijsꝰ
ſuis ⁊ iohāne. et alios ꝓcedens
valeret ei appꝛimare. Cū aūt eū
poꝛtā ciuitatꝫ in ꝯcurſu viaꝝ euꝫ
obuiū hēret. Cernēs eū ſic one/
ratū ligno tā grandi qd an̄ nō vide
rat. ſemimoꝛtua facta eſt. ⁊ pene
exanimata ꝑ āguſtia. nec ei verbū
dicere poterat nec dn̄s ſibi. acce/
leratus ab hijs q eū ducebant.
Anſelmus. Hac voce vt reoꝛ ſe/
quebat̄ dicēs. Uadis ꝓpiciatoꝛ
ſolus ad imolandū ꝓ oībus qui
me caſtā ꝯſeruaſti filꝰ meꝰ. ⁊ ds
meus. Tu aūt. Rn̄. Audite ob
ſecro vniuerſi populi. Et videte
doloꝛē meū. ver. Subuerſum eſt
coꝛ meū in memetipſa. qm̄ amari
tudine plena ſum. Et videte.
Criſoſtomus. Lectio. v.

Intuet̄ te dn̄e in cruce poſitū
illa bn̄dicta ī mulierībꝰ. ⁊ fix
is in te oculis vulnera materna
pietate ꝯſiderat. Et lꝫ n̄ ignoret
qd boīs paſſio tua mūdo ꝯferat. tū
affectu parentꝫ ꝯmonet̄. ⁊ pectus
mīnū in mauitate doloꝛis artat̄.
Suſpirat intrinſecꝰ. ⁊ erūpētes re
uocat lachꝛimas. ⁊ eo āplꝰ itume
ſcit anxietas quo ꝓhibet̄ egredi
⁊ ꝑ luctꝰ lamētaq̄ꝫ diſſolui. Bōa
uentura. Miſericoꝛdiſſima dn̄a
aſpice illā dilecti filij tui ſactiſſiāꝫ
veſtē. de caſtiſſimis mēbꝛis tuis

ſpūs ſctī artificioſe te ꝯtextā. ⁊
vna cū iſto ꝯfugiētibꝰ nobꝫ ad te
veniā poſtula. Ut digni hēamur
fugere ab ira ventura. Bernardꝰ.
O bōe ihū magna pateris exte
rius ſꝫ maioꝛa interiꝰ ꝯpaſſione
mr̄is tecū participand. Ubiq̄ꝫ toꝛ/
mēta vbiq̄ꝫ anguſtie. Sētiri pn̄t.
narrari n̄ pn̄t. Idem. Dn̄s amā
tiſſimꝰ ⁊ oī gꝛacioſitate acceptiſſiꝰ
appꝛinquās moꝛti icipit ꝯprimere
oclos ⁊ palleſcere ⁊ icipit iclinare
caput verſꝰ mr̄eꝫ ſuā. q̄ſi dans ei
vltimū aue. ſcꝫ aue doloꝛis ⁊ oīſ
deſolatiōis. qd n̄ potetat oꝛe vel
verbo exprimere. ꝑ nimia ꝯpaſſiōe
⁊ ineſtiabili doloꝛe ⁊ q̄ſi ꝯmēdās
ei coꝛpꝰ ſuū tam crudelit̄ foſſuꝫ ⁊
diſſipatū. Quo facto ꝯcluſit vlti
mū verbū ⁊ ſeptimū. pr̄ in manꝰ
tuas ꝯmendo ſpiritū meū. Et h̄
dicēs expirauit. Idem. Uere tuā
o btā maria aīaꝫ gladiꝰ ptrāſiuit
qn̄ crudelis lācea filio iā moꝛtuo
latus aperuit. Ipſiꝰ nimiꝝ aīa
ibi nō erat. ſꝫ tua plane auelli ne
qbat. vt pluſq̄ꝫ martirē te nō im/
merito ꝑdicemꝰ: in q̄ nimiꝝ ſen/
ſum coꝛpe paſſionis exceſſit affe
ctu ꝯpaſſiōis. Tu aūt. Rn̄.
Defecerūt ꝑ lachꝛimis oculi mei
Cōturbata ſt viſcera mea. verſuſ
Repleuit me amaritudinibꝰ iebꝛi
auit me abſinthio. Conſ.
Lectio ſexta. Augꝰ
STabat ad caput ſui extincti
filij mr̄ lachꝛimis rigās faciē eiꝰ

⁊ p diuerſa torq̄bat ſuſpiria ama
riſſime plāgens ⁊ dicēs O mat
meſta O fili dilectiſſime q̄re te
iudei crucifixerūt In gremio enī
meo te mortuū teneo triſtiſſima
mater tua Bernard⁹. Suſcipiūt
corp⁹ dn̄i ⁊ ponūt i terrā. dn̄a ſui
cepit caput i gremio magdalena
vero pedes alij ↄ̄cūſtant. ⁊ ōnes
cū plangūt q̄ſi vnigēitū. Cū nox
⁊ tps ↄpletorij appinq̄ret. rogat
ioſeph dn̄am vt pmittat eū inuol/
ui lintheaminibus ⁊ ſepeliri. Ipa
vero ↄtēdebat dicēs Nolite tā
cito frēs mei mihi filiū meū auf/
ferre vel me ſecū ſepelite Flebāt
aūt lachrymis irremediabilibus
aſpiciēdo vulneratū corpus eius
Aug⁹. Acceſſit etiā ad ſepulchrū
iohānes. cui eā dn̄s ↄmendauit.
flēs ⁊ lugēs. ⁊ leuauit inde ↄpaȝ
plorantē. nā cruciata gemitibus.
fatigata dolorib⁹. afflicta plorati
bus. ſtare pedib⁹ neqbat. Bern
ardus Sepulto dn̄o nr̄ bn̄dixit
⁊ amplexatⁱ eū. ⁊ ſtat ſup dilctō
ſuo Eleuātes āt eū poſuerīt ma
gnū lapidē ad oſtiū monumenti.
Nocte adueniēte dn̄a ſurgit. ⁊
genuflectēs ad ſepulchrū āplexa
tur ⁊ dicit. Fili mi n̄ poſſuȝ āpli⁹
ſtare tecū. ego teↄmēdo te patri
tuo. ⁊ ſubleuatꝭ oclis ad celū cuȝ
lacrimis ait cū magno affectū. pi
etne reↄmēdo tibi filiū meū Et
extū recedebāt ad ciuitatē Intrā
tib⁹ āt illā ciuitatē ↄcurrīt vndiq̄ꝫ

virgies ⁊ bōe matrōe ⁊ aſſociāt ei
⁊ ↄſolant p viā ⁊ vndiq̄ꝫ fit plāc
t⁹ magn⁹. ℟ Quō obſcuratū eſt
aurū mutat⁹ ē color optim⁹ De
fecit gaudiū cordis nr̄i verſus eſt
in luctū chorus nr̄. ver. Anguſtie
mihi ſunt vndiq̄ꝫ ⁊ dolores vt p
turientꝭ q2 vulnerata charitate
ego ſum . Defecit
❡ In tcio noct. añ. Vox turtu
ris audita ē in terra nr̄a ficus p
tulit groſſos ſuos. pš. Cātate. i.
añ. Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi
q paſcitur inter lilia donec aſpiret
dies ⁊ iclinēt vmbre. pš. Dn̄s
regnauit exultet. añ. Aia mea li
q̄facta ē vt dilēs locut⁹ ē. pš. Cā
ti. ver. A voce ↄeitus mei Adhe
ſit os meū carni mee.
❡ Lcō ſci euangelij ſcḿ Ioh.
In illo tpe Stabat iuxta
crucem iheſu Maria ma
ter ei⁹ ⁊ ſoror matris ei⁹. maria
cleophe ⁊ maria magdalēe. Et
reliq Omelia bti. Auguſtiī epi.
❡ Lectio ſeptima
Hec nimis eſt illa hora de
q̄ ihs aquam ↄuerſur⁹ in
vinū dixit matri. Quid mihi ⁊ ti
bi ē mulier. nōdū venit hora mea.
Hanc vtiq̄ꝫ horā pdixerat. q tūc
nōdū venerat i q̄ deberꝫ agnoſci
a mr̄e moriur⁹ d q̄ fuerat morta
lis nat⁹. Tūc ḡ diuia factur⁹ n̄ di
uiitati ſꝫ i firitatꝭ mr̄eȝ velā i cog
nitā ſpellebat. Nūc āt humana
iā paciens. ex qua fuerat factus

homo affectu ꝯmēdabat humano
Tūc eni q mariā creauerat inote
ſcebat virtute. nūc vero qḋ mari
a pepererat pēdebat i cruce. Mo
ralis h̄ inſinuat̄ loc⁹. facit qḋ faci
endū admōet. ⁊ exēplo ſuo ſuos
iſtruit p̄ceptoꝛ bonus. vt a filijs
pijs impēdat̄ cura pentib⁹. tanq̄
lignū illḋ crucis vbi erāt fixa mē
bra moriētꝭ. etiā cathedra fuerit
magiſtri docentꝭ. Tu āt. Rn̄.
Planxit maria ſup filiū ſuū vnige
nitum quē ꝯfixerunt impij. Non
erat ei ſpecies neqꝫ decoꝛ. verſ⁹.
Quis mihi det vt ego moreꝛ te
cum fili mi. Nō. Lectio. viij.

Ex hac doctrina ſua ſane di
dicerat apl̄us paul⁹ qḋ do
cebat. qñ dicebat. Si qs āt ſuis
⁊ maxie domeſticis nō ꝓuidet fi
dem negauit. ⁊ ē infideli d̄terioꝛ
Quid āt cuiq̄ tā domeſticū q̄ͣ
pentes filijs. aut parētibus filij?
Huius itaqꝫ ſalubrimi p̄cepti ipſe
magiſter bon⁹ ſuis ē ſeipo ꝯſtitu
ebat exemplū. qñ nō vt famule d̄
us quam creauerat ⁊ regebat. ſꝫ
vt matri hō de q̄ creatus fuerat ⁊
quā relinq̄bat. alteꝝ quodāꝫ mō
ꝓ ſe filiū ꝓuidebat. Nā cur h̄ fe-
cerit qḋ ſequit̄ indicat. Ait enim
euāgeliſta. Et illa hoꝛa accepit
eam diſcipul⁹ in ſua. de ſeipo di-
cens. Tu āt. Rn̄. Doleo ſup
te ihu fili mi. amabilis ſup amo-
rē mulieꝝ. Sicut mr̄ vnicū amat
filiū ita te diligebā. ver. Faſciculꝰ
myrre dilectus meus mihi inter
vbera mea ꝯmoꝛabitur. Sicut.

Lectio nona.

Hic quippe cōmemoꝛare ſe
ſolet ꝙ eū diligebat ihs qui vtiꝗ
q̄ omnes. ſꝫ ipm̄ p̄ceteris ⁊ fa-
miliari⁹ diligebat. ita vt eū in cō
uiuio illo vltimo ſup pect⁹ ſuum
diſcūbere faceret. ⁊ vt credo hoc
ideo vt vide͛ꝫ iſti⁹ euāgelij qḋ p
eū dn̄s fuerat p̄dicatur⁹ diuinam
excellētiam h̄ mō alti⁹ ꝯmēdaret
Sꝫ in que ſua iohānes matrem
di i . . ccepit. Neqꝫ eni nō ex eis
erat q dixerūt ei. Ecce nos dimi
ſim⁹ oia ⁊ ſecuti ſum⁹ te. ſed ibi
quoqꝫ audierat. q̄cūqꝫ iſta dimi
ſerit ꝓpter me. accipiet in h̄ ſecu
lo centies tantū. habebat ḡ ille
diſcipul⁹ cētupliciꝰ ꝑ la q̄ dimi-
ſerat. in que eius matreꝫ accipet
qui hec illi dōauerat. Tu āt. R.
O quam fero deditus quam ci-
to me deſeris. Quam digne ge-
mitus quam abiecte moreris
verſus. A planta pedis vſqꝫ ad
verticem non eſt in te ſanitas.
Quam digne. Rn̄
Beatiſſime virginis marie dolo
res ⁊ anguſtias deuotiſſime rco
lamus Et ipſa pro nobis inter
cedat domini ieſum chꝛiſtū. ver.
Dignum namqꝫ eſt vt ei ſumma
cum deuotione famulemur que
filio pacienti commoꝛiens in fi-
de ſtabilis pſiſtebat. Et ipa
¶ Rn̄ tempoꝛe paſchali.

Eya mater fons amoris. fac noſ
ſentire tui vim doloris vt tecū lu
geam⁹. Et dñice paſſiõis fructū
ſentiam⁹ all'a. ver. Et ſic filij tu⁹
tibus ꝓ nobis mortu⁹ ē ⁊ ſurrexit
ita nos ſibi cõmoriamur ⁊ felicit
reſurgam⁹. Et dñice. Gl'a. Et d.

¶ Ad laud. ⁊ p hõs. ant.

Vadam ad montē mirre ⁊ ad
collē thuris. ps. Dñs reg. cū
alijs. a. Dilect⁹ me⁹ candid⁹ ⁊ ru
bicundus electus ex milibus. añ
Quo abijt dilect⁹ tu⁹ o pulcher-
rima mulier quo declinauit dile-
ctus tu⁹. añ. Ego dilecto meo ⁊
ad me conuerſio ei⁹. añ. Fuge dile
cte mi aſſimilare capre hinuloqꝫ
ceruorum ſup mõtes aromatū. Ca.
Plorans plorauit i nocte ⁊ la
chrime ei⁹ i maxillis ei⁹. deo
gracias. hymn⁹. O glorioſa dña. ver.
Anxiat⁹ eſt ſup me ſpūs meus.
In me turbatū eſt cor meū. Ad
benedictus. añ. Cū vidiſſet ieſus
matrem ſtantem iuxta crucem ⁊
diſcipulum quem diligebat dicit
matri ſue Mulier ecce filius tu
us. Deinde dicit diſcipulo ecce
mater tua. pſalm⁹. Bñdictus.

¶ Collecta.

Domine iheſu chriſte qui
ſacratiſſimam virginē ma
riam in matrem digniſſimam ele
giſti. ⁊c. ut ſupra.

¶ Ad terciam Capitulum.

Egredimini filie ſyon ⁊ vidēte
regē ſalomonē i dyademate
quo coronauit eū mater ſua. Rn
Domine añ te omne deſiderium
meum. verſ⁹. Et gemitus meus
a te non eſt abſconditus. Omne
Gloria patri. Domine. ver. Cor
meū conturbatum eſt dereliqt me
virtus mea. Et lumē oculorum meo
rum.

Ad ſextā Capitu.

Indica mihi quem diligit
anima mea vbi paſcas. vbi
cubes in meridie. Rn. Cor me-
um conturbatum eſt. Dereliqt me
virtus mea. verſ. Et lumē ocu
lorum meorum. Dereli. Gloria pa
Cor me. ver. A voce gemit⁹ mei.
Adheſit os meū carni mee.

Ad nonam capitulū.

Pone me ut ſignaculum ſup cor
tuū. ut ſignaculum ſup brachiū
tuū. quia fortis eſt ut mors dilectō
Rn. A voce gemitus mei. ver.
Adheſit os meū carni mee. gēit⁹
mei. Gl'a pa. ver. Anxiat⁹ eſt ſup
me ſpūs meus. In me turbatū
eſt cor meū. ¶ In ſecūdis veſ
pis. añte. d laudib⁹. pſal. de dña

¶ Capitulum.

Defecerunt pre lachrymis
oculi mei. cõturbata ſunt
viſcera mea. Deo gracias hymn⁹.
Aue maris ſtella. ver. Põe me ut
ſignaculum. vt s. Ad magt. añt.
Aſpexit maria ad filiū ſuum cruci
genitum quē confixerunt impij. ⁊
planxit ſup eum. quid ſunt plage
iſte in medio manuum tuarum. feria
peſſima deuorauit filiū meum.

¶ Circa premiſſa ſciendum ꝙ in ſupraſcripto offitio qđ ſecūdū modum offitiorū que romana tenet eccleſia ordinatū eſt. nōnulla cū ritu aliaꝝ eccleſiaꝝ nō concordant. que idcirco mutanda erūt Videlꝫ ꝙ ꝑponend⁹ erit hymn⁹ capitulo in veſpis ⁊ matūt. Et erit verſicu. añ laud. Anxiat⁹ eſt vtš ad nonā. Itēꝫ addendū erit ℞n. vtriſq; veſpis. ſcilꝫ in pmis veſpis tertiū ℞n. O vos ōnes. vtš in pmo nocturno. Et i ſcđis veſpis dicat̃ vnū de hiſtorijs ſupͣ poſitis poſt nonā lectionē.

¶ Item ſi tpe paſcali ſeruet̃ hͦ feſtū tunc dicet̃ alla in fine antiphonarum in vtriſq; veſpis et in laudibus. necnō ad verſiculos ꝑ oēs hōs ac hiſtoria i puis horis.

¶ Item in eccleſijs vbi plures admittunt̃ collecte poterit dici i pmis vel ſecundis veſperis ſequens Collecta.

Interueniat pro nobis q̄s dñe iħu xp̄e nūc ⁊ in hora mortis nr̄e apud tuā clemenciaꝫ beatiſſima ⁊ glo ſa virgo maria mater tua. cui⁹ ſacratiſſimā aiaꝫ in hora bñdicte paſſiōis ⁊ amare mortꝭ tue doloris gladi⁹ ptrāſiuit Qui vi. ⁊ reg. ⁊ Vel iſta Colle.

Domie iħu xp̄e fili ſacratiſſime marie virgis q ꝓ nobis paſſus mortē in cruce tolaraſti. fac nob miſericordiā tuā. Et da cunctꝭ ꝯpaſſionē eiuſdē tue matris deuote colentibus. eius amore gratiam in pñti ⁊ gloriaꝫ in futuro. Qui viuis ⁊ regnas.

¶ Miſſa đ ſeptē dolorib⁹ ſeu ꝯpaſſiōe btē marie. Introitus.

Veni in altitudinē maris ⁊ tēpeſtas dimerſit me. ꝺfecerunt oculi mei dū ſpero in deum meū. pš. Saluū me fac de⁹ qm̄ i trauerūt aque. vſq; ad aiaꝫ meā Gloria patri. Collecta.

Domie iħu xp̄e qui ſacratiſſimā virginē mariā in matreꝫ digniſſimā elegiſti: cui⁹ bñdictaꝫ animā in vita ⁊ in morte tua doloris gladi⁹ ptranſiuit: ꝑ paſſiōeꝫ tuā amariſſimā ac eiuſdē mrīs tue dilectiſſime dolores ⁊ āguſtias nos q̄s in vita ⁊ i morte miſericordit̃ tueri digneris: q̄tenus a cunctꝭ cruciatib⁹ ⁊ dolorib⁹ poſt morteꝫ liberi. reſurrectionis tue glā pfruamur. Qui vi. ⁊ regnas cū đo pře ⁊c. Tpe paſcali Coll.

Preſta nob q̄s ſemp ompš pr̄ ⁊ ꝑcipue iter hͦ paſcalia filij tui ſolēnia ꝯtinuata dei genitricis ⁊ virgis marie mēoriā: q̄ ⁊ aſtitit vulnerata cantare i cruce pēdenti: ⁊ nūc aſtat a dextris regina in celo regnāti. Per eūđ.

Lectio libri ſapientie.

Cum eſſet rex in acubitu ſuo nardus mea dedit odorem ſuū.

Faſciculꝰ myrre dilectus meꝰ mͥ
inter vbera mea ꝯmorabit. Bo/
trus cipri dilectꝰ meꝰ mihi ī vine
is engaddi. Sicut malꝰ īter lig/
na ſiluaꝝ ſic dilectꝰ meꝰ inter fili
os. Sub vmbra illiꝰ quē deſidera
bā ſedi. ⁊ fructꝰ eiꝰ dulcis guttu
ri meo. Fulcite me floribꝰ ſtipate
me malis. qꝛ amore lāgueo. Di
lectꝰ meꝰ mihi ⁊ ego illi q paſcit
īter lilia. donec aſpiret dies ⁊ īcli
nent vmbre. Egredimi filie ſyon
⁊ videte regē ſalomōem ī dyade
mate quo coronauit eū mater ſua.
Uadam ad mōtem mirre ⁊ collē
thuris. Ego dilecto mō. ⁊ ad me
ꝯuerſio eius. Leua eiꝰ ſub capi
te meo. ⁊ dextera illiꝰ āplexabit
me. Pone me vt ſignaculū ſup
cor tuū. vt ſignaculū ſup brachiū
tuū. Qꝛ fortꝭ ē vt mors dilectio.
dura ſic īfernꝰ emulatio. Lampa
des eius lāpades ignis atqꝫ flā
maꝝ aq̄ multe nō potuerūt extin
guere charitatē. Fuge dilecte mi
aſſimilare capre hinnuloqꝫ ceruoꝝ:
ſup mōtes aromatū. Ꝟꝝ.

Plorās plorauit ī nocte ⁊ la
chrime eiꝰ ī maxillis eiꝰ. ver. Nō
eſt q ꝯſolet eā ex ōnibus charis
eius. alla. ver. Uox turturis au/
dita eſt in terra nr̄a: ficus ꝓtulit
groſſos ſuos. alla. ver. Dilectus
meꝰ cādidus ⁊ rubicūdꝰ electus
ex milibus Sequentia.

Salue virgo gl'ioſa ⁊ regina
glo'ſa celeſtiꝭ milicie. Pre electa
vernās roſa mr̄ quodā doloroſa
ī valle triſtitie. Ferit gladiꝰ dolo
ris plenū diu cor āxoris ſenis va
ticinio. Cōplectēs ſcām ꝓlē hinc
ſenſiſti verbi molē pectoris ī ſeri
nio. Aſt herode ſeuiēte dulcē na
tū tu repēte virgo mr̄ tenera. In
egiptū ꝓtuliſti p deſertū. ⁊ nutri/
ſti q creauit ethera. Inde q̄ſiſti fi
liū florētē ſic liliū doctoꝝ ī medio
Anno eiꝰ duodeno plenū dogīte
ſereno iā amiſſū triduo. Captum
ceſum coronatū mortī ſciēs iudica
tū vides ī anguſtijs. Ligno cru
cis oneratū ſe dū ꝯdit oblatū ꝓ
nr̄is flagitijs. Ades cruci īdunē
tis ih̄u flentꝭ morientꝭ trāſfixa car
ne pura. Dolores quos ꝑturiēs
euaſiſti iā ſuſtinēs extortos cum
vſura. Hora tandē veſptina mōi
clara medicia iā extincta reddit.
Tibi mr̄i deplangēti corpꝰ foſſū
intuēti dū ī ſinu voluit. In ſepul
chro collocat cor mr̄is anxiatur
cū illic abigeris. Suſcipe nos cō
mēdatos . dulci filio fac gratos. et
ꝯiūge ſupis. Amē.

Alia proſa.

Gemebundꝰ marie decantet
clerus voce pia. Quā ꝯfixit
nouus dolor verus amor res mi
randa. Angelus cōſilij oblatus
deo patri ſol a ſtella. Symeoneꝫ
adiens nati penam audiens vo
ce clara. Fugit mater odium he/
rodis in egiptū pariforma. Pau
pertatē tenuit mater paꝝ bibuit

hec corrupta. Cedi⁹ alta balſam
pdidit maſ vnicū valle rſa. Ver
bum pris celici ptat crucē debili
carne ſupta. Mr ēnit filiū ꝛ cru
cis patibl'n oclo͛ꝝ riuulis erat ce
ca. Sinū pand r filio ipm voluit
lintheo mitis cū gemitib⁹ b p̄di
cta. Dilectrix vnica iā vera orph
ana natum ſepelit gens miſera.
Stat ꝯſidera hec ē miſeria q̄ntū
hic ptulit puerpera maria.

¶ Poſt ſeptuageſimā Tract⁹
de btā virgine. ¶ Scdm̄ Joh.

S Mi ſſ. Stabat iux crucē ihu
mr eiuſ: ꝛ ſoror mris ei⁹ ma
ria cleophe ꝛ maria magdalene.
Cum vidiſſet ḡ ieſus matrem ꝛ
diſcipulū ſtantē quē diligebat di
cit mri ſue. Mulier ecce filius
tuus. Deinde dicit diſciplo Ec/
ce mater tua. Et ex illa hora ac/
cepit eam diſcipulus in ſuam.
Credo dicif. Offertorium.
Doleo ſuper te ieſu fili mi ama/
bilis ſuper amorem mulierum.
ſicut mater vnicum amat filium
ita te diligebam.

¶ Secreta.

P Reſens oblatio fiat do/
mie populo tuo ſalutaris.
pro quo in preſentia doloroſe ge
nitricis tue dignat⁹ es patri tuo
te viuentē hoſtiā immolare Qui
cum eode n. ꝛc.

¶ Alia tempore paſchali.

P Ropitiare nob dn̄e ꝯſum⁹ fi
lius agni paſchalis oblatōe
acceptiſſima: cū beate dei genitri
cis Marie pia interuētiōe. quē
ipſa genuit cū ppetua virginita/
te. Qui tecum.

Com: Audite obſecro vniuerſi
populi ꝛ videte dolorem meum

¶ Complenda.

C Orpe tuo ſacro ꝛ ſanguine ṗci
oſo ſaciati ſuplices te dn̄e dep
camur ut ſicꝰ ex mortuis reſurgē/
do chariſſime mris tue merorē in
gaudiū ꝛ planctū in iubilū ꝯmu/
taſti: ſic ꝛ nos te p nobis tpalit
mortuū cū ea lugere faciās: ut in
eternū viuentē leti videre merea
mur. Qui vi:

Tempore paſchali ¶ Com:
Epulari ꝛ gaude e oportz q: fili
us me⁹ iſte mortuus erat ꝛ reui
xit. pierat ꝛ inuentus eſt. alla.

¶ Complenda.

P Er h ſacramēta paſchalia nos
tibi clementiſſime de⁹ btē ma
rie ſemp virginis orō conciliet: q
nobis panē angelicꝯ celeſtē ali/
mōiam generauit. dn̄m nrm.

Et ſic eſt finis totius hu⁹
quodlibetice decſionis.
Cū offitio ꝛ miſſa de dolo
ribus ſeu ꝯpaſſione beati/
ſſime virginis Marie.

Impreſſum Sebaſtital in
Auſtria. Anno dn̄i. M.
quingenteſimo pmo. viceſi
mo d. e mēſis Marci.